

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

SKOLEÅRET 1954—55

ESBJERG KOMMUNE
SKOLEVÆSENET

Beretning

for skoleåret 1. august 1954—31. juli 1955

SKOLEDIREKTØR N. P. ANDERSEN

Administration, ledelse og tilsyn

pr. 1. april 1955.

Skolekommissionen:

Typograf Werner Fievé, formand.
Ingeniør H. F. N. Hoffmeyer, næstformand.
Arbmd. Aage Andresen.
Husmoder fru Nicoline Bendixen.
Husmoder fru Agnes Jensen.
Fiskeeksportør Hans Clausen.
Snedkermester C. A. Bjerregaard.
Gartner Arne Loklindt.
Direktør G. Ulrik.
Fru Else Svarrer.
Forretningsbestyrer Børge E. Johannesen.
Læge Henning L. Jensen.
Fru Grete Kodal.
Ekspeditionssekretær Viggo Madsen.
Fru Dilde Skogemann.

Byrådets skoleudvalg:

Viceinspektør Arne Jørgensen, formand.
Typograf Werner Fievé, næstformand.
Elektriker Harry Sørensen.
Skoleinspektør frk. M. Hald.
Fiskeeksportør Hans Clausen.

Skolevæsenets administration:

N. P. Andersen, skoledirektør,
M. Skov Nielsen, fuldmægtig,
Dagmar Jensen, overassistent,
Karen Marie Petersen, kommuneassistent,
Dorit Feldberg, kontorassistent,
Lizzi Hansen, kontorassistent,
Annie Christiansen, kontorelev.

Skolevæsenets kontor:

Kongensgade 34².

Telefon 4040. Efter kl. 17 — om lørdagen efter kl. 12,30 —
og indtil kl. 8 telefon 4036 a.

Skoledirektøren	lokal	340
Fuldmægtigen	»	341
Overassistenten	»	342
Ekspeditionen	»	343

Skoledirektøren træffes skoledage kl. 14—15 undt. lørdag (privat: Havnegade 83, tlf. 1113).

Ekspedition kl. 9—15, lørdag kl. 9—12. Vikaranvisning dog fra kl. 7,30.

De kommunale skoler:

Boldesager skole (B):	Skoleinspektør Karl M. Bruun tlf. 3176, priv. 4152.
Danmarksgades skole (D): m. Annekskolen	Skoleinspektør F. Klintø tlf. 887, priv. 3009.
Gammelby skole (Gb.):	Skoleinspektør Sv. E. Løkkegaard tlf. 1592, priv. 4730.
Grådybskolen (Gr.): m. pavillonen i Grådybet (tlf. 4514)	Skoleinspektør John Jensen tlf. 3362, priv. 854.
Jerne skole (J):	Skoleinspektør P. Waaben tlf. 1736, priv. 2866.
Rørkjær skole (R):	Skoleinspektør Magne Astrup tlf. 2163, priv. 4536.
Stormgades skole (S):	Skoleinspektør Sv. Å. Werborg, tlf. 289, priv. 1945.
Vestre skole (V): m. Vesterhavssk. (tlf. 3913)	Skoleinsp. frk. Karen Marie Nielsen tlf. 395, priv. 2036.
Østre skole (Ø):	Skoleinspektør frk. Margr. Hald tlf. 308, priv. 775.
Veldbæk skole (Vdb.):	} Førstelærer Axel Knudsen tlf. 4384.
Tourup skole (T):	

Samtlige skoler har kontortid kl. 13—14, undtagen lørdag.

Fælleslærerrådet:

Formand: Skoleinspektør Sv. Å. Werborg, Stormg. skole.

Lærerrådene:

Formand for lærerrådet ved Boldesager skole:	Kommunelærer A. Skov Thomassen,
» Danmarksgades skole:	Viceinspektør Th. E. Thomasen,
» Gammelby skole:	Viceinspektør frk. Marie Ravn,
» Grådybskolen:	Kommunelærer K. J. Schlein Andersen,
» Jerne skole:	Overlærer Kaj Jensen,
» Rørkjær skole:	Viceinspektør J. Holmberg,
» Stormgades skole:	Overlærer J. Wolff,
» Vestre skole:	Overlærer S. P. Sørensen,
» Østre skole:	Viceinspektør H. A. Hansen.

Skolepsykologisk kontor:

Kronprinsensgade 33.
Tlf. 2801 og 2980.

Ledende konsulent for særundervisningen: Erik A. Matthiessen,
tlf. privat 2801.

Skolepsykolog: Fru Birte Binger, tlf. privat 3972.

Medhjælper: Cand. psyk. Harald Rasmussen, tlf. privat 3924.

Skolepsykiater: Reservelæge Birte Jørgensen, Thisted.

Lægeautoriseret talelærer: Oluf Schultz, Annekskolen, tlf. 4040,
lokal 346. Tlf. privat 3015.

Skolelægeinstitutionen:**Skolelæger:**

L. M. Jakobsen, tlf. 4043, privat 3200.
J. Snedvig, tlf. 3459.

Specialister:

Overlæge, dr. med. J. N. Lorenzen, Spangsbjerg sanatorium.
Røntgengennemlysninger. Tlf. 1010.
Overlæge S. Fr. Nielsen. Høreundersøgelser. Tlf. 2212.

Skolesundhedsplejersker:

Frk. Beate Hansen, Stormgades skole, tlf. 3589, og Vestre skole,
tlf. 3595.
Frk. Tove Jessen, Rørkjær skole, tlf. 3459, og Gammelby skole.
Frk. Anna Justesen, Grådybskolen, tlf. 4781, og Østre skole,
tlf. 3588.
Frk. Helga Christensen, Boldesager skole, tlf. 1882, og
Jerne skole.
Frk. Warla Østbirk, Danmarksgades skole, tlf. 4043, og Veldbæk
og Tourup skoler.

Skoletandklinikkerne:

Overlandlæge S. Å. Vedel-Petersen, tlf. 1020, privat 873.

Klinikken på Boldesager skole, tlf. 3699.
» » Danmarksgades skole, tlf. 1020.
» » Grådybskolen, tlf. 3037.
» » Rørkjær skole, tlf. 3459.
» » Stormgades skole, tlf. 3879.

Skolevæsenets socialrådgivere:

Kongensgade 34². Træffetid kl. 8—9 og — undtagen lørdag — kl. 13—14.

Fru Irene Christiansen, tlf. 4040, lokal 345.
Frk. Iris Mogensen, tlf. 4040, lokal 344.

Fortsættelsesskolerne:

Kontor i Anneksskolen, Skolegade 54, tlf. 4737.

Forstander Henry Mogensen. Træffetid kl. 14—15, undtagen lørdag.
Tlf. privat 4640.

Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad:

Viceinspektør Arne Jørgensen, formand. } Valgt af Esbjerg byråd
Fiskeeksportør Hans Clausen. }
Skoleinspektør Sv. Å. Werborg. Valgt af fælleslærerrådet.
Murermester Oskar Nielsen. Valgt af arbejdsgiverforeningen.
Fagforeningsformand Chr. Kjeldsen. Valgt af Dansk arbejdsmandsfor-
bunds fællesledelse.

Elektriker Harry Sørensen. A. O. F.
 Husmoder fru Agnes V. Nielsen. Esbjerg husmoderforening.
 Husmoder fru Nicoline Bendixen. Husligt arbejderforbund.
 Husmoder fru Esther Andreasen. Folkeligt oplysningsforb.
 Lagerekspedient A. Skeem. Det komm. ungdomsudvalg.
 Skibstømmer Rudolf Hansen. Ungdomsföre. fællesråd.

Valgt af
 Esbjerg
 byråd

Tilsynsførende: Skoledirektør N. P. Andersen.

Sekretær: Forstander for de kommunale fortsættelsesskoler Henry Mogensén.

Undervisningslokaler

Antal undervisningslokaler pr. 31. december 1954 (købstadordn. skoler):

Skole	Normalklasser	Mindre lokaler til særundervisning	Tegning	Geografi	Naturhistorie	Fysik	Sang	Gymnastik	Småsløjd og hobby	Sløjd	Håndarbejde	Skolekøkken	Børnehv.-lokaler	Skolelæsestue	Lysbilledlokale	Faglokaler i alt	Undervisningslokaler i alt
Boldesager	20	3	1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1		12	35
Danmarksgade m. del af Anneksskolen	20		1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1		12	32
Gammelby	3	1															4
Grådybskolen m. pavillonen i Grådybet	13	1						1	1	1	1		1	1		6	20
Jerne	29	2	1	1	1	1	1	4 ¹	1	2	2	2	1	1	1	19	50
Rørkjær	2																3
Stormgade	13			1		1		1		1	1	1	1	1		8	21
Vestre m. Vesterhavsskolen og del af Anneksskolen	24	2	1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1		12	38
Østre	21	3	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	14	38
I alt	15	4				1		1	1				1			5	20
	4							1 ²		1						2	6
	17	1			1	1		2	2	1	1		1 ³	1		2	2
I alt	181	13	5	6	6	8	5	18	7	10	10	7	10	9	2	103	297

¹ Heraf en tumlesal for småbørn.

² Bruges i fællesskab med Danmarksgades skole.

³ Lejet lokale i Børnegården i Englandsgade.

I de landsbvordnede skoler i Tourup og Veldbæk findes henholdsvis 1 normalklasseværelse og 3 normalklasseværelser, 1 gymnastiksal, 1 sløjdlokale og 1 bibliotekslokale.

Idet antallet af skolernes egne reelle undervisningslokaler lægges til grund, fås følgende oversigt over udnyttelsesgraden af undervisningslokalerne ved de købstadordnede skoler pr. 31. december 1954.

Skole	Antal elever	Antal klasser	Antal undervisningslokaler	Antal klasser pr. undervisningslokale	Antal undervisningstimer pr. uge	Egentlig antal undervisningstimer pr. lokale
Boldesager	1060	39	32	1,22	1146	35,81
Danmarksgade med del af anneksskolen	971	39	35	1,11	1161	33,17
Gammelby	741	29	19	1,53	796	41,89
Grådybskolen med paviljonen i Grådybet	1211	45	50	0,90	1269	25,38
Jerne	767	28	21	1,33	808	38,48
Rørkjær	1146	47	36	1,31	1410	39,17
Stormgade	946	39	34	1,15	1161	34,15
Vestre med Vesterhavsskolen og del af Anneksskolen	808	33	27	1,22	969	35,89
Østre	805	33	26	1,28	940	36,15
I alt	8455	332	280	1,19	9660	34,50

Til oversigten knyttes følgende bemærkninger:

1. Såvel normalklasseværelser som faglokaler indgår i oversigten.
2. Gammelby skole stod umiddelbart over for ibrugtagen af nye lokaler.
3. Grådybskolen var under opbygning med relativt mange småbørnsklasser.

Særlige arbejder og nyanskaffelser.

I. Udvidelse af Gammelby skole.

Efter indstilling fra skoleudvalget vedtog byrådet i december 1953 at fortsætte udbygningen af Gammelby skole til fuldt 4-sporet skole, således at arbejdet opdeltes i en 2. og 3. etape.

Arbejdet med første del af 2. etape gennemførtes således, at man i løbet af november-december 1951 kunne ibrugtage 3 normalklasseværelser, 2 mindre undervisningsrum, 1 hobbylokale, 1 keramikrum, 1 lysbilledlokale samt lærerværelse og kontorer, idet dog de nævnte særlokaler, indtil videre udbygning har fundet sted, anvendes til almindelig undervisning.

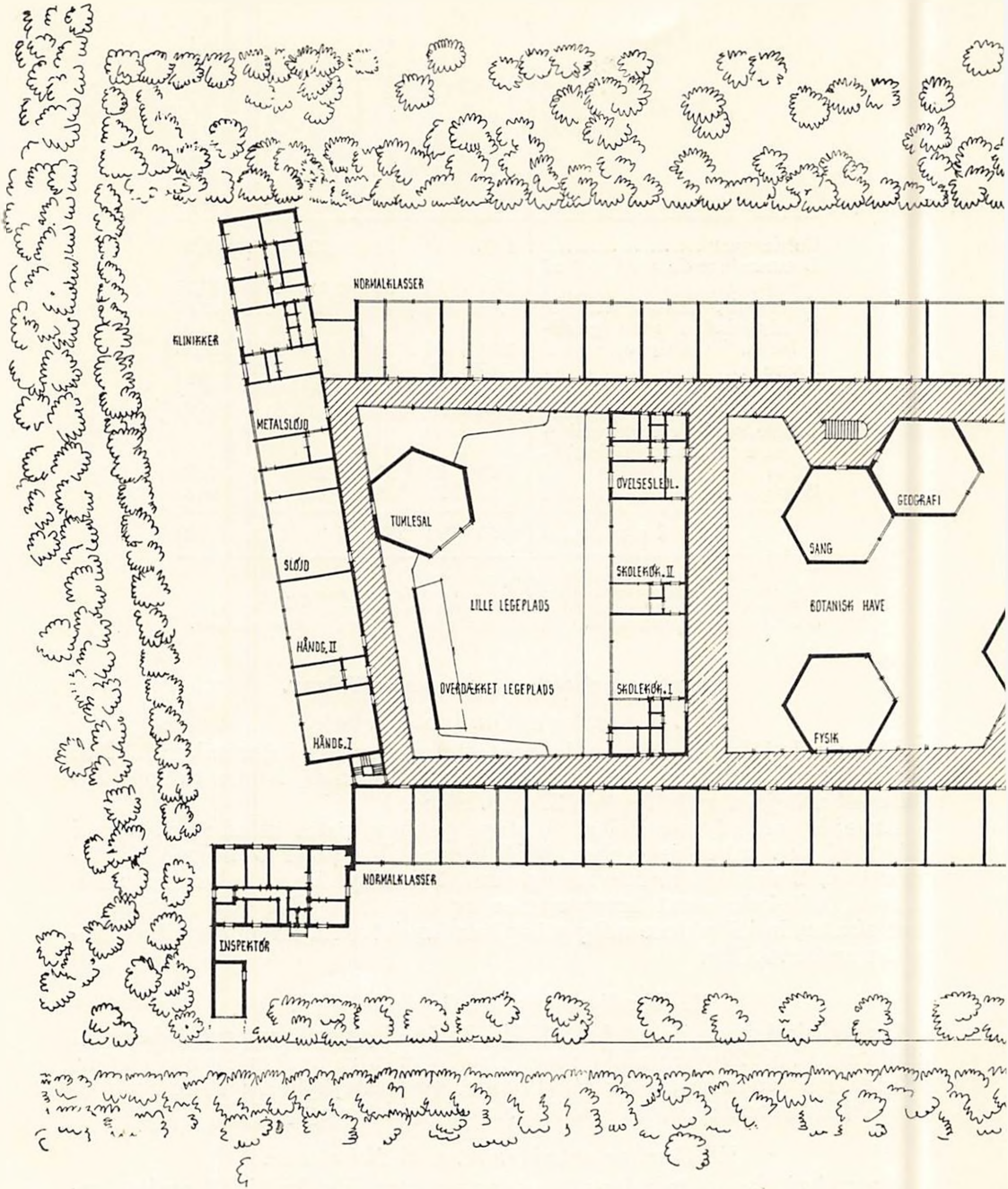
II. Færdiggørelse af Grådybskolen.

Grådybskolen er i skoleåret 1954—55 færdiggjort som fuldt 4-sporet skole med i alt 29 normalklasseværelser, 2 mindre undervisningslokaler, 18 særklasseværelser, 1 lysbilledlokale, øvelseslejlighed i tilslutning til skolekøkkenerne samt boliger for skoleinspektør og pedel.

III. Særlige arbejder m. v. ved skolerne.

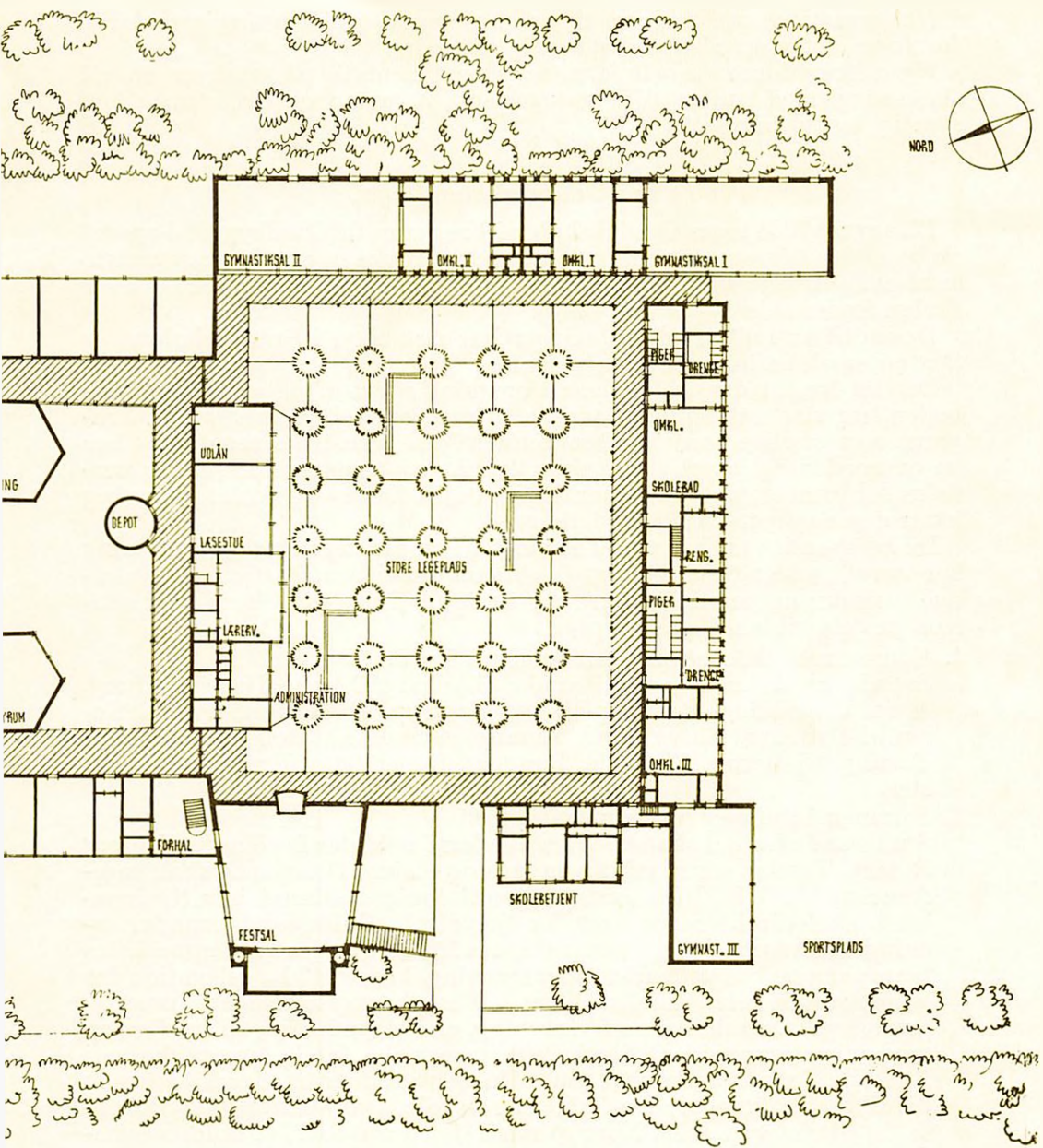
Fremskaffelse af mindre undervisningsrum, idet hidtil til andet formål benyttede smårum indrettes til undervisningsrum for læsehold o.s.v.

Akustisk regulering foretoges ved samtlige skoler. Gennem to finansår er på budgettet afsat 5.000 kr. pr. skole, og regulering foretoges for dette beløb i henhold til den enkelte skoles erfaring for, hvor det er mest tiltrængt. Arbejdet agtes fortsat, til en tilfredsstillende regulering er foretaget ved samtlige skoler.

GRÅDYBSKOLEN.

Udskiftning af skolemøbler finder sted i fornødent omfang, idet forældede typer udskiftes med Esbjerg skolemøbler.

Modernisering med hensyn til *gulvbelægning* og *belysningsarmaturer* foretoges, hvor det skønnedes hensigtsmæssigt.

Herudover foretoges alt fornødent med henblik på, at hver enkelt skole såvel med hensyn til bygninger som inventar kan fremtræde forsvareligt og tidsmæssigt.

Et år i Grådybskolens tegn.

12. august 1954 toges Grådybskolen i brug som fuldt udbygget 4-sporet skole, efter at første etape indeholdende en række normalklasseværelser samt enkelte særlokaler havde været i brug siden august 1953. Plan over skolen findes side 8—9.

De indtil nu indhøstede erfaringer har vist, at vi i Grådybskolen har fået en særdeles hensigtsmæssig skole.

Bortset fra, at den æstetiske udformning såvel af detaljer som helheden har vist at stemme børnene til nænsomhed, fremhæves af brugerne som særlige fordele: Den gennemførte akustiske regulering har en overordentlig gavnlig virkning; trafik- og transportforhold er særdeles bekvemme; det kombinerede samtale-, kalde- og skoleradioanlæg letter den daglige drift i betydelig grad.

De besøgende tal har været så stort, at en begrænsning og regulering har været nødvendig af hensyn til skolens arbejdsro. Bortset fra adskillige tusinder unoterede gæster, når skolen holdt »åbent hus«, er i skolens gæstebog blandt andre opført:

1. Kommunale delegationer fra følgende byer:
Svendborg, Århus 2 gange, Brande, Silkeborg, Odense, Herlev, Ålborg, Åbenrå, Rødding, Ballerup-Måløv, Hostrup, Fredericia, Varde, Korinth, Padborg, Skive, Bov, Lumby, Grindsted, Rolfsted, Nordby, Tårnby, Kjellerup, Roskilde, Randers, København, Brørup, Manchester.
2. Sammenslutninger og organisationer:
Studerende fra det skotske kunstakademi, soldater fra Varde, Esbjerg Rotary, Tønder seminariums lærere og elever, Danmarks skolelægeforening, A. O. F., Ribe amt, Statsradiofoniens udsendelser til Grønland, skoledirektørerne vest for Storebælt, Guldager husmoderforening, Danmarks lærerforening, kreds 113 A, Tønder kommuneskoles lærerpersonale, Danmarks lærerforening, kreds 113 B, delegation fra handelsministeriet, Skoleradioen, 50 småbørnspædagoger, imperiepædagoger, Albæk husmoderforening, en delegation på 20 fra Hessen med ministerpræsident Stock, lærerpersonalet fra kommuneskolen i Rødding, folketingsmand Leonh. Hansen sammen med arkitekter og teknikere, hollændere fra Esbjerg højskole, kvindeudvalg fra Bogense, højskoleforst. Johs. Novrup med 11 Unesco-folk, et hold englændere, nordmænd og svenskere, en sportsforening fra Norge, skolefolk fra Schweiz, 4 andre hold fra Schweiz.
3. Blandt enkeltbesøg kan bl. a. nævnes:
Kongefamilien, professor Ahmad Sha med frue, Indien, en amerikansk fotograf, to arkitekter i det engelske undervisningsministerium: Mary og David Meed, ligningsdirektøren, skoleinsp. Birger Bergen, Norge, skolekøkkeninspektrice Munck Nielsen, 2 gange, amerikanske forretningsekspertter og udsendinge fra handelsmini-

steriet, formanden for Chiles lærerforening, skoleinspektør Meldahl, Drammen, lederen af Københavns tunghøreskole, skoledirektør Jonnasson, Island, psykiater Ruth Frøjlund, Norge, professor Nissen, Ohio, U.S.A., skolekøkkeninspektrice fra Israel, ark. Bøcker, Haderslev m. fl., ark. fra Søllerød kommune, Eric Berthoud, britisk ambass. i Danmark, skoledirektør Olaf Petersen, København, og amtsskolekonsulent Willumsen, skoledirektør Lars Beite, Stavanger, skoleinsp. Karen Klevsgård, Bergen, Robert Coe, amerikansk ambass. i Danmark m. fl., hr. Dose, formand for skoleudvalget i København, husgerningsinsp. fru L. Sivertsen, København, skoledirektør Stewart C. Mason, Leicestershire, viceborgm. D. J. Bont, stadsbygm. G. G. Korpershack, Enschede, Holland, to franske lærerinder, fire besøgende fra Algier, dr. phil. Holger Kjær, Askov, øvningslærer Ivar Arnljøt, Trondhjem.

Skolens samlingsal har været benyttet i følgende omfang:

- 2 gange ugentlig til skolens morgensang.
- 29/10 skolens konfirmationsfest.
- 10/3 skolens fastelavnsfest.
- 15-17/4 skolescenen opfører »Vor egen ø« 4 gange, med 5 forudgående prøver.
- 13/10 skoleorkesteret giver koncert, med 4 forudgående prøver.
- 26/6 fest for udvekslingsholdene fra Norge og Sverige.
- 9/10 afslutning på idrætsstævnet.
- 28/10 foredrag om skoleradioen.
- 4 gange instruktion i betjening af filmsapparater.
- Lærerforeningen har haft salen 4 gange.
- Aftenskolen har haft salen 1 gang (opl. ved Asbj. Andersen).
- Søndagsskolen har haft salen 15 gange.
- F. D. F. har haft salen 6 gange
- D. U. I. har haft salen 2 gange.
- Gudstjeneste: 3 gange.
- 30/8 Rotary.
- 1/12 Arb. Boligforenings generalforsamling.
- 12/9 Skolelægeforeningens årsmøde.
- 15/7—24/7 Seminarieelevernes internationale kongres.

Udlån af lokaler.

Foreninger under Esbjerg Idrætsforbund har benyttet gymnastiksale i så stor udstrækning, som det har været muligt; salene har stort set af skoler og foreninger været kontinuerligt benyttet fra kl. 8 morgen til kl. 22 aften.

Esbjerg kommunale fortsættelsesskoler har i stor udstrækning gjort brug af lokaler på forskellige skoler. Desuden har aftenseminariet haft hjemsted på Rørkjær skole og Esbjerg årskursus på flere skoler.

Møder, psykotekniske prøver m. v. har på forskellig måde lagt beslag på nogle af skolevæsenets lokaler.

Endvidere blev der udlånt lokaler til en lang række foreninger m. v., hvoraf kan nævnes:

Jerne mands- og damekor.	Amatørorkesteret.
Politi-orkesteret.	Smedekoret »Vulcan«.
Postbudenes musikkorps.	Kvindeligt arbejdersangkor.

Esbjerg arbejdersangkor.	Sydvestjysk kommunalkursus.
D. U. I.	Dansk kvindesamfund.
F. D. F.	Esbjerg husmoderforening.
K. F. U. K. spejdere.	Søndagsskoler.
Politiets sproghold.	Arbejdersamariterne.
Defektricens kursus.	

Kommunen betalte i alle tilfælde lys, varme og rengøring.
Om udlån af Grådybskolens samlingssal se side 11.

Lærerpersonalet

Ved skolevæsenet var der for skoleårene 1953—54 og 1954—55 normeret følgende embeder:

	1953—54	1954—55
Skoleinspektører, herunder konsulent for særundervisningen	10	10
Viceinspektører, herunder konsulent for særundervisningen	18	20
Talelærer	1	1
Lærere	126	138
Lærerinder	113	125
Timelærere	10	10
Timelærerinder	11	15
Faste vikarer	8	12
I alt ...	297	331

Af de faste lærer og lærerindeembeder var som overlærerembeder normeret 59 65
Gennem skoleåret stod et vekslende antal embeder ubesatte.

Til- og afgang i lærerpersonalet i skoleåret 1954—55.

	Tilgang	Afgang på grund af				
		ansættelse under andet skolevæsen m. v.	indgåelse af ægteskab	alder	anden ansøgt afsked	dødsfald
Skoleinspektører, herunder konsulent for særundervisningen				1		
Viceinspektører, herunder konsulent for særundervisningen		1				
Overlærere		1		2		2
Lærere og aspiranter	9	1				
Lærerinder og aspiranter	10	2	2		2	
Timelærere	1					
Timelærerinder	3		1			
Faste vikarer	5					

Lærerpersonalets fraværelse i skoleåret 1954—55.

De købstadordnede skoler.

Måned	Lærere			Lærerinder			I alt Timer
	Sygdom	Anden årsag	I alt	Sygdom	Anden årsag	I alt	
	Timer	Timer	Timer	Timer	Timer	Timer	
August	175	211	386	262	26	288	674
September	279	225	504	580	5	585	1089
Oktober	171	125	296	565	168	733	1029
November	237	181	418	895	163	1058	1476
December	186	128	314	671	108	779	1093
Januar	535	412	947	715	248	963	1910
Februar	741	278	1019	1349	245	1594	2613
Marts	1010	395	1405	1733	444	2177	3582
April	322	214	536	921	433	1354	1890
Maj	260	265	525	812	374	1186	1711
Juni	263	141	404	441	268	709	1113
I alt	4179	2575	6754	8944	2482	11426	18180

	Antal undervisnings timer		Fraværelse	
	Pr. uge	Omregnet til årligt antal	Timer	I %
Lærere	5485	209344	6754	3,23
Lærerinder	4175	159346	11426	7,16
I alt	9660	368690	18180	4,93

I de under lærerinders sygdom anførte timer er indeholdt ca. 2700 timer, der skyldes svangerskab. Dersom dette antal timer fradrages i ovennævnte, vil lærerindernes fraværelse i % udgøre 5,48.

I de under »anden årsag« anførte timer er indeholdt 657 timer for lærere under kortere tjeneste i militær og hjemmeværn, 1199 timer for lærere og 2218 timer for lærerinder under orlov og 611 timer for lærere og 233 timer for lærerinder under deltagelse i kursus.

Møder.

Der har i skoleåret været afholdt 9 skoleinspektørmøder, 49 lærerrådsmøder og 29 lærermøder.

Jubilæer.

25 års ansættelse.

27. august 1954 overlærer Chr. M. Marcussen.

29. september 1954 overlærer Jens Lambertsen.

18. januar 1955 viceinspektør Arne Jørgensen.

Lærernes kursus og studierejser.

43 lærere og lærerinder deltog i kortere eller længere feriekursus i sommeren 1955.

108 lærere og lærerinder var elever under Esbjerg årskursus i kursusåret 1954—55.

1 lærerinde havde en uges studieophold i venskabsbyen Eskilstuna, og 1 lærerinde var på 2 måneders studieophold på »Lysebu« i Norge.

Desuden afholdtes lokalt arrangerede af Esbjerg lærerforening følgende instruktioner og foredrag:

Instruktionskursus vedr. undervisningen i 1. grundskoleklasse, arrangeret i samarbejde med skoledirektøren. Instruktør: Overlærer Ellen Rasmussen, København. Ca. 70 deltagere.

Instruktionskursus vedr. undervisningen i 1. grundskoleklasse, arrangeret i samarbejde med skoledirektøren. Instruktør: Overlærer R. Mejlsing, København. Ca. 75 deltagere.

Skolekøkkeninspektør, frk. Kirsten Munk Nielsen: »Aktuelle skolekøkkenproblemer«. Nabokredsene indbudt. Ca. 35 deltagere.

Foredrag af forfatterinden Lisa Tetzner: »Hvorfor skrev jeg mine bøger«. (I samarbejde med centralbiblioteket og Socialpædagogisk forening).

Foredrag af redaktør Rée: »Indtryk fra en rejse i Rusland«. Efter foredraget rundgang på Grådybskolen under ledelse af skoleinspektør John Jensen.

Instruktionskursus i pigegymnastik. Instruktør: Kommunelærerinde frk. Pouly Pedersen, Århus.

Instruktionskursus i geografi. (Grundskole og eksamensfri mellem-skole). Instruktør: Skoleinspektør Karl Bruun, Esbjerg. Ca. 125 deltagere.

Foredrag om den udenrigspolitiske situation af A. Juul Andersen, Askov.

»Skolen, livet og eksamen«. Foredrag af seminarieforstander Holger Påskesen, Skive. Skolekommissionens medlemmer og Esbjerg aften-seminarium indbudt.

Instruktionskursus i regning med særligt henblik på tekstopgavens behandling. Instruktør: Skoleinspektør Klintø, Esbjerg.

Kursus i betjening af tonesmalfilmsapparater med konsulent Hans Therkildsen, Århus.

Instruktionskursus i engelsk for lærere i eksamensmellem-skolen. Instruktør: Indfødt assistent for engelskundervisningen ved undervisningsinspektionen, Colonel H. Young, København.

Det store skolemøde for Ribe amt. »Delt — udelt skole«. Talere: amts-skolekonsulent Otto Jensen, Sorø, og skoleinspektør H. Bahne Jensen, København. (I samarbejde med amtets øvrige lærerkredse).

Tilskud til læreres deltagelse i kursus.

I regnskabsåret 1954—55 ydedes der 39 lærere og lærerinder et samlet tilskud fra kommunen på 4.203,30 kr. til delvis dækning af udgifter ved deltagelse i feriekursus og studierejser m. v.

Studierejse til Eskilstuna og Göteborg i 1955.

(Ved kommunelærerinde Bodil Andersen).

En kold aprilaften med vinterligt snesjap ankom jeg til vor venskabsby, Eskilstuna.

Jeg ønskede særligt at få lov til at se gruppe- og emnearbejde inden for modersmålsundervisning og historie tillige med anvendt aktivitetspædagogik, som f. eks. elevforedrag, diskussion og anskueliggørende op-

trin. Fri stilskrivning havde også min interesse. Jeg var naturligvis opsat på at snuse og suge til mig af nye indtryk, hvad som helst og hvor som helst.

Forsynet med en plan, som Eskilstunas skoledirektør, Pär Skallström, havde udarbejdet til mig, besøgte jeg de følgende dage alle skolerne i byen og fik en rørende og varm modtagelse overalt.

De første dage skuffedes imidlertid mine forventninger. Fri stilskrivning anvendt som et vigtigt led i skriftlig danskundervisningen gjorde lærerne ikke brug af; børnene begyndte i slutningen af 1. klasse med at skrive korte fristile ud fra en af læreren givet overskrift. Som en afveksling fra den bundne stil kunne læreren undertiden overlade det til eleverne frit at vælge emne. Blandede klasser var noget forholdsvis nyt inden for Eskilstunas skolevæsen, hvorfor det endnu kun var gennemført på de første klassetrin. Undervisningen var de fleste steder traditionel; klasseundervisning var den gængse undervisningsform og læreren den respekterede autoritet bag katederet. I enkelte klasser fik jeg dog set gruppeundervisning; her er et eksempel.

Lad os kigge indenfor hos en 3. klasse piger. Skolestuen var indrettet som den hyggeligste stue; bordene var sat sammen til tre arbejdsgrupper. En kort historie med letforståelig handling blev læst for hele klassen to gange. Medens to af grupperne derefter gik i gang med skriftligt at besvare nogle af lærerinden udarbejdede spørgsmål om historiens enkeltheder på uddelte sedler, forberedte gruppe 3 sig på at dramatisere den lille historie og gjorde det til trods for en fremmeds tilstedeværelse på en naturlig måde og således, at lærerinden fik en kontrol af også denne gruppes opfattelse af historiens enkeltheder. Børnene var her i langt højere grad interesserede medarbejdere og lærerinden den vejledende.

Det var en stor glæde for mig at få lov til at besøge småbørnslærerindeseminariet i Strängnäs; her fik eleverne en uddannelse, der efter endt eksamen åbnede adgang til at undervise folkeskolens tre første klassetrin. Jeg fik her forevist arbejder, som var imponerende udført gruppearbejde af øvelsesskolens børn. De havde på en billig og nem måde selv skabt og dermed levendegjort, hvad de inden for et emne havde hørt eller læst om.

For at kunne realisere dette i så vid udstrækning som muligt i det daglige skolearbejde må en classes fag helst være samlet hos en enkelt lærer, nemlig klasselæreren. Klasselærersystemet var mere fremherskende end hos os, og småsløjdtimer på de første klassetrin hørte naturligt til småbørnslærerindens regne- og modersmålstimer. Børnene fik således lejlighed til med deres hænder at skabe, at virkeliggøre i umiddelbar forbindelse med modersmålsundervisningen, hvad mange klasser på Eskilstunas skoler smukt bar præg af.

Jeg var meget taknemmelig for, hvad man ville vise mig og orientere mig om inden for skolens mure og for de mange bestræbelser, der fra mange svenske skolefolks side blev gjort for at vise mig også lidt af verdenen uden for murene og derved give mig mange rige minder med tilbage. Hvor herligt at køre igennem Mellemsveriges betagende natur, og hvor interessant at bese de historiske seværdigheder. De hyggelige private sammenkomster og »aftenrep« erindrer jeg med glæde.

Meget ofte blev jeg opfordret til at læse H. C. Andersens eventyr højt eller til at fortælle om Esbjerg, og det gjorde jeg gerne. Eskilstunabørnene var ivrige efter at høre nyt fra den by, hvor deres danske kamme-

rater boede, og var meget stolte, når de modtog en mærkat til minde om den. For en kreds af skolefolk fik jeg en aften lov til at fortælle mere udførligt om Esbjerg og Fanø i tilknytning til en film, som erhvervschef Ejgil Rasmussen havde stillet til min disposition, og undlod naturligvis ikke at orientere grundigt om Grådybskolen; skoledirektionen havde velvilligt lånt mig billeder af skolen. En sammenligning med Eskilstunas nyeste skole, Fröslundaskolen, godtgjorde, at Grådyb kom ind som nr. 1.

Dagen kom, hvor jeg måtte sige farvel til Eskilstuna og de herlige dage der. Turen gik nu mod Göteborg.

På Karl Johan skolen i Göteborg lykkedes det mig at træffe lærerinde Ester Hermansson. Hun havde udelukkende sine timer, ca. 27 timer, i en 5. klasse, blandet klasse. Da en deling af børnene til den eksamensprægede realskole fandt sted i 4. klasse og 6. klasse, var 5. skoleår et roligt arbejdsår. Jeg var uhyre optaget af at sætte mig ind i frk. Hermanssons undervisningsform; det var gruppeundervisning med en gruppeleder for hver gruppe (3 eller 4 elever), korte elevforedrag afvekslende med et lille dramatisk optrin og diskussioner om visse enkeltheder af emnet. Undervisningen var gennemtænkt og planlagt, og bag den lå en fast overbevisning om, at en sådan undervisningsform bedst bidrog til en udvikling af det sociale liv i klassen og samtidig en udvikling af det enkelte barn til at møde det moderne samfunds krav.

Lad mig til sidst bringe en hjertelig hilsen fra Eskilstuna til Esbjerg skolevæsen og rette en varm tak til skoledirektør N. P. Andersen og Esbjerg kommune for, at jeg fik lov til at aflægge vore svenske kolleger et besøg og derigennem høste erfaringer og samtidig erkende, at vi på så mange punkter inden for det pædagogiske område er fælles om problemerne.

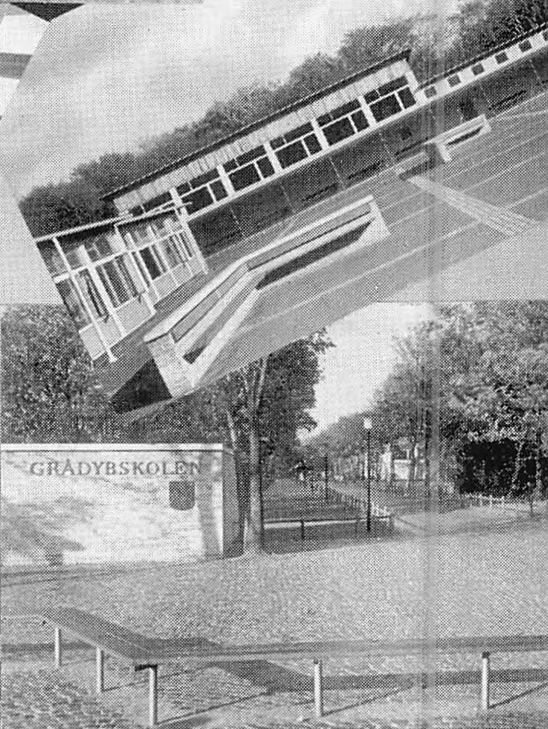
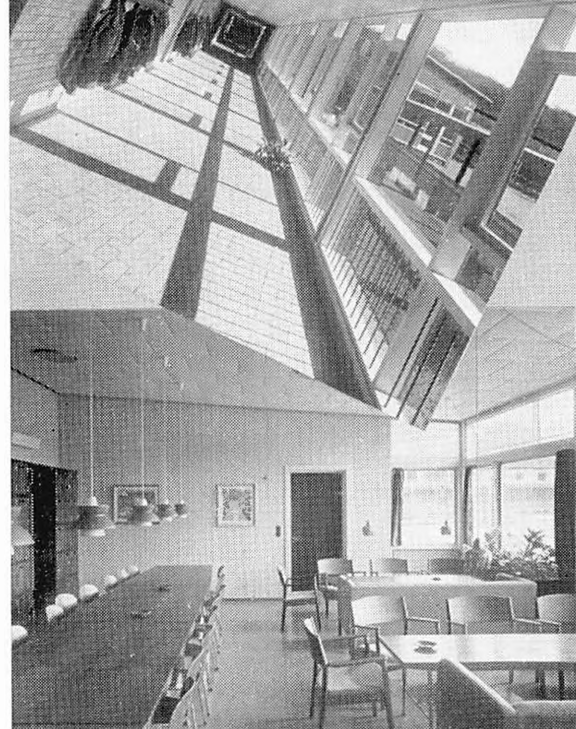
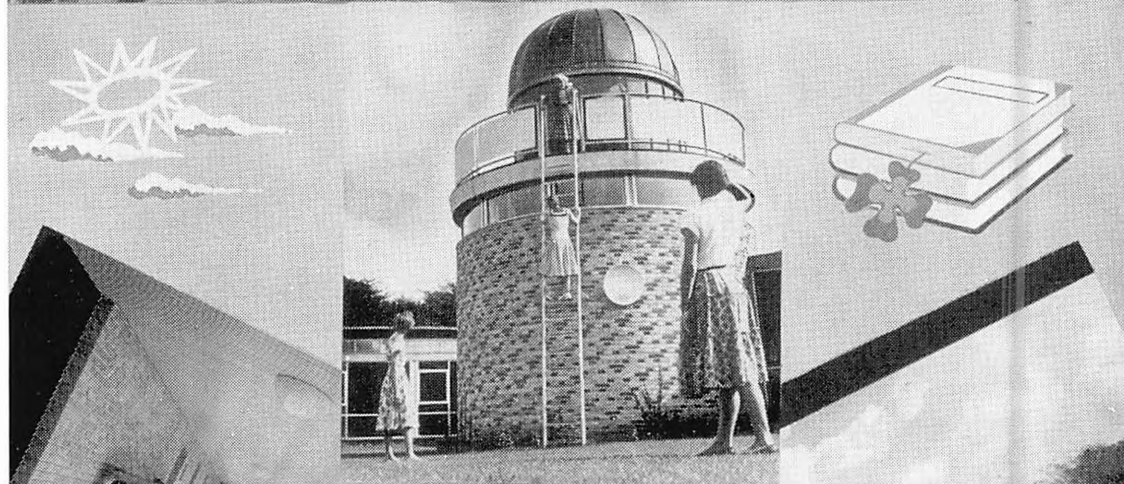
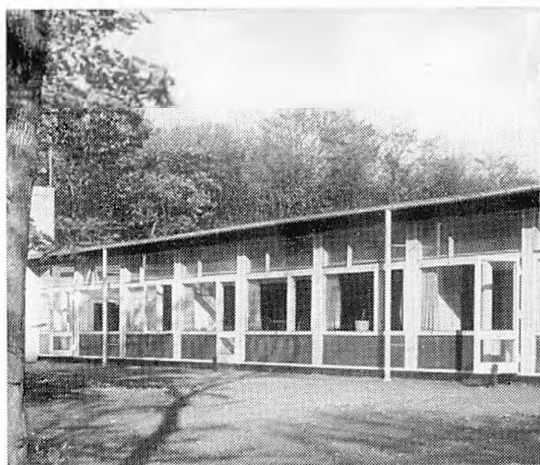
Tak, Eskilstuna! Måtte dette fællesskab og venskabsbåndet, Esbjerg-Eskilstuna, få lov at bestå i mange år fremefter!

Svømmestævnet 1955.

Grädybskolen.

Elever

Skolesøgende og undervisningspligtige børn i Esbjerg.

31. december 1954 (folketal: 50.518)	Fra Esbjerg kommune									Fra andre kommuner		I alt
	Under undervisningspligtig alder			I undervisningspligtig alder			Over undervisningspligtig alder					
	Dr. g.	Piger	Ialt	Dr. g.	Piger	Ialt	Dr. g.	Piger	Ialt			
A. Kommunens skoler:												
1. Boldesager skole	70	62	132	428	389	817	49	60	109	2		1060
2. Danmarksgades skole ...	44	39	83	355	377	732	71	82	153		3	971
3. Gammelby skole	58	52	110	313	292	605	9	17	26			741
4. Grådybskolen	83	81	164	480	539	1019	11	11	22	4	2	1211
5. Jerne skole	64	45	109	312	289	601	30	27	57			767
6. Rørkjær skole	51	48	99	476	439	915	59	73	132			1146
7. Stormgades skole	39	35	74	396	362	758	52	62	114			946
8. Vestre skole	59	51	110	303	336	639	26	33	59			808
9. Østre skole	45	26	71	351	341	692	19	21	40		2	805
10. Tourup skole				4	3	7						7
11. Veldbæk skole				31	26	57						57
12. Rendbjergvejshjemmet				10	3	13						13
Tilsammen	513	439	952	3459	3396	6855	326	386	712	6	7	8532
B. Esbjerg Statsskole:				47	38	85	84	83	167	96	65	413
C. Private skoler:												
1. Sct. Nicolai skole	1		1	15	17	32				5	5	43
2. Esbjerg realskole	8	4	12	59	65	124	11	4	15	36	20	207
Tilsammen	9	4	13	74	82	156	11	4	15	41	25	250
Ialt A. B. C.	522	443	965	3580	3516	7096	421	473	894	143	97	9195
D.												
1. Underviste i hjemmet ...				1	1	2						
2. Uden undervisning på grund af vedvarende sygdom, åndssvaghed eller lignende				3		3						
3. På åndssvageanstalt				6	2	8						
4. På vanførehjem m. v. ...				5	2	7						
5. På Eksternatskolen				4	7	11						
Tilsammen				19	12	31						
antal undervisningspligtige børn i Esbjerg				3599	3528	7127						

De undervisningspligtige børn i Esbjerg udgjorde 14,05 % af byens indbyggerantal.

Samtlige elever i kommunens skoler udgjorde 16,89 % af byens indbyggerantal.

Klassetal og børnetal i kommune

Klassetrin	Bald.ager skole		Danm.g. skole		Gaml.by skole		Grådylb-skolen		Jerne skole		Rørkjær skole	
	Kl.	Børn	Kl.	Børn	Kl.	Børn	Kl.	Børn	Kl.	Børn	Kl.	Børn
Børnehaveklasse	3	96	3	83	4	110	6	164	3	90	4	9
1. grundskoleklasse	6	150	4	115	4	102	6	165	4	106	5	15
2. »	6	156	4	103	5	116	7	204	3	103	4	11
3. »	5	156	4	108	4	104	6	165	4	111	5	15
4. »	5	126	4	109	3	87	6	160	3	97	5	15
5. »	4	121	4	89	2	61	5	135	3	63	5	15
I f klasse	2	48	2	38	2	52	2	46	2	45	2	0
II f »	2	46	2	55	2	32	2	57	1	24	3	9
III f »	1	21	1	20			1	20			1	1
I x »	1	32	2	62	1	28	2	61	1	34	2	2
II x »	1	31	2	56	1	23	1	27	1	28	2	2
III x »	2	52	2	53	1	26			1	31	2	2
IV x »	1	25	2	42					1	19	2	2
Ekstraordinær eksamens- mellemskoleklasse			1	7							1	3
Realklasse			1	22					1	16	3	1
Hjælpeklasse							1	7			1	1
Læseklasse												
Tunghøreklasse			1	9								
Observationsklasse												
I alt	39	1060	39	971	29	741	45	1211	28	767	47	11

Optælling efter skoleafdelinger:

	Klasser	Børn	Børn pr. klasse
Børnehaveklasser	32	867	27,09
Grundskole	199	5228	26,27
Eksamensfri mellemskole	40	956	23,90
Eksamensmellemsk. og realkl.	53	1312	25,32
Hjælpeklasser	10	101	10,10
Læseklasser	1	16	16,00
Tunghøreklasse	1	9	9,00
Observationsklasse	1	13	13,00
I alt	337	8532	25,32

skolerne den 31. december 1954.

Stormg. skole		Vestre skole		Østre skole		Vestjysk skoleordning				Rendbjerg-hjemmet		I alt		
Kl.	Born	Kl.	Born	Kl.	Born	Tourup forsk.		Veldbæk sk.		Kl.	Born	Klasser	Born	Born pr. kl.
						Kl.	Born	Kl.	Born					
3	74	3	80	3	71							32	867	27,09
4	111	5	127	4	120							42	1129	26,88
4	106	4	109	4	100	1	7					42	1118	26,62
4	104	4	113	4	100							40	1088	27,20
4	94	5	111	4	99			1	11			40	1010	25,25
4	101	4	82	4	106							35	883	25,23
2	42	2	54	2	54			1	24			19	472	24,84
2	42	1	26	1	22			1	22			17	400	23,53
												4	84	21,00
2	63	1	26	1	32							13	397	30,54
2	60	1	25	1	30							12	330	27,50
2	49	1	23	1	26							12	307	25,58
2	45	1	18	1	14							10	209	20,90
												1	7	7,00
1	24	1	14									5	92	18,40
3	31			3	31							10	101	10,10
												1	16	16,00
												1	9	9,00
										1	13	1	13	13,00
39	946	33	808	33	805	1	7	3	57	1	13	337	8532	25,32

Flytning af elever i løbet af skoleåret.

Skole	Elevtal ved begyndelsen af skoleåret	Tilgang fra				Samlet tilgang	Afgang til					Samlet afgang	Elevtal ved slutningen af skoleåret
		Komm. skoler i Esbjerg	Statskole og privatskole	Andre kommuner	Hjemmet		Komm. skoler i Esbjerg	Statskole og privatskole	Andre kommuner	Hjemmet	Afgået ved døden		
Boldesager	1072	26		29	6	61	26	1	42			74	1059
Danmarksgades ..	998	6	2	19	1	28	31	1	38	9	1	80	946
Gammelby	735	24		23	12	59	30		30	3		63	731
Grådybskolen	1207	19		24	3	46	22	2	37	3	1	68	1185
Jerne	735	54		29	1	84	7		11			18	801
Rørkjær	1163	16		12		28	36		18	8		62	1129
Stormgades	955	12	1	21	2	36	18	2	20	6		47	944
Vestre	818	16		27	1	44	40	1	22	3		69	793
Østre	815	7	1	23		31	13		39	4	1	60	786
Veldbæk-Tourup	75	0		0		0	7		6			13	62
I alt ...	8573	180	4	207	26	417	230	7	263	36	3	554	8436

NB. Uoverensstemmelsen mellem til- og afgang vedrørende egne skoler hidrører fra uensartet behandling af overgangsliste ved skoleårsskifte.

Elevforsømmelser i skoleåret 1954—55.

Skole	Forsømmelser i 0,0 af de skolepligtige dage				Ikendte boder for forsøm- melser uden lovlig grund Kr.	Indkaldelser	Advarsler
	Sygtom	Anden lovlig grund	Uden lovlig grund	I alt			
Boldesager skole	5,32	0,39	0,02	5,73	26,00	1	0
Danmarksgades skole ..	5,01	0,42	0,02	5,45	00,00	1	0
Gammelby skole	3,95	0,68	0,04	4,67	00,00	1	0
Grådybskolen	4,91	0,45	0,05	5,41	45,00	3	6
Jerne skole	4,47	0,57	0,04	5,08	00,00	0	0
Rørkjær skole	4,79	0,34	0,08	5,21	24,00	4	3
Stormgades skole	4,35	0,59	0,02	4,96	00,00	0	1
Vestre skole	4,22	0,25	0,02	4,49	00,00	0	0
Østre skole	4,67	0,27	0,10	5,04	37,00	3	4
Veldbæk-Tourup	3,25	0,23	0,03	3,51	00,00	0	0
Alle skolerne ...	4,49	0,42	0,04	4,95	132,00	13	14

Elevforsømmelser uden lovlig grund i de sidste 5 år.

Skole	1950—51	1951—52	1952—53	1953—54	1954—55
Boldesager skole	0,02	0,06	0,02	0,02	0,02
Danmarksgades skole ..	0,05	0,04	0,06	0,03	0,02
Gammelby skole	0,14	0,16	0,08	0,13	0,04
Grådybskolen	0,00	0,00	0,00	0,06	0,05
Jerne skole	0,04	0,03	0,05	0,04	0,04
Rørkjær skole	0,08	0,04	0,04	0,07	0,08
Stormgades skole	0,07	0,04	0,05	0,05	0,02
Vestre skole	0,08	0,05	0,04	0,02	0,02
Østre skole	0,08	0,07	0,05	0,06	0,10
Veldbæk-Tourup	0,04	0,03	0,22	0,08	0,03
Gennemsnitstal	0,06	0,06	0,07	0,06	0,04

Elevunderstøttelser.

Kommunen ydede i regnskabsåret 1954—55 et tilskud på 49.050 kr. til elever over den undervisningspligtige alder. Tilskudet blev fordelt i portioner på forskellige størrelser, de fleste på 150 kr. og 200 kr. pr. elev.

Tilskud blev ydet til følgende antal elever på de forskellige klassetrin: 34 i realklassen, 97 i IV x, 129 i III x, 8 i II x, 37 i III f, 1 i II f og 1 i 5. klasse.

Ribe amts skolefond understøttede som tidligere år et antal elever i mellem- og realskolen.

Undervisning

At ca. 51 % af timerne gennem de syv undervisningspligtige år anvendes til hovedfagene dansk, regning og skrivning, kan vanskeligt komme til udtryk i en årsberetning, og svært er det i det hele taget at få selve det undervisningsmæssige ind i årsberetningens rammer.

Dette rækker imidlertid ikke ved den kendsgerning, at skolelivet året igennem opbygges på undervisning, og i det følgende refereres afslutningen på visse grene af den almindelige undervisning samt visse andre særlige former faldende ind under det undervisningsmæssige.

Årsprøve.

Skriftlig årsprøve afholdtes i dagene 14.—15.—16. og 17. juni 1955. Mundtlig årsprøve afholdtes som forældredage 21. og 22. juni med halvdelen af skolerne hver af dagene, idet lærerpersonalet fungerede som »kollegiale censorer« hos hinanden.

For årsprøverne gælder følgende af skolekommissionen i 1951 vedtagne retningslinier:

Skriftlig del.

Skriftlig årsprøve afholdes sædvanligvis omkring 1. juni.

Der prøves i følgende discipliner:

2. kl. :	regning, orddiktat ell. alm. diktat.
3. » :	» » » » » »
4. » :	» » » » » »
5. » :	» » » » » » ; genfortæll. ell. fristil
1m » :	» » » » » » ; » » » »
2m » :	» » » » » » ; » » » » spørgestil ell. fristil
3m » :	» » » » » » ; spørgestil ell. referatstil ell. fristil
Ixm :	» » » » » » ; genfortælling ell. fristil
IIxm :	» » » » » » ; » » » »
IIIxm :	» matematik, genfortælling og fristil.

»Fristil« kan i ethvert tilfælde erstattes af »billedstil«.

Hvor der er tale om valg mellem forskellige discipliner i dansk, træffer læreren valget.

Prøvetiden i de forskellige discipliner og klasser er følgende:

	2.	3.	4.	5.	I f	II f	III f	I x	II x	III x
Regning	1	1 ^{1/2}	1 ^{1/2}	1 ^{1/2}	2	2	3	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	2
Matematik										3
Orddiktat, alm. diktat	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Spørgestil						2 ^{1/2}	3			
Genfortælling				2	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}		2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}
Fristil				2	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	3	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	3 ^{1/2}
Referatstil							3			
Samlet prøvetid	2	2 ^{1/2}	2 ^{1/2}	6 ^{1/2}	8	10 ^{1/2}	13	8 ^{1/2}	8 ^{1/2}	11

(Regning indskrives med blyant i 2., 3., 4. og 5. kl.)

(Orddiktat indskrives med blyant i 2., 3., 4. og 5. kl.)

(Alm. diktat indskrives med blyant i 2., 3. og 4. kl.)

Under prøven må ordbog benyttes undtagen ved diktat.

På grundlag af de skriftlige arbejder gives der karakterer for orden i dansk og regning.

Forslag til opgaver udarbejdes af 3 udvalg nedsat af fælleslærerrådet, et udvalg for grundskolen, et for eksamensfri mellemskole og et for eksamensmellemskolen.

Under udarbejdelse af forslagene må de forskellige udvalg samarbejde med henblik på en koordinering af stof, således at en fremadskridende sværhedsgrad opnås.

Samtidig med opgaverne udarbejdes så fyldige direktiver for bedømmelse og karaktergivning, at der kan opnås en ensartet bedømmelse fra skole til skole.

Desuden udarbejdes almindelige retningslinier for bedømmelsen af genfortælling og stil.

Forslag til opgaver og direktiver skal forelægges for og godkendes af skoledirektøren.

Bedømmelsen af årsprøveopgaverne foretages af den pågældende faglærer i forbindelse med en af skoleinspektøren udpeget lærer som censor. Parallelklasser ved en skole bør så vidt muligt have samme censor i samme disciplin.

Samtlige eksamensarbejder fremlægges rettede under den mundtlige årsprøve, efter denne overgives de til hjemmet.

Mundtlig del.

Mundtlig årsprøve afholdes på forældredage i slutningen af skoleåret. Forældredagens timer bør i videste omfang have karakter af almindelig undervisning. Der gives ikke karakter for præstationerne.

Skoleinspektøren lægger særligt skema for forældredagene med hensyntagen til, at der bliver tid for læreren til samtale med forældre. På hver classes plan lægges en time i dansk og en time i regning. For 5.-klasser og ældre klasser indlægges yderligere en time efter skolens valg.

For IIIx-klasserne kan desuden prøves i fremmedsprog eller/og matematik.

Planen for forældredage lægges sådan, at skolerne parvis arbejder sammen, således at der gives lærerne lejlighed til som kollegiale censorer at overvære forældredagen på en anden skole.

For hjælpe- og andre særklasser tilrettelægger klasselæreren såvel skriftlig som mundtlig årsprøve under hensyntagen til hver enkelt elev.

Optagelsesprøve til I. eksamensmellemklasse.

Denne prøve afholdes efter særlige regler.

Karakterer og karaktergivning.

1. Overalt i eksamensmellemskolen anvendes de for denne skoleafdeling anordningsmæssige karakterbetegnelser og karakterværdier.
2. Hvor der i grundskole og eksamensfri mellemklasse anvendes karakterer, bruges følgende betegnelser:

ug	betyder	udmærket
ug ÷		
mg ×		
mg	»	flink
mg ÷	»	middel
g ×		
g	»	kun nogenlunde
tg	»	dårlig
mdl	»	meget dårlig
slet	»	kan intet

3. Som bindeled mellem hjem og skole anvendes foruden personlig kontakt, klasseforældremøder o. l. et skriftligt meddelelsesmiddel (karakterbog, meddelelsesbog). Hjemsendelse heraf sker 2 gange årligt, første gang i december, anden gang umiddelbart efter skriftlig årsprøve.

Afgangsbevis, vidnesbyrd, anbefaling.

1. Efter bestået officiel eksamen udstedes anordningsmæssigt eksamensbevis.
2. Ved udgangen af eksamensfri mellemskoles ældste klasse (III f) medgives et af skolekommissionen godkendt afgangsbævis.
3. Skolens anbefalinger udstedes af læreren og underskrives af skoleinspektøren.

Optagelsprøve til eksamensmellemskole

I eksamensmellemskolen kan i henhold til anordning af 19. juni 1903 optages ethvert flittigt og dertil egnet barn, som har bestået optagelsesprøven.

Om elever, der ønskes optaget, afgiver hjemmet samtidig med optagelsesbegæringen erklæring om at ville lade barnet fortsætte skolegangen skoleafdelingen ud.

Skoleinspektøren afgiver efter samråd med de pågældende lærere skøn over elevens flid, evner og kundskabsstandpunkt udtrykt ved karaktersymbolerne ug, ug÷, mg+ o.s.v. samt udtalelse om elevens egnethed i det hele taget udtrykt gennem »velskikket«, »skikket«, »tvivlsom« eller »uskikket«.

Den skriftlige prøve omfatter dansk (diktat og genfortælling) og regning (tal- og tekstopgaver).

Består en elev denne prøve med mindst mg i *begge fag* og i øvrigt er betegnet som skikket eller velskikket, kræves ikke mundtlig prøve.

Har en elev i denne prøve kun opnået g eller derunder i *begge fag*, kan han ikke optages i eksamensmellemskolen.

Den mundtlige prøve omfatter dansk og regning, og derudover gives en karakter i skrivning på grundlag af de to arbejder i skriftlig dansk.

For at en elev kan optages, kræves som regel mindst 4,67 (ug = 6) i gennemsnit af de fire karakterer i skriftlig og mundtlig dansk og regning; i tvivlstilfælde (optagelse på prøve) lages elevens standpunkt i andre fag samt lærernes bedømmelse af eleven i almindelighed skønsmæssig i betragtning.

Skriftlig prøve afholdtes den 9. og 10. februar 1955.

Mundtlig prøve afholdtes den 16. februar og følgende dage efter den enkelte skoles behov.

Der blev ved den skriftlige prøve givet følgende opgaver (med tilhørende direktiver for bedømmelse):

Diktat.

1. time.

(Diktaten læses op med talesprogets udtale een gang i sammenhæng uden angivelse af skille tegn. Derefter dikteres den — ligeledes med talesprogets udtale — afsnitsvis to gange med angivelse af alle skille tegn. Begge dikteringer sker, før eleverne begynder at skrive).

Oles far / var fiskeskipper / . / En eftermiddag ved totiden / kom han og hans kammerat Søren / cyklende ned på havnen / . / Ole vidste / , / at

faderens kutter / ved denne tid / ville dukke op / ude i indsejlingen / . / Ganske rigtigt / , / de havde kun opholdt sig / omtrent et kvarter / ved havneindløbet / , / da Ole genkendte sin fars skib / blandt flere / , / der efterhånden nærmede sig / ude fra Grådyb / . /

Nu løb drengene / til deres cykler / og skyndte sig / til det sted ved kajen / , / hvor de vidste / , / at fangsten skulle afleveres / . / Snart lagde kutteren til / , / og drengene sprang om bord / . / I styrehuset kunne skipperen / nu endelig slippe rattet / . / Ole spurgte sin far / , / om de havde gjort en god tur / . / Det havde de / . / Lastrummet var fyldt / med torsk og rødspætter / . /

Ole havde lovet Søren / at vise ham rundt på fartøjet / , / som hed Mågen / . / I forskibet / fandtes fiskegrejerne / . / Nettene var hængt til tøjring / på tværmasten / . / Det hele lugtede dejligt af tjære / . / Drengene var også nede / i kahytten / , / hvor der var køjer / ind i væggen / , / og oppe i hjørnet sad radioen / . / Der var både afsender og modtager / . /

Genfortælling.

2. time.

Katten og kanarieflugten.

En dame, som havde en stor, smuk kat, fik engang en kanarieflugt. Kanarieflugtens bur stod i hendes soveværelse, og når katten ikke var der, blev buret lukket op, og kanarieflugten fik lov til at flyve om i værelset. En dag, da buret stod åbent, slap katten på en eller anden måde ind i værelset, uden at nogen så det. Da damen kom ind, blev hun forbavset ved at se, at katten og fuglen var de bedste venner. Kanarieflugten red omkring i værelset på kattens ryg, og katten fandt sig rolig i det. Efter den tid tilbragte de ofte flere timer sammen.

En dag midt i deres leg greb katten kanarieflugten med tænderne, sprang op på sengen med den, og det så ud til, at den ville æde den. Damens troede, at fuglen var fortabt. Men da katten blev liggende der i nogen tid med fuglen i munden uden at dræbe den, undrede hun sig over, hvad dette kunne betyde. Hun så sig om og opdagede da, at der var en fremmed kat i værelset. Hvordan den var kommet derind, var der ingen, der vidste. Men det var derfor, katten havde grebet sin ven kanarieflugten. Det var for at beskytte den. Da den fremmede kat var blevet drevet ud, slap katten kanarieflugten, og de legede atter sammen.

Talopgaver.

40 minutter.

1)	65 39 77 + 98 43 51	2)	374 785 896 + 987 594 769	3)	9889 4796 8147 + 7658 6574 5969	4)	75979 90483 479 + 38 865 89046
5)	79698 ÷ 58999	6)	698357 ÷ 574901	7)	87006 ÷ 9867	8)	787878 ÷ 98989

9) $869 \cdot 78$

10) $468 \cdot 57$

11) $2947 \cdot 69$

12) $7104 \cdot 54$

---

13) $45301 : 89 =$ _____

14) $19152 : 63 =$ _____

15) $282752 : 94 =$ _____

$$\begin{array}{r} 16) \quad 56,35 \\ \quad 4,678 \\ + \quad 834,042 \\ \quad 94,13 \\ \hline 765647,8 \end{array}$$

17) $4759,00$
 $\div 65,79$

18) $7050,30$
 $\div 272,27$

19) $7,2 + 3,8 =$ _____

20) $7,2 \div 3,8 =$ _____

21) $9,007 \cdot 76$

22) $0,064 \cdot 83$

23) $197,28 : 18 =$ _____

---

24) $6093,96 : 86$ _____

25) $\frac{1}{6}$ af 35 kr. + $\frac{3}{4}$ af 48 kr. = _____

26) $\frac{5}{8}$ af 40 kr. $\div$ $\frac{2}{7}$ af 49 kr. = _____

Tekstopgaver.

(2 timer).

- 1) a) $68 \text{ m } 65 \text{ cm} + 7 \text{ m } 8 \text{ cm} + 35 \text{ m } 43 \text{ cm} \div 19 \text{ m } 9 \text{ cm}.$
b) 85 hl 16 l . 58.
c) $1288 \text{ m } 48 \text{ mm} : 76.$
- 2) 7 poser mel med 5 kg i hver pose koster 34,30 kr.
Hvor meget koster 47 kg?
- 3) En boghandler solgte en dag 28 dusin 8 stk. blyanter.
Hvor meget fik han for dem, når han fik 2,40 kr. pr. dusin for de 26 dusin og 25 øre pr. stk. for resten?
- 4) En grosserer købte i Italien 85 kasser appelsiner for 46,50 kr. pr. kasse og 74 kasser citroner for 56 kr. pr. kasse.
Hvor stor var hele købsprisen?
Han solgte alle appelsinerne for 4993,75 kr., mens citronerne solgtes for 69,50 kr. pr. kasse.
Hvor meget fik han for en kasse appelsiner?
Hvor stor var hele salgsprisen?
Hvor meget tjente han i alt?
- 5) Købmand Jensen købte 90 kg æg for 4,50 kr. pr. kg.
Købmand Hansen købte også 90 kg æg, men han gav 6 kr. pr. snes, idet æggene vejede 75 g stykket.
Hvor meget fik Hansen æggene billigere end Jensen?

- 6) En stue er 4,90 m lang og 3,40 m bred. På gulvet lægges et tæppe således, at afstanden fra tæppe til væg overalt er 20 cm. Om tæppet syes et bånd. Hvor meget koster dette bånd, når det betales med 90 øre pr. m?

Til optagelsesprøven indstilledes:

Fra 4. klasse	56 elever
Fra 5. klasse	472 »
Fra If klasse	49 »

I alt 577 elever,

hvoraf i alt 382 eller 66,2 % blev optaget i eksamensmellemskolen.

Hertil kommer, at 28 elever — alle fra 5. klasse — indstilledes til optagelse i Esbjerg statsskoles eksamensmellemskole. Samtlige disse elever opnåede optagelse, således at i alt 410 elever blev optaget i eksamensafdeling.

På tidspunktet for prøvens afholdelse gik der i skolevæsenets 5. klasser i alt 882 elever; fordelingen til de følgende skoleafdelinger er:

Til eksamensafdeling 364 elever eller 41,27 %
 » eksamensfri afdeling 518 elever eller 58,73 %,

en fordeling, der ret nøje svarer til de senere års.

En analyse af optagelsesprøven 1955 viser følgende:

I. Oversigt over indmeldte og optagne elever:

	4. kl.		5. kl.		I f		I alt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Indmeldte elever	56		472		49		577	
Bestået uden mundtlig prøve	5	8,93	97	20,34	2	4,08	104	18,02
Bestået med mundtlig prøve	21	37,50	189	40,04	16	32,65	226	39,17
Ikke bestået, men optaget på prøve	2	3,57	50	10,59			52	9,01
I alt optaget	28	50,00	336	70,97	18	36,73	382	66,20
I alt ikke optaget	28	50,00	136	29,03	31	63,27	195	33,80

II. Oversigt over skønnet egnethed og prøveresultat.

	4. kl.				5. kl.				I f				I alt			
	Velskikket	Skikket	Tvivlsom	Uskikket	Velskikket	Skikket	Tvivlsom	Uskikket	Velskikket	Skikket	Tvivlsom	Uskikket	Velskikket	Skikket	Tvivlsom	Uskikket
Antal elever bestået uden mundtlig prøve	2	3			58	39			1	1			61	43		
Antal elever bestået med mundtlig prøve	4	15	2		65	114	10		2	11	2	1	71	140	14	1
Antal elever ikke bestået, men optaget på prøve ..		1	1		6	34	9	1					6	35	10	1
Antal elever ikke optaget	2	18	8		3	44	74	15		13	13	5	5	75	95	20

III. Oversigt over skønnet kundskabsstandpunkt i forhold til opnåede karakterer i skr. dansk og skr. regning ved prøven:

	4. kl.	5. kl.	I f
Kundskabsstandpunkt (gennemsnitlig indstilling)	5,16	4,96	4,82
Gennemsnit for skr. dansk til optagelsesprøven	4,25	4,42	4,06
	(÷ 17,64 ^{0/0})	(÷ 10,9 ^{0/0})	(÷ 15,77 ^{0/0})
Gennemsnit for skr. regning til optagelsesprøven	4,00	4,34	3,93
	(÷ 22,48 ^{0/0})	(÷ 12,50 ^{0/0})	(÷ 18,46 ^{0/0})

IV. Oversigt over karakterernes fordeling for 577 indstillede elever:

Karakterer	ug	ug+	mg+	mg	mg+	g+	g	g+	lg+	lg	lg+	mdl+	mdl	mdl+	sl+	sl	i alt
Skr. dansk	9	43	63	86	82	81	69	47	18	33	25	10	10			1	577
Skr. regning	4	17	68	88	73	85	82	49	40	39	14	10	8				577

Mellemskoleeksamen 1955.

Til mellemskoleeksamen indstilledes fra i alt 11 klasser 211 elever (94 drenge — 117 piger).

Alle bestod med en gennemsnitskvotient på 13,67.

Særlig mellemskoleeksamen 1955.

De præliminærklasser, som Esbjerg kommunale skolevæsen i sin tid oprettede for at give en eksamenschance til de børn, som af en eller anden grund ikke var kommet i eksamensmellemskolen til normal tid — samt for eventuelt at mindske trykket på eksamensafdelingen — viste sig efterhånden at være alt for svære for langt de fleste af disse børn, der for største delen er lidt svagere begavede end de børn, der kommer i eksamensmellemskolen.

Selv om de gennemgående har været meget flittige, har frafaldet været stort, og resultaterne for dem, der nåede igennem, har i mange tilfælde været kummerlige.

Det kan ikke undre, når kravene dels er tilegnelse af et større stof på mindre end halvdelen af den normale tid og dels er opgivelse af hele det læste stof til eksamen.

Efter at Københavns kommune i 1953 fik tilladelse til at afholde mellemskoleeksamen med normalpensum i klasser, der var oprettet af elever, som havde gennemgået den eksamensfri mellemskoles tre klasser og derefter havde gennemgået en IIIx- og en IVx-klasse med et pensum og en fagrække, der er afpasset således, at klasserne ved udgangen af IVx har læst det samme som de øvrige IVx-klasser, besluttede skolevæsenet derfor straks at søge en lignende ordning gennemført i Esbjerg.

Ministeriet approberede ordningen, og den første klasse blev efter en optagelsesprøve i juni oprettet fra 1/8 1953.

Der var 14 elever, men desværre gik 3 af de bedste ud, allerede inden de fik begyndt, idet de tog lærepladser i løbet af sommerferien til trods for, at hjemmene var gjort bekendt med, at skolevæsenet måtte betragte en indmeldelse til disse klasser som bindende for de to år. 3 andre

gik ud i tidens løb af forskellige grunde, og 1 flyttede fra byen og fortsatte i anden skole, således at der kun var 7 tilbage, som bestod mellem-skoleeksamen i 1955. Af disse fortsætter 2 i realklassen.

Gennemsnittet for de 7 lå ikke væsentlig under det almindelige for disse klasser, og selv om materialet er for lille til, at man kan drage generelle slutninger af det, peger det dog i retning af, at man ved de fordele, der her ved er opnået, nemlig

1. mindre samlet pensum,
2. mindre eksamensopgivelser,
3. overførelse af karakterer i sløjf, håndgerning, husgerning, tegning og skrivning,

virkelig har fundet en form, som børnene har gode chancer for at klare med en rimelig arbejdsindsats.

Der er i 1955 oprettet en ny klasse, hvori der blev optaget 11 elever. Men der er atter forsvundet een i sommerferien.

Realeksamen 1955.

Til realeksamen indstilledes fra i alt 5 klasser 91 elever (45 drenge — 46 piger).

Alle bestod med en gennemsnitskvotient på 13,61.

Afbrudt skolegang.

I løbet af mellemskoletiden er elever udskrevet til andre skolevæseners eksamensafdeling; man kender ikke deres videre skæbne.

Ligeledes har de omhandlede klasser fået tilgang af elever udefra.

Idet begge kategorier medregnes til elever, der har fuldført skolegangen, viser det sig, at af et begyndelsestal i I eksamensmellemskoleklasse på 299 elever har der ved slutningen af undervisningspligtig alder været en afgang på 65 elever, hvilket udgør 21,74 %.

Fortsat skolegang.

217 elever tog i 1954 mellemskoleeksamen ved de kommunale skoler. Af disse elever fortsatte 91 i realklasser, og 13 blev optaget i gymnasieklasser. I alt 104 elever eller 47,93 % fortsatte således skolegangen.

Overgang til gymnasium.

1954: 13 elever fra IVx og 5 elever fra realklasser.

1955: 12 elever fra IVx og 1 elev fra realklasser.

Skoleidrætsstævnet 1954.

(Ved kommunelærer Alfred Jørgensen).

Skoleidrætsstævnet 1954 blev arrangeret som forrige års stævne med 2 hele dage i idrætparken og mellemliggende kampe (kvart- og semifinaler) på skolernes egne baner.

Det 20. skoleidrætsstævne blev det hidtil største; der deltog 596 hold i indmarchen, og da påklædningen var mere ensartet end tidligere, blev indmarchen mere storslået at se på.

Stævnet blev åbnet af formanden for skolekommissionen, typograf W. Fievé, der bl. a. sagde: »Skoleidrætsstævnets formål er at fremme

den opdragende faktor, der ligger i sportsudøvelsen. Idrætten er taget i brug i det daglige skolearbejde, hvor den er medvirkende til at fremme kammeratskabsfølelsen og styrke sammenholdet, og det eneste, vi forlanger af hver enkelt er, at der ydes det bedste, så er placeringen underordnet. Med ønsket om, at det 20. skoleidrætsstævne må blive præget af god og sund sportsånd, erklærer jeg det for åbnet.

Andendagen på stadion måtte udsættes en uge på grund af ugunstig vejr, men så lykkedes det også — trods en yderst regnfuld sommer — at få afviklet begge stævnedage i fint vejr. Formanden for skoleudvalget, viceinspektør Arne Jørgensen, afsluttede stævnet og udtalte bl. a.: »Det 20. skoleidrætsstævne er ikke alene det hidtil største skoleidrætsstævne, men det største idrætsstævne i det hele taget, der er afholdt i Esbjerg. Stævnet blev gennemført på mønsterværdig måde, lad os udbringe et leve for skoleidrætten i Esbjerg«.

Skoleidrætsstævnets pokaler og nåle, hvis antal i år var blevet stærkt forøget, blev vundet af:

Piger:

- 5. kl. rundbold: Rørkjær (Esbjerg lærerforenings pokal).
- I f. langbold: Stormgade (Rørkjærlærernes pokal).
- II f. langbold: Grådybskolen (Esbjerg skoleudvalgs pokal).
- II x. langbold: Grådybskolen (Blichfeldts pokal og sølvnåle).
- III x. håndbold: Boldesager (E. H. K.'s pokal og sølvnåle).
- IV x. langbold: Stormgade (Esbjergbladets pokal).
- Real. håndbold: Jerne (F. D. B.'s tobaksfabriks pokal).

Drenge:

- 5. kl. fodbold: Jerne (Esbjerg idrætspark's pokal).
- I f. fodbold: Boldesager (Rørkjærlærernes pokal).
- II f. fodbold: Grådybskolen (Vestkystens sølvnåle).
- I x. fodbold: Grådybskolen (Ingeniør H. F. Hoffmeyers pokal).
- II x. fodbold: Stormgade (K. F. U. M.'s pokal).
- III x. håndbold: Jerne (Kviks pokal og sølvnåle).
- IV x. fodbold: Rørkjær (Vestjydens pokal).
- Real. fodbold: Jerne (E. f. B.'s pokal).

Endelig havde Esbjerg skoleudvalg udsat et stort sølvfad som præmie til den skole, der opnåede det bedste samlede resultat i atletik. Her vandt Rørkjær skole med 194 points.

Skolebotanisk have.

(Ved overlærer J. Hedegaard Christensen).

Skolebotanisk have ved Rørkjær skole er dels en leveringshave, hvorfra lærere ved de kommunale skoler kan rekvirere plantemateriale, dels en demonstrationshave, der kan besøges af klasser i skoletiden.

I haven findes følgende afdelinger: En systematisk afdeling, læge-, krydder- og haveplanter, vegetativ formering, hedeplanter, frugttyper, spredning af frugter og frø, beskyttelse mod fjender, blomsterbiologi, toårige planter, landbrugets planter, og desuden: Skovbund, dam med mosebed, stenbed samt alle almindelige træer og buske.

Haveens plantebestand omfatter ca. 600 arter, alle afskiltet med undtagelse af bassinets og skovbundens ca. 85 arter (»wild gardening«).

I løbet af skoleåret 1954—55 ekspederedes 385 ordrer omfattende forskellige arter af botanisk undervisningsmateriale, fortrinsvis klassesæt

af planter. I godt vejr er haven en yndet undervisningsplads for Rørkjær skole, ligesom klasser fra andre skoler lejlighedsvis har aflagt besøg.

Svømning.

Skønt Esbjerg er en by med et rigt udviklet sportsliv, må det beklageligvis erkendes, at svømmesporten — trods byens beliggenhed ved havet — har ringe vilkår at arbejde under takket være tidevande med kraftig slikaflejrning.

Med friluftsbadet ved Boldesager skole blev der givet svømningen nye muligheder, der da også udnyttes så intensivt, som det er muligt.

Gennem sommerhalvåret benytter skolerne i undervisningstiden badet til en egentlig svømmetime for de ældre klasser, idet dog afstanden fra badet her i nogen grad sætter en grænse for udnyttelsesmuligheden.

Dette til trods har badet praktisk talt været optaget hele undervisningstiden, idet benyttelsen har været af følgende omfang:

Boldesager skole	125 timer	3682 bade
Danmarksgades skole	34 »	805 »
Grådybskolen	33 »	582 »
Jerne skole	50 »	1076 »
Rørkjær skole	8 »	144 »
Stormgades skole	63 »	1354 »
Vestre skole	49 »	1250 »
Østre skole	41 »	1048 »

I alt 403 timer 9941 bade

(Se i øvrigt Fritidsvirksomhed side 54 og Boldesager friluftsbad side 68).

Skolesvømmestævnet 1955.

(Ved overlærer Erik Vind).

Som sidste år var der på planen over benyttelsen af Boldesager friluftsbad afsat en uge til afholdelse af svømmekonkurrencer mellem alle skoler.

De første fire dage foregik udtagelseskonkurrencer for de enkelte skoler. 4 piger og 4 drenge fra hvert klassetrin fra og med If og Ix skulle repræsentere deres skole og klasse ved skolesvømmestævnet, der blev afholdt fredag den 2. september efter følgende plan:

If kl. 14,00	IIIIf kl. 16,30
Ix » 14,30	IIIx » 16,45
IIIf » 15,00	IVx » 17,00
IIx » 15,30	real » 17,15
kunstudspring kl. 16,00,	kunstsømning kl. 17,30.

Konkurrencen var på alle klassetrin 4×25 m tvungen holdkapsvømning.

- Nr. 1. 25 m brystsvømning.
- » 2. 25 m bjergning.
- » 3. 25 m crawl eller fri svømning.
- » 4. 25 m rygsvømning.

Denne form var valgt for at vise alle svømmearter og få så mange deltagere som muligt. 80 hold med 320 deltagere blev udtaget. Alle skoler

med undtagelse af Veldbæk var repræsenteret, dog ikke på alle klassetrin. Hvis alle klasser stiller hold, vil der blive 155 hold med 620 deltagere. Boldesager friluftsbad er ideelt til svømmeundervisning, men til så stort et stævne er forholdene for små, navnlig med hensyn til tilskuerpladser. Det sidste forhold kunne afhjælpes ved at opsætte tribuner langs gymnastiksalene.

Stævnet blev afviklet efter programmet, og efter hver konkurrence fik det vindende hold overrakt vinderdiplomer og nåle.

Boldesager, der kæmper på hjemmebane, blev atter i år sejrherre med 26 points, Rørkjær fik 15, Stormgade 13, Danmarksgade 8, Gammelby og Grådyb hver 6, Vestre 5, Østre 4 og Jerne 2 points.

Skolepedellerne havde skænket en flot vandrepokal til den sejrende skole.

Foruden kapsvømning blev der vist kunstudspring fra 3 m vippen, og stævnet sluttede med, at 9 dygtige svømmepiger under ledelse af fru Erna Faurholt Hansen gav en smuk opvisning i kunstsvømning. Det er første gang, det vises i Esbjerg.

Udtagelserne og selve stævnet blev ledet af svømmelærerne: Marie Elholm Christensen, Gerda Løkkegaard, Jørgen Erenbjerg, Ejvin Lau, Børge Hansen Nielsen og Erik Vind.

Færdselslære.

(Ved politimester B. Hebo).

Vedrørende politiets assistance ved færdselsundervisningen i byens skoler i skoleåret 1954—55 skal jeg oplyse følgende:

Undervisningen har omfattet samtlige 3., 4. og 5. klasser i følgende skoler:

Østre skole	4-3. kl.	4-4. kl.	5-5. kl.
Vestre skole	4-3. »	4-4. »	5-5. »
Stormgades skole	4-3. »	4-4. »	4-5. »
Danmarksgades skole	4-3. »	4-4. »	4-5. »
Grådybskolen	6-3. »	6-4. »	5-5. »
Rørkjær skole	6-3. »	6-4. »	6-5. »
Jerne skole	4-3. »	4-4. »	4-5. »
Boldesager skole	5-3. »	4-4. »	4-5. »
Gammelby skole	4-3. »	3-4. »	2-5. »

Undervisningen har som tidligere år været gennemført på den måde, at der er undervist 4 timer i samtlige 3. klasser, medens undervisningen i henholdsvis 4. og 5. klasserne kun har været af 1 times varighed og nærmest har formet sig som en repetition.

Fuld udnyttelse af skoleradio.

(Ved skoledirektør N. P. Andersen).

Den 20. september 1955 fyldte skoleradioen 28 år!

Mange værdifulde udsendelser har fundet sted gennem disse år, men det må vist erkendes, at mange — alt for mange — er gået ud i den tomme luft uden at blive hørt af dem, udsendelserne havde sigte imod.

Og væsentlig af følgende grund:

Skoleradioen må have stive, fastliggende sendetider, og købstadskolen må have lige så stive, fastliggende timeplaner — og disse to ting passer yderst sjældent for hinanden.

Med *båndoptageren* udviklet til så høj teknisk og praktisk fuldkommenhed, at den kunne godkendes som undervisningsapparat, ændredes situationen.

Pr. 1. september 1954 var vort nødvendige tekniske apparat etableret: Hver skole sin båndoptager og på skolevæsenets kontor en »båndcentral« i al sin enkelhed bestående af en pladespiller, et radioapparat og tre båndoptagere, hvorved såvel ind- og afspilning som kopiering var muligjort.

Fremgangsmåden er følgende: Så snart skoleradioens sæsonoversigt foreligger, kan en lærer på særligt bestillingskort, der beror på skolen, bestille en hvilken som helst af de averterede udsendelser med angivelse af, hvornår han ønsker båndet leveret — undertiden længe efter udsendelsen af hensyn til tilpasning i det løbende almindelige undervisningsstof i det pågældende fag.

Optagelse og distribuering sker på skolevæsenets kontor ved en af kontorets assistenter, idet videre teknisk assistance har vist sig overflødig.

Udsendelserne slettes i almindelighed på alle hjemkomne bånd, for så vidt ikke den pågældende lærer har betegnet den pågældende udsendelse som så værdifuld, at arkivering indtil videre anbefales. Ca. 70 af sæsonens udsendelser er »gemt« på denne måde.

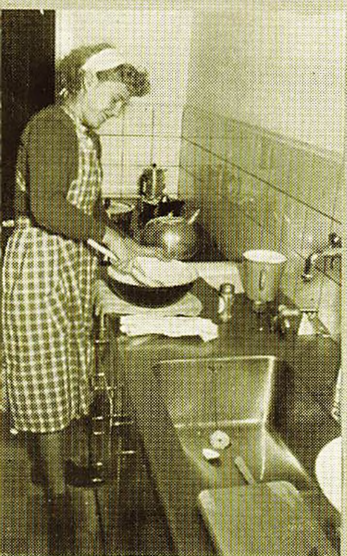
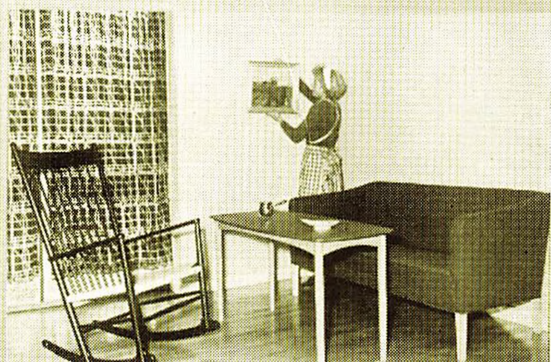
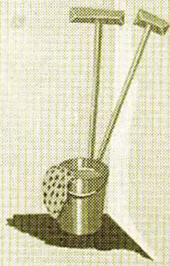
At nyordningen har haft sin virkning vil fremgå af, at mens man forud lyttede til et endog meget ringe antal udsendelser — et lille cencifret antal pr. skole — viser statistikken for skoleradioens sæson 1954—55 følgende:

Skole	Antal udsendelser	Antal bånd	Hørt i antal klasser i			I alt
			grundskolen	eksamensmellemskolen	eksamensfrimeltemskole	
Boldesager	56	56	11	37	63	111
Danmarksgade	35	36	22	23	0	45
Gammelby	16	16	19	16	15	50
Grådybskolen	18	18	32	4	15	51
Jerne	19	19	23	11	13	47
Rørkjær	56	61	24	43	31	98
Stormgade	8	8	1	14	4	19
Vestre	14	14	4	25	4	33
Østre	64	66	59	52	16	127
I alt	286	294	195	225	161	581

Endvidere er der til statsskolens gymnasium optaget 6 udsendelser på 6 bånd.

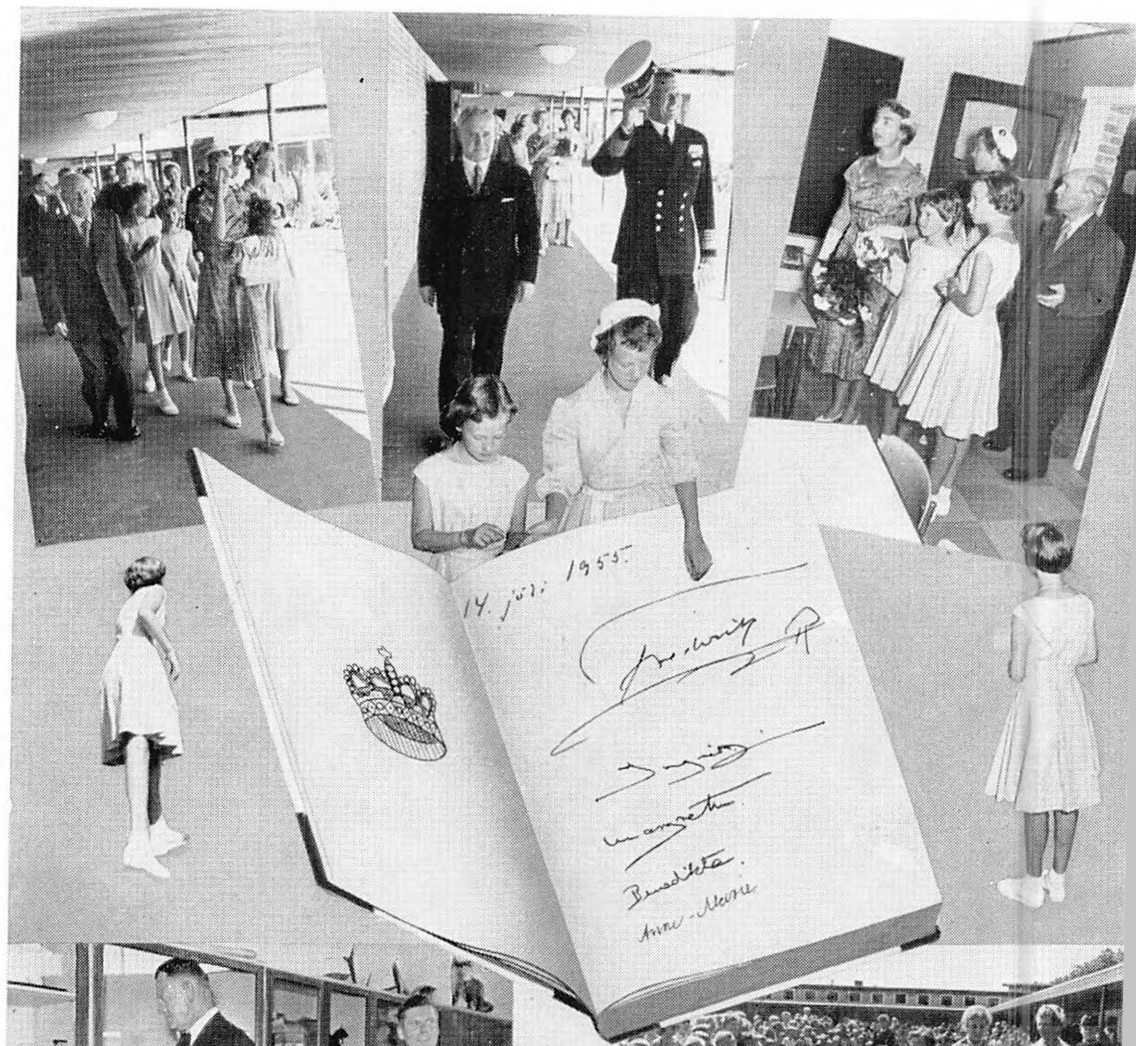
Udsendelserne	Antal udsendelser	Antal bånd	Hørt i antal klasser i		
			grundskolen	eksamensmellemskolen	eksamensfrimeltemskole
Julekoncert	9	9			
Instruktionsbånd	6	6	11	16	13
Danmarks frihedskamp ..	7	7	13	18	15
B. B. C. sender til Danmark	7	7	5	12	9
I alt	29	29			

Gradybskolens øvelseslejlighed.

Kongeligt besog på Grådyskolen.

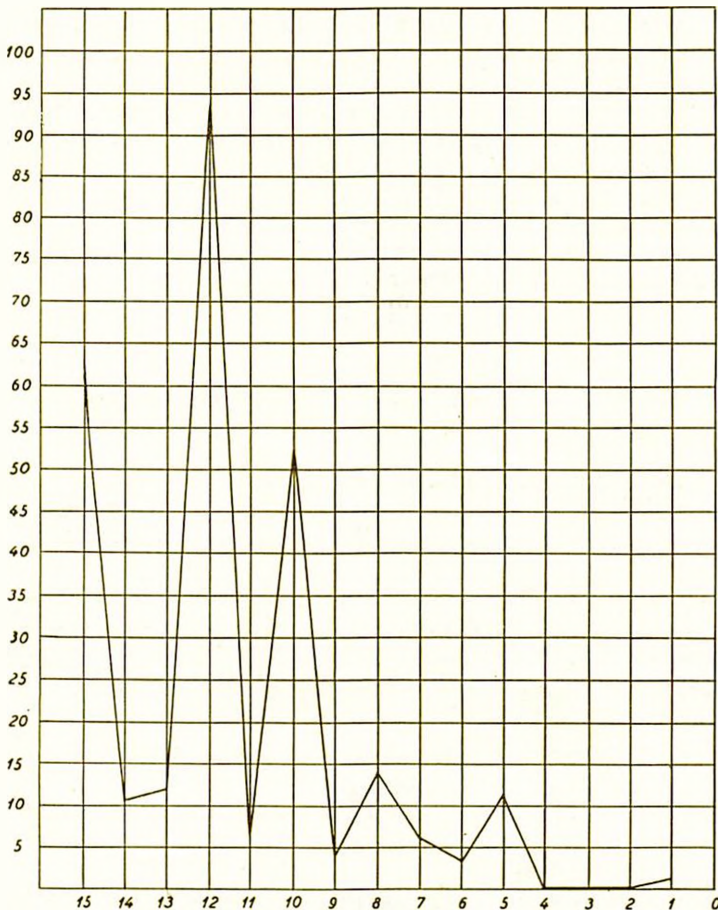
Endvidere er optaget Guldhornene, »Brudstykker« af Soya, Jørgen Clevin huserer.

Herudover er optaget til senere benyttelse 21 udsendelser på 21 bånd, og 6 udsendelser på 6 bånd er velvilligst optaget til statsskolens gymnasieklasser.

Lejlighedsvis forekommer der i radioens almindelige programmer uden for skoleradioen udsendelser af særlig pædagogisk værdi. 6 sådanne udsendelser er optaget til undervisningsbrug.

Man har endvidere søgt udsendelsernes værdi i undervisningen belyst, idet man med hvert returneret bånd har udbedt sig en pædagogisk værdiangivelse i form af et værdital varierende fra det ringeste (1) til det fuldkomne (15).

Værdiansættelsen for 273 bånd ser således ud:

At kurven er urolig, kommer formodentlig af, at det her som ved al anden karaktergivning — og måske endda i højere grad her — er vanskeligt at finde frem til nuancerne i en skala på femten trin.

Det synes, som om man har samlet sig om værditalle 15 — 12 — 10 — 8 — 5 eller omsat til de gængse karaktersymboler »ug — mg — g+ — g? — tg?«.

Bedømmelsen viser udsendelsernes gennemsnitlige gode kvalitet, og det er bemærkelsesværdigt, at ikke mindre end 61 bånd har fået bedste karakter.

Alligevel kan der måske være et og andet at lære om udsendelsernes art for dem, der tilrettelægger programmerne, og skoleradioens ledelse har da også efter anmodning fået tilstillet hele materialet til nærmere granskning.

Den første sæson har vist, at nyordningen tilfredsstillende et behov fra skolernes side.

Hvad vi vil med den, kan udtrykkes således:

1. Med nyordningen gives der læreren tilbud om et undervisningsmiddel. Nyordningen »freder« timerne i skolens hovedfag, og den giver mulighed for tilgang af udvidende og supplerende stof på netop det tidspunkt i undervisningen, hvor det hører hjemme, samtidig med at den giver læreren mulighed for forud at undersøge, om stoffet er helt rigtigt, eller hvilke personlige kommentarer han skal give det med på vejen.
2. Bortset fra sprogdudsendelserne bringer skoleradioen stof til de kulturelle fag, litteratur, naturhistorie, religion, geografi o.s.v. — eller lejlighedsvis stof, der ligger helt uden for skolens område, men som alligevel må siges at medvirke i arbejdet for almenmenneskelig vækst og modenhed. — Det er alle disse områder, hvor man intet reelt kan påtrykke, men hvor værdien afhænger af, hvordan og hvor meget der indtages —, og hvor derfor netop tilrettelægning, forskellige synspunkter, aktualisering og deslige er af den allerstørste betydning.
3. Og endelig til sidst: Er da Mount Everest, F. N., Faust-legenden, Mozartske temaer, ræve- og grævlingegrave og det øvrige stof, som skoleradioen bringer, så nødvendigt, at det berettiger plads i skolestuen?

Hvad er nødvendigt i denne henseende?

Vi freder skolens hovedfag og giver i disse — eller forsøger i hvert fald i disse at give — det grundlag, den unge senere skal tjene sin ugeløn med.

Men i kulturfagene ser vi en anden opgave, nemlig den at få en indlevning i de kulturelle værdier i gang — eller, sagt med andre ord, at åbne elevernes øjne for, at der i livet gives også andre værdier end lønningsposen. — Og i dette arbejde er skoleradioen os en vældig hjælp.

Og så har det hele måske endda et dybere perspektiv.

Skoleradioens leder har engang sagt:

»Man hører en masse radio her i Danmark, men det er de færreste, der lytter.

Er der da forskel på det?

Ja, at høre, det er blot en fysisk proces: en luftstrøm sættes i bevægelse, den rammer høreorganerne og omsættes til en impuls i nervesystemet, og den del af hjernen, der har med hørelsen at gøre, registrerer lyden. Når man lytter, så sker der fysisk set det samme, men derudover vil det, der opfanges af høreorganerne, sætte noget i gang. Vor forstand eller vore følelser vil reagere. Forstanden måske på den måde, at vi straks lukker for radioen — og det er ikke altid den dårligste reaktion. Ved at lytte — eller ved at høre efter — kan vi glædes eller vredes,

begejstres eller skuffes, mores eller kedes o.s.v., det eneste, en rigtig aflytning ikke må, det er at lade én kold og ligegyldig — forstanden burde da for længst have lukket for radioen.

Det er forstemmende, at der høres så meget, men høres så lidt efter.

Men kan det være anderledes? Vi, der har fulgt med i radioens udvikling, fra dengang vi sad ved krystalapparatet og var lykkelige over selv det svageste signal i hovedtelefonen, har aldrig fået at vide, hvordan vi skal udnytte kulturfaktoren radioen. Den tekniske udvikling er gået frem med stormskridt, men de fleste af os befinder os, når det drejer sig om udnyttelsen af radioen, endnu på begynderstadiet. Vi ved, hvilke knapper vi skal anvende for at få radioen til at sige noget, men de færreste gør det helt klart for sig selv, *når* der skal lukkes op, og endnu færre, *når* der skal lukkes i.

Til en rigtig aflytning hører 1) forberedelse. Denne behøver ofte blot at bestå i udvælgelse af programmet. 2) Aflytningen, hvor man virkelig lytter — hører efter — og lukker alt andet ude. Selvfølgelig afhænger det af programmets karakter — men det må gælde som en hovedregel. 3) Efterbehandling. Denne kan ofte bestå i, at man lukker for radioen og ikke lader det næste program glide med. Så udviskes det nys hørte, og udbyttet formindskes, ja bortvejres måske ganske.

Dette er selvfølgelig sat lidt skematisk op. Der er selvfølgelig udsendelser, der hverken kræver forberedelse, særlig koncentration eller nogen som helst form for efterbehandling eller eftertanke, — men det er mit indtryk, at de fleste udsendelser af de fleste behandles sådan. Og så kommer radioen ikke til at spille nogen rolle som kulturfaktor. Der rynkes ofte hånligt på næsen, når radioen betegnes som sådan — men den er det, når bare den bruges rigtigt.

I skolen lærer vi børnene at læse, for at de kan tilegne sig de kundskaber, som vi nu mener, de skal have i et kultursamfund som vort. Vi lærer dem at bruge bogen som adgangstegn til litteraturens store verden. Gennem sangundervisning og tegneundervisning, gennem film og lysbilleder og på forskellig måde prøver skolen at forberede eleverne til at møde det kulturliv, der rører sig i vort samfund. Skolen prøver at forberede eleverne til at kunne skelne mellem lodigt og underlodigt og mellem ægte og kulørt — men der er ingen, der lærer dem at lytte — altså at bruge radioen rigtigt.

Når man tager i betragtning, at Danmark har over 1 mill. licensbetalende lyttere, at radioen sender fra kl. 6—kl. 23, deraf med dobbeltprogram fra kl. 18 — altså i 22 timer i døgnet i hjemmeprogrammet, og at man i de fleste hjem er tvangsindlagt som lytter fra fødslen, så kan man undre sig over, at der er så ringe interesse for, hvordan der lyttes.

Det er ikke skolens opgave!

Nej! men hvis da?

Der er så utrolig meget, der trænger sig på i skolen. Der er stadig nyt, der vil ind, og så meget gammelt, der ikke vil ud. Det er vist rigtigt sådan. Der skal være liv. I de sidste år har også skoleradioen trængt sig på. Skønt 25 år gammel i den danske skole er det først i de sidste år, skolen som sådan har ofret den mere end almindelig interesse. Med de forbedrede tekniske hjælpemidler er aflytningen bare i de sidste par år steget ganske kolossalt. Skoleradioen kommer ikke som underviser — som en erstatning for læreren — men som et hjælpemiddel på linie med film og lysbilleder. Der kunne skrives meget om, hvad skoleradioen gerne vil. Her blot dette: den vil gerne sammen med Danmarks lærere

være med til at danne en lytterslægt, der ikke bare hører, men hører efter.

Først da vil radioen blive udnyttet og vurderet som den kulturfaktor, den i virkeligheden er.

Jeg tilslutter mig ganske disse betragtninger over skoleradioens muligheder som undervisningsmiddel, som kulturel igangsætter og inspirator og er myndighederne taknemmelig for, at vi fik dette middel i hænde.

Udveksling med venskabsbyer.

Efter overenskomst Eskilstuna — Stavanger — Esbjerg imellem har der siden 1948 været gennemført gensidige udvekslingsbesøg for 10 skoleelever med ledsagende lærer og lærerinde.

Skolerne *indstiller* efter en fastlagt turnus kvalificerede elever — 5 piger og 5 drenge — til hvert hold, således at samtlige skoler er repræsenteret i årets udveksling.

Hver elev indbetaler 60 kr., idet dog mindre bemidlede hjem kan indstilles til nedsættelse eller fritagelse, og over særlig konto på skolevæsenets regnskab afholdes resterende udgifter, herunder udgifter til udflugter og fællesarrangementer i hjembyen.

Om årets udveksling beretter lederne:

Eskilstuna—Esbjerg 1955.

(Ved kommunelærer Alfred Jørgensen).

Onsdag den 22. juni ved 21,30 tiden kom det længe ventede øjeblik, hvor 10 Esbjergbørn skulle modtage deres svenske gæster. I forvejen kendte eleverne lidt til hinanden, da de havde korresponderet i en måneds tid, men alle følte spænding ved at skulle træffe hinanden.

Straks efter ankomsten drak vi en kop te i banegårdsrestauranten, hvor skoleinspektør John Jensen — i skoledirektørens fravær — bød gæsterne velkommen til Esbjerg. I løbet af kort tid brød selskabet op, da de svenske børn var rejsetrætte.

Den følgende dag deltog gæsterne i skoleafslutninger, og om aftenen var mange af dem med til Sct. Hans bål i Vognsbølparken, hvor der var arrangeret forskellig underholdning.

Den 24., 25. og 26. var vi sammen med det norske udvekslingshold og deres gæster. Vi foretog en heldags bustur, hvor vi besøgte Koldinghus, spadserede over Lillebæltsbroen til Kongebrogården, hvor frokosten blev indtaget, og fortsatte derefter til Odense. Her besøgte vi først H. C. Andersens hus, som børnene alle var meget interesserede i, da de i forvejen havde hørt så meget om H. C. Andersen i år — jubilæumsåret. Vi sluttede besøget i Odense med en tur i Zoo, hvor dyrestanden imponerede gæsterne meget. På hjemvejen gjorde vi ophold på en typisk dansk landevejskro, hvor resten af madpakken blev fortæret med god appetit. Vi foretog desuden ture til Ribe og til Fanø med besøg på ferie-hjemmet i Sønderho. Den 26. holdtes en afslutningsfest på Grådybskolen, hvor vi først fik skolen forevist, hvorefter foreningen »Norden« var vært ved en kop chokolade. Hr. kontorbestyrer Philipsen, der er formand for foreningen »Norden«, talte om foreningens arbejde. Skoledirektøren talte om udvekslingsrejsernes betydning og ønskede fortsat god tur. Siden gik dansen til kl. 24.

Onsdag den 29. samledes vi på banegården, og kl. 8,25 påbegyndtes

rejsen til Eskilstuna. Vi overnattede i København, hvor vi straks efter ankomsten havde arrangeret en rundtur i bus, så gæsterne kunne få et lille indtryk af byen. Efter aftensmaden besøgte vi Tivoli. Næste morgen fortsatte vi rejsen over Malmø og nåede efter ca. 8 timers togrejse til Eskilstuna. Allerede næste dag stiftede vi bekendtskab med vore norske, finske og svenske kolleger. Vi var på rundtur i byen, hvor vi bl. a. så den flotteste og største idrætshal, nogen af os havde besøgt, vi fra Esbjerg tænkte med vemod på vor lille badmintonhal. Vi endte i »Folkets Park«, hvor nogle svenske børn spillede teater for os; vi blev her budt velkommen af medlem af folkskolestyrelsen hr. Svante Lundkvist.

I week-end'en, hvor der ingen fællesarrangementer var, havde vore værter lejet to biler, og vi lærere fra Finland, Norge og Danmark fik rigtigt forevist Midtsverige med besøg i Gl. Uppsala, Uppsala, Strengnæs, Sigtuna og Mariefred. Lørdag aften overværede vi den kongelige svenske ballets gæsteoptræden i »Folkets Park« i Eskilstuna.

Mandag var alle tres børn igen på tur sammen, denne gang til Stockholm, hvor vi tilbragte en uforglemmelig dag med busrundtur, sejltur på Mälaren, besøg på Skansen og i Tivoli.

Tirsdag var igen hjemmedag, lederne blev inviteret på frokost af byen på Sundbyholm, et gammelt slot, som byen har købt.

Onsdag foretog vi alle en udflugt til Julita Skans ved Hjälmarren, hvor vi badede og senere besøgte et museum. Om aftenen var vi til afskedsfest på en af byens skoler, hvortil også forældrene var inviteret.

Da vi næste dag tog afsked og ladede med indtryk rejste hjem, efterlod vi værter, som vi var kommet til at kende og holde af, og hvis disse har følt det samme som vi, er der ingen tvivl om, at disse udvekslingsrejser vil hjælpe til bredere nordisk samarbejde.

Stavanger—Esbjerg 1955.

(Ved kommunelærerinde Sigrød Randløv Kristiansen).

Ja, der var vitterlig diverse startvanskeligheder! Endnu tre dage før Stavanger-holdet kom til Esbjerg, anede jeg faktisk ikke noget om, hvornår de ville komme! Jeg var vist den eneste, der ikke kunne se det morsomme ved situationen!

Det blev altså den 20. juni kl. 21,37 — og vi vidste det da sådan omtrent! I hvert fald blev vi klar over, at det skulle være den 20. juni. Skoledirektøren telegraferede til Stavanger den 16/6 og bad om svar, og han havde mere held med sig, end jeg havde haft, for næste dag fik han telegram tilbage, at gæsterne ville komme den 20. juni kl. 21,17. Nu var der den hage ved sagen, at der slet ikke kom noget tog på det tidspunkt. Heldigvis vidste jeg fra en af Esbjerg-deltagerne, at det norske hold først skulle til København — og så gik vi efter det tog, der ankom nærmest det opgivne klokkeslet. Det viste sig, at vi havde gættet rigtigt! Det norske lederpar, hr. og fru Skadberg, blev meget kedede af at høre om besværlighederne. Endnu en uge før afrejsen fra Stavanger vidste de nemlig ikke, at de skulle af sted, og de havde ikke haft noget med forberedelserne at gøre, så skylden var i hvert fald ikke deres.

Efter at skoledirektøren havde budt gæsterne velkommen ved en kop te i banegårdsrestauranten, fandt indkvarteringen hos de udtagne Esbjerg-elever sted. Det viste sig, at navneopråb var overflødigt — den side af sagen havde eleverne allerede selv ordnet straks, da toget kom ind. Vore gæster var godt trætte oven på den anstrengende rejse og de mange nye indtryk, de havde fået de to dage i København, og jeg tror,

de var glade for, at der ikke var lavet noget fællesarrangement den første dag i Esbjerg. Denne dag blev anvendt til at se på byen og til at samle kræfter til det ret anstrengende program, der ventede dem i de følgende dage.

Onsdag den 23. var vi på Fanø. Det var før hedeølgen satte ind, og skønt vejret var hæderligt, var det kun enkelte af de modigste, der vovede sig i vandet. Efter badningen kørte vi til Sønderho. Det var en stor oplevelse for alle deltagerne, for der var nemlig flere af Esbjerg-elleverne, der aldrig havde været der før! For at gæsterne kunne få et

håndgribeligt indtryk af skoleforhold i Esbjerg, havde vi fået frokostpakker med — fra skolebespisningskøkkenet. Saltvandet og den friske luft havde givet appetit, og maden forsvandt som dug for solen, skønt vi spiste en time før beregnet.

Den 24. deltog vi i den store Set. Hansfest, som Set. Georgsgilderne og de fire spejderkorps havde arrangeret i Vognsbølparken. Det blev sent, inden vi kom hjem, og der var mange, der havde svært ved at komme op til tiden næste morgen, da vi skulle på langtur. Vi startede fra Grønttorvet i busser. Nu var også holdet fra Eskilstuna kommet, så vi var efterhånden blevet mange. Turen gik over Kolding, hvor vi så Koldinghus, og videre til Lillebæltsbroen, som vi passerede til fods, og Odense, hvor vi så H. C. Andersens hus og zoologisk have. På den tur blev vi rystet rigtigt sammen. På hjemturen blev der sunget, så taget var ved at ryge af busserne!

Lørdag den 25. var vi i Ribe. Her var det især storkene, der gjorde indtryk. Der blev gjort mange akrobatiske forsøg på at optage nærbilleder af dem.

Søndag var hr. og fru Skadberg på en biltur til Sønderjylland sammen med den svenske rejseleder. Om aftenen havde vi afslutningsfest på Grådybskolen, hvor foreningen »Norden« var vært ved en kop chokolade.

Og så oprandt afrejsedagen! Heldigvis viste Skagerak sig fra en særdeles pæn side, og der var ikke spor søsyge. Vi havde dog alligevel en patient, idet en af de norske piger havde fået røde hunde, dagen før vi

skulle af sted, men hun var dog ikke mere medtaget, end at hun kunne rejse sammen med os andre. Rejsen tog 20 timer, og vi så slemt klat-øjede ud, da vi nåede Stavanger. Vi gruede ved tanken om, at vi allerede næste morgen kl. 9 skulle være på hotel »Atlantic« til frokost. Dog — en god nattesøvn gjorde underværker, og vi kom da op til tiden og var forbløffende friske trods det foregående døgn's strabadser. Der blev budt velkommen af skoledirektør Lars Beite og af skolestyrets formand, direktør Corneliussen. Efter frokosten var vi på rundtur i byen. Vi var bl. a. i domkirken, hvor organisten til ære for de danske gæster spil-

lede en lang række danske melodier på kirkens pragtfulde klokkespil. Hvor var det en betagende oplevelse at gå i de smalle gader og så pludselig høre »Langt højere bjerge« lyde fra domkirketårnet!

Næste dag var vi ovre at se »Rosenbergs mekaniske værksted«, et af Norges største skibsbyggerier. Man havde netop søsat en tankbåd på 37.000 t og var i fuld sving med at bygge en tilsvarende på 40.000 t. Dette var naturligvis noget, der interesserede Esbjerg-drengene.

Fredag startede vi ud på den tur, som vi alle regnede med ville blive den allerstørste oplevelse på rejsen — turen til Prekestolen i Lysefjorden. Men ak — vi havde glemt at alliere os med vejrguderne! Regnen øsede ned hele dagen, og da vi efter mange strabadser nåede til Stavanger turistforenings fjeldhytte — Prekestolshytten —, frarådede bestyrerinden os på det indstændigste at forsøge at gå op til Prekestolen — et fjeldfremspring i Lysefjorden, hvorfra man kunne kigge 600 m lodret ned på vandet i fjorden. Hr. Skadberg gik alligevel derop med nogle enkelte af eleverne. Han turde ikke tage ansvaret for hele holdet på en gang, så vi var en del, der blev snydt for den oplevelse. Det var en dejlig tur, men hvor skønt ville det ikke have været, hvis himlens sluser havde holdt tæt!

Den sidste dag var vi på udflugt til Sola. Vi tilbragte nogle spændende timer på flyvepladsen, hvor vi fik demonstreret alle enkeltheder ved jetmaskiner og helikoptere, mens et ulal af jettfly hele tiden for forbi. Det var vældig spændende at komme op at sidde i en jetjager og prøve at hitte ud af, hvad alle de mange instrumenter skulle bruges til. Man

fik ligefrem lyst til at få en tur i en af dem! Fra flyvepladsen tog vi ned til Sola strand, hvor en eneste modig sjæl vovede sig i vandet. Vi opholdt os ved Strandkapellet — en privat kirke bygget af en tidligere missionær, der efter sin hjemkomst til Norge har viet al sin tid til arbejde med lejre for norske børn. Her spiste vi til middag sammen med drengene i lejren, og vi så alle de fremmedartede ting, missionæren havde haft med hjem ude fra missionsmarken.

En uge går hurtigt, og netop da vi syntes, det gik allerbedst, var eventyret forbi! Hjemturen gik fint. Stadig ingen søsyge! Vi var enige om, at det havde været alle tiders tur, og vi ønskede alle sammen igen senere at komme ud at rejse sammen. I det hele taget var der vokset et ganske enestående godt kammeratskab frem på den tur. Deltagerne var fra 6 forskellige skoler, men i løbet af et par dage var det, som om de havde kendt hinanden altid. Jeg havde troet, at sammenholdet hørte op, så snart de kom hjem, men heri tog jeg fejl. Hele holdet samles jævnligt — snart hos den ene og snart hos den anden — og pigerne har startet en strikkeklub, hvor de strikker efter de strikkemønstre, de havde med hjem fra Norge.

Sundhed

Fysisk — mental — social.

Skolesundhedsplejen.

(Ved skolelægerne L. M. Jakobsen og J. Snedvig).

Personalet udgøres nu af fem full-time sundhedsplejersker og to skolelæger.

Nyansat er frk. Anna Justesen, og for frk. E. Degn, som har fået orlov for uddannelse i U.S.A., vikarierer frk. Tove Jessen. Læge Jørgen Snedvig har afløst læge Marqvard, der er rejst fra byen.

Børneantallet viser stadig stigning og udgør for året 1954—55 8596. Under sundhedsplejen hører endvidere Externatskolen i Haraldsgade (25 børn), Set. Nicolaj skole (42 børn) og Esbjerg statsskole (418 børn).

Af nydannelser er der grund til at nævne tunghøreklassen, hvor 11 børn har fået en særlig undervisning tilpasset efter deres muligheder, og Rendbjerghjemmet, hvor 16 børn har fået et flere måneders ophold med skolegang og beskæftigelse under milieuforandring, der for de fleste har vist sig af overordentlig stor betydning. (Om Rendbjerghjemmet se endvidere side 49).

Arbejdet har i det store og hele fulgt de samme linier som tidligere, idet vi ser det som skolesundhedsplejens mål i det snævrere samarbejde med lærerne og forældrene at medvirke til hvert barns optimale udvikling af hele dets personlighed, altså både den kropslige og fysiske, men også den mentale udvikling af barnet. Det er indlysende — som fremhævet gang på gang — at de to sider ikke kan skilles ad, at den ene side ikke kan overlades til lægen og sundhedsplejersken og den anden til læreren og psykologen, men at kun *samarbejdet* kan hjælpe os til i nogen grad at nå målet. Vi skylder derfor lærerne ved vore skoler en meget stor tak for beredvilligt og aktivt samarbejde, og det samme gælder forældrene. Det store antal pårørende, der — som det

fremgår af rubrikken »moder med« i tabellen — følger deres børn til skolelægen, viser en interesse, vi er taknemlige for.

Som et direkte forsøg på at udbygge samarbejdet imellem lærerne og sundhedsplejen afholdtes i marts et week-endstævne i Esbjerg. En lige-lig repræsentation fra de to lejre med deltagere fra hele Ribe amt talte sammen om problemerne ved børnenes udvikling gennem skoletiden og tilpasning til samfundets krav. Forsøget faldt så heldigt ud, at vi håber at kunne gentage det med deltagelse af repræsentanter for forældre og praktiserende læger.

Sundhedsplejersken lægger som fuldt beskæftiget på skolen hele sin arbejdskraft her. Ud over den tid, hun er optaget med forberedelse til lægeundersøgelsen og assistance under denne, færdes hun blandt børnene og lærerne dagen igennem. Ved besøg i klasser, på lærerværelse, på legeplads o.s.v. er hun den inspirerende formidler af skolesundhedspleje og -hygiejne. Ved klassebesøgene tages som regel et konkret hygiejnisk spørgsmål op, det kan være kosten, sengeliden, sorte negle og snavsede fingre, tandbørstning eller et andet emne, der ligger i luften, som gøres til genstand for en kort omtale, hvor både lærer og børn indbydes til at spørge eller tale med. Den største del af hendes arbejde kan således ikke gøres op i tal. Der er af vore sundhedsplejersker udført 5335 Moro-tuberkulinprøver og 373 Mantouxprøver på børnene. Der er fundet 26 børn med utøj i håret, og der er aflagt 415 hjemmebesøg. Vi har ikke tal på de mange børn, der kommer med småsår og skrammer, med ømhed og smerter eller med små og store sorger, som de lige skal snakke med frøkenen om. Lejlighedsvis har sundhedsplejersken på lærerens anmodning i visse klasser taget nogle timer i sundhedslære eller personlig hygiejne. Megen tid går med kontorarbejde, statistik o. l. Hver sundhedsplejerske har gennemsnitlig ca. 2000 børn. Det er for mange, hvis man skal holde sigtet klart.

Vi har fortsat vor holdningsgymnastik ved massøse frk. Astrid Petersen for en udvalgt flok af børn med moderate holdningsfejl — med absolut udbytte for de fleste af eleverne. Vi har fortsat vore »forelæsnin-ger over kønslivets biologi og hygiejne« for eleverne i IIx, IVx, If og IIf klasse. Vi har det samme gnidningsløse samarbejde med ørespecialist, talelærer, psykologer og skolens socialrådgivere såvel som med vore praktiserende kolleger.

Hosstående ses i tabelform en del »fundne sager« fra kommunens skoler *undtagen Danmarksgades skole*, der får sin særlige omtale. Externatskolen i Haraldsgade går ind i tabellen under særklasser. Tabellen viser det samlede materiale *delt i klassetrin, ikke i skoler*.

Bemærkninger til tabellen:

Kontrolundersøgte: 13,7 % er kontrolleret en eller flere gange. Gruppen rummer både psykiske og somatiske afvigelser fra normen, forhold, som vi mener at måtte kontrollere for at se, om behandling og henvisning er nødvendig.

Henvist til læge er 7,5 %, omtrent som tidligere år efter år.

Tuberkulosekontrollen: Et stedse større antal børn vaccineres i småbarnsalderen. Nu er 70 % af børnene vaccinerede, før de kommer i skole, for 8 år siden (I—III kl.) var 10—15 % vaccinerede. Tallet for tuberkulinnegative er for stort for børnehaver og 1. klasser, påvirket af, at vi på grund af polio vaccinationen ikke fik opsamlet »svipserne« fra Calmettevaccinationen tidligere på året.

Adfærdsforstyrrelser er registreret hos 5 %. Tallet kan i høj grad di-

skuterer. Det burde nok være større. Beslægtet med gruppen er neglebidere og enuresisbørn, der findes i ret stort antal helt op gennem skolealderen.

Taleforstyrrelser og hørefekter er alle henvist til og behandlet af talepædagog i samarbejde med øre-næse-hals specialisten.

Albuminuri er fundet hos 13 i 4. klasserne. Den hverårige urinundersøgelse blev for et par år siden suspenderet af sundhedsstyrelsen, så urinen nu kun undersøges ved skolegangens begyndelse og slutning samt i 4. klasserne. Ophobningen her kunne tyde på, at urinundersøgelsen spiller en nok så stor rolle.

I holdningsfejl har vi alle grader af afvigelser fra det, vi opfatter som optimalt. Tallet skal derfor blive stort.

Platfod har ca. 10 %, de fleste uden gener eller behov for behandling af nogen art.

Brok: ikke store tal, viser et hastigt fald gennem de første klasser som udtryk for, at så at sige alle opereres.

Forskellige småforstyrrelser i mund, næse og svælg og forstørrede mandler viser et meget stort antal børn, også her oftest uden større betydning på undersøgelsens tidspunkt. Polypper viser — som det kunne ventes — stærkt faldende hyppighed op gennem årene. De fanges fra starten, eller de svinder af sig selv.

»Andre kroniske sygdomme«, hvori ikke medregnes sukkersyge, lammelser efter børnelammelse, hjertesygdomme eller astma, omfatter en række alvorligere ting, der indberettes til invalideforsikringen (I. R.).

»Andre sygdomme« er en »småtingsafdeling«, hvor en nærmere analyse er morsom, men indviklet og tids- og papirrøvende. Vi har af denne gruppe henvist til læge 84 tilfælde.

Anmeldt til det sociale udvalg — fordi barnets tilstand kræver særforplejning, og til I. R. — fordi barnets tilstand kræver eller kan forventes senere at ville kræve hjælp, har vi kun opført 3 og 15 tilfælde. Tallene er for små, idet vi for halvdelen af skolerne kun har tilfælde, der er anmeldt i indeværende år, mens vi for den anden halvdel af skolerne har samtlige anmeldte børn. Vi vil fremtidig følge den sidste fremgangsmåde.

Undersøgelserne for ordblindhed og intelligensniveau foretages af skolepsykologerne, som vi takker for de anførte tal.

På *Danmarksgades skole* har sundhedsplejen været praktiseret på afvigende måde i indeværende skoleår. Sundhedsstyrelsen har ønsket om muligt at få et indtryk af, hvorvidt den hverårige undersøgelse af alle børn er påkrævet, eller man kunne finde en vej frem til de børn, der netop trænger til undersøgelse og råd eller behandling, og således kunne ofre disse børn mere tid. Med dispensation fra undervisningsministeriet og Esbjerg skolekommission og i forståelse med skolens leder og det samlede lærerkollegium har vi da på Danmarksgades skole undersøgt samtlige børn ved skolegangens begyndelse, midt i skoletiden (4. kl.) og i alle afgangsklasser, mens børnene fra de mellemliggende klasser kun er kommet til undersøgelse, når lærer, forældre, barnet selv, skolelæge eller skole sundhedsplejerske har fundet anledning dertil. Den samme ordning praktiseres på skolen endnu i skoleåret 1955—56.

Uden endnu at kunne drage nogen sikker sammenligning kan dog oplyses enkelte ting af interesse. Af skolens 952 børn er i alt $\frac{2}{3}$, 66,3 %, undersøgt af skolelægen. Af de klasser, som ikke kom til systematisk undersøgelse, er ca. 40 % taget under kontrol på »særforanledning«, og

disse børn er ydet betydelig flere kontrolundersøgelser. Det er især »adfærdsforstyrrelser« og »andre sygdomme«, der giver anledning til kontrol. Vi har fordoblet henvisningsprocenten i forhold til tidligere år ved samme skole og i forhold til vore andre skoler.

Sundhedsplejersken har aflagt 105 hjemmebesøg.

Vi havde i februar-april en voldsom epidemi af mæslinger, fåresyge og røde hunde, som i høj grad satte sit præg på klasserne.

I april havde vi en akut optræden af anginatilfælde, der førte til lukning af enkelte klasser på flere skoler. Kun i een skole lykkedes det at finde den formodede smitekilde, idet her sikkert en elev med septisk angina var den oprindelige smitekilde.

	Bhv.	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	II+x	III+x	III+x	IVx	Real	Serkl.	I alt
Antal børn	806	1038	1030	1010	900	801	756	596	274	168	69	196	7644
Kontrolunders.	96	156	122	126	107	131	106	91	37	24	10	40	1046
Henv. til læge	59	109	89	62	65	55	47	51	13	11	7	20	588
÷ koppevaccinat.	34	8	4	5	4	0	1	0	0	0	0	7	63
÷ 3. difterivac.	115	112	110	83	62	33	13	2	1	0	0	12	549
Tub. + eft. infekt.	12	22	42	41	48	43	39	37	17	16	4	12	333
Calmet. før skoleg.	562	739	601	307	166	126	76	52	42	5	2	45	2723
Calmet. eft. skoleg.	64	185	348	630	655	618	626	469	198	145	60	131	4129
Tub. negative	179	80	36	21	22	8	5	18	1	1	1	6	378
Revaccineret	0	2	3	6	5	3	13	25	17	1	4	1	80
Mor med	793	946	814	719	532	379	178	97	21	6	4	85	4574
Flg. af børnelam.	0	2	1	2	0	2	0	1	1	0	0	1	10
Hudsygdomme	46	51	47	48	30	22	36	18	7	9	1	4	319
Hjertesygdomme	2	6	0	1	0	1	2	1	0	0	1	0	14
Asthma	3	3	7	5	3	0	6	3	1	1	0	0	32
Adfærdsforstyr.	44	77	58	49	66	36	21	12	2	1	0	12	378
Neglebidere	35	45	66	88	95	88	66	47	11	11	0	21	573
Enuresis	51	68	60	41	39	33	25	7	3	3	0	12	342
Taleforstyr.	9	10	8	11	7	6	2	5	4	0	0	4	66
Synsforstyr.	45	41	36	44	44	43	47	41	30	23	16	12	422
»Farveblind«						27	11	12	2	3	1	2	58
Høredefekt	4	10	16	12	10	12	7	8	5	2	0	4	90
Albuminuri	3	0	1	0	13	0	3	3	0	0	0	3	26
Holdningsfejl	537	836	823	786	741	671	598	480	236	151	56	168	6083
Platfod	93	104	99	92	91	83	90	84	29	25	13	33	836
Hernier	7	17	9	4	4	1	2	0	0	0	0	0	44
Mund, næse, svælg	39	43	42	27	28	21	20	16	7	4	2	12	261
Hypertrof. tons.	198	223	161	130	100	84	84	40	21	8	1	16	1066
Veget (polypper)	50	54	24	12	3	5	1	3	2	0	0	2	156
Anæmi	10	24	13	13	8	5	6	5	1	0	0	2	87
Kroniske sygdomme	5	7	7	11	4	5	4	7	3	1	0	4	58
Andre sygdomme	114	136	64	74	71	69	63	47	20	11	3	16	688
Ann. t. soc. udv.	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Ann. t. Invalidert.	1	4	1	3	1	3	1	0	1	0	0	0	15
Unders. f. ordblindh.													217 ¹
Intelligens.													231 ¹
Heraf m. I. K.													68 ¹
Psykiatr. us.													13 ¹

¹ Oplysninger fra skolepsykologisk kontor.

Tuberkuloseundersøgelse af børn m. fl.

(Ved overlæge dr. med. J. N. Lorenzen).

Undersøgelsen er af tuberkulosestationen foretaget efter de samme retningslinier som i de tidligere år.

Der er undersøgt i alt 4955 børn, som alle er røntgennemlyst. Des-

uden er 314 af disse børn på grundlag af skolelægens tuberkulinprøver blevet calmettevaccineret.

Det dalende antal vaccinationer skyldes tidligere vaccination ved anden lejlighed (f. eks. folkeundersøgelsen) samt en midlertidig suspension af calmettevaccination i anledning af poliomyelitis-vaccinationen.

Af skolens personale (lærer- og rengøringspersonale m. fl.) blev i alt 542 undersøgt.

En 15 årig pige, som forældrene tidligere ikke havde ønsket at lade vaccinere, viste sig at lide af en åben lungetuberkulose og blev indlagt på sanatorium.

En 9 årig pige fra et tuberkuløst hjem, som i flere år havde været under tuberkulosestationens kontrol og hele tiden havde været tuberkulinpositiv, viste en lille fortætning i den ene lunge og blev indlagt på sanatorium.

En 7 årig pige, der tidligere var vaccineret, viste tvivlsomme tuberkuløse forandringer i lungeroden.

En 14 årig dreng, der for 7 år siden var blevet vaccineret, viste tilsyneladende udhelede tuberkuløse forandringer ved siden af lungeroden.

En 15 årig dreng viste røntgenologiske fortætninger i lungeroden på begge sider. En histologisk undersøgelse af væv fra en halskirtel bekræftede, at det drejede sig om sarcoidose.

En 10 årig pige fandtes at have en større svulst i v. lunge. Efter dens resektion viste det sig histologisk, at det drejede sig om et hamartom, en med kræft beslægtet, men forholdsvis godartet lidelse.

En 9 årig og en 14 årig pige viste sig at have en medfødt hjertelidelse.

Skoletandplejen.

(Ved overtandlæge S. Å Vedel-Petersen).

Det ved skoletandplejen ansatte personale bestod af overtandlægen, 4 børnetandlæger og 1 halvdagsbørnetandlæge, fra 1/8 54—1/4 55 var ansat en halvdagsbørnetandlæge, og fra 15/1 55 blev ansat endnu en hel-dagsbørnetandlæge.

Endvidere bestod personalet af 1 kontorassistent, 5 klinikassistenter og 1 klinikelev, og fra henholdsvis 1/3 og 1/4 55 ansattes yderligere 2 klinikelever.

Der blev i skoleåret 1954—55 behandlet 3255 piger og 3067 drenge, i alt 6322 elever.

Oversigt over den systematiske behandling af eleverne i 1. klasserne.

Antal børn		De forskellige behandlings antal						
Antal børn	Ikke behandlede	Fyldning		Extraktion		Rothbehandling	Andre handlinger	I alt
		Blivende tænder	Mælketænder	Blivende tænder	Mælketænder			
1156	179	2449	6	28	468	98	1526	4575

Oversigt over hele den systematiske behandling i året 1954—55.

	Piger	Drenge	I alt
Rodbehandlinger	499	361	860
Sølvplomber	9028	6234	15262
Emaljplomber	1955	1352	3307
Cementplomber	2302	1706	4008
Tandudtrækning, blivende tænder	301	276	577
do. mælketænder	1396	1142	2538
Andre behandlinger, blivende tænder	5480	3804	9284
do. mælketænder	1469	1231	2700
	22430	16106	38536

Der er foretaget lokal bedøvelse i 2424, reguleringer i 26 komplicerede og i 34 lettere tilfælde. Der er lavet 19 stifttænder, 4 indlæg, taget 307 røntgenbilleder og udført 2 operationer.

Taleskolen.

(Ved audiolog og talepædagog Oluf Schultz).

I skoleåret 1954—55 blev der foretaget høreundersøgelser i 2. klasserne, If, IIf, Ix og IVx. De talemålende blev af klasselærerne opført på lister med i alt 88 elever. Fra skolelægerne blev henvist 172 undersøgelser, hvorved det samlede antal undersøgte elever blev 3814.

Der er i årets løb givet behandling for: stammen, læsp, udtalefejl, hæshed og snøvl, optræning af høreelse, skyllet for ørevokspropper og udført et forebyggende arbejde for hørenedsættelser. I alt er der blevet givet 15423 behandlinger. Efter henvisning herfra er kronisk udflod blevet skyllet af skolesundhedsplejerskerne.

Efter sidste års høreprøver blev 10 elever udtaget til en nyoprettet tunghøreklasse. Af disse fik 4 elever høreapparat, 1 elev blev ved juletid udskrevet som normalthørende, og ved skoleårets slutning blev der yderligere indstillet 3 til udskrivning med normal høreelse. 5 nye er blevet indstillet til optagelse.

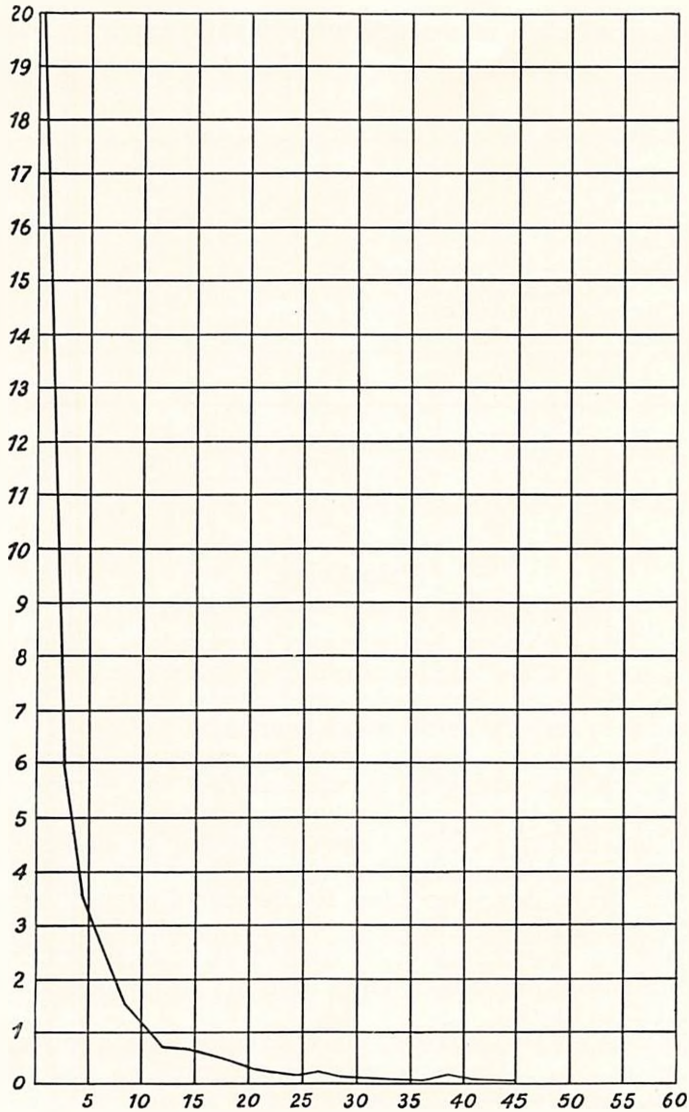
I tunghøreklassen er der blevet givet: talekorrektion, apparattræning, høretræning og mundaflæsning sideløbende med en individuel skoleundervisning.

Mundaflæsning blev gennemført med 2 hold med 10 elever på hvert hold.

I alt er der blevet udleveret 8 høreapparater. Af disse havde 3 så små skelnetab, at de kunne forblive i normalskolen.

Omstående grafiske fremstilling viser gruppeundersøgelserne. Hørenedsættelsen er afsat som abscisse, idet 1 decibel = 2 mm. (Decibel er enhed for lydstyrke). Som ordinat er afsat antal ører opgivet i %, idet 1 % = 10 mm. For at forenkle kurven er toppen skåret fra. Der var 45 % af de fundne tilfælde, der havde 0 decibel høretab, og i 41 tilfælde var tabet større end 45 decibel. Af disse var 26 dobbeltsidige.

Af det samlede antal undersøgelser blev en del henvist til klinisk behandling. Elever med følgende lidelser har fulgt henvisningen til speciallæge:

Bihulelidelser	5
Forstørrede halsmandler	18
Fremmedlegeme i øret	2
Indreørelidelse	6
Mellemørelidelse	22
Næsehulelidelse	6
Næsesvælgpolypper	23
Stemmebandslidelse	12
Ørevoks	2

De mange behandlinger har medført, at der er blevet ført 486 for-ældresamtaler og aflagt 21 hjemmebesøg.

Lægekontrollen og otologisk behandling udøves af overlæge S. Fr. Nielsen (spec.: øre-, næse- og halssygdomme).

Assistent ved tunghørearbejde og talekorrektion lærerinde fru J. Mulvad Larsen.

Kontorarbejde, skyninger og rutinekontrolprøver blev udført af frk. Birthe Gottwalt Nielsen.

I årets løb har følgende studiegæster aflagt besøg på taleskolen:

Odense skolekommission.

Fru Kamp fra fru Kampps skole for tunghøre og døvblevne børn.

Skoledirektør Jonsson, Reykjavik.

Særkonsulent Nygaard, Sønderborg.

Særkonsulent Nissen, Åbenrå amt.

Tunghørelærer Østergaard, Sønderborg.

En skolesundhedsplejerske fra skolen i Århus.

Lederen af elektroteknisk laboratorium Johannes Jensen, Esbjerg.

Skolebespisningen.

(Ved kommunelærer Alfred Jørgensen).

Skolebespisningen har i 1954—55 fået et større omfang, da man på grundlag af lov af 11. juni 1954 tilbød elever inden for de første 7 årgange skolefrokost. Førhen havde kun de første 6 årgange fået tilbudet, mens elever fra 7. skoleår fik en flaske mælk.

Yderligere bestemte byrådet den 28. 9. 54 på grundlag af samme lov at tilbyde de samme elever en flaske mælk daglig i tiden uden for den egentlige bespisningsperiode. Man gjorde da et forsøg i oktober 1954, og det faldt heldigt ud. Eleverne deltog med 96 %, hvorefter mælkeuddelingen fortsatte, da bespisningsperioden udløb 3. 4. 55, stadig med samme tilslutning.

Den anvendte kostplan er udarbejdet af sundhedsstyrelsen, men der er i lighed med tidligere år foretaget få ændringer for at skabe større variation. Disse ændringer er dog kun af et sådant omfang, at garantien for frokostpakkens virkning som sikkerhedsmåltid stadig gælder.

Der blev i oktober, maj og juni i alt uddelt 238.480 flasker mælk, og i perioden november—april blev der uddelt 510.918 portioner skolefrokost. Gennemsnitsprisen pr. flaske mælk var 12 øre og pr. skolefrokost (mælk incl.) 56 øre. Til lærere og elever, der faldt uden for lovens rammer, blev der solgt 10.890 portioner skolefrokost à 55 øre pr. portion.

På Rørkjær og Stormgade har der været serveret morgenmad på alle skoledage hele året igennem. På Rørkjær i alt 20.278 portioner à 53 øre og på Stormgade 9.063 portioner à 69 øre.

Det skolepsykologiske arbejde.

(Ved konsulent for særundervisningen, cand. psych. Erik A. Matthiessen).

Ved udførelsen af det skolepsykologiske arbejde i skoleåret 1954—55 har medvirket:

Ledende konsulent for særundervisningen, Erik A. Matthiessen,
konsulent for særundervisningen, Birte Binger,
skolepsykolog Harald Rasmussen,

skolepsykiater, dr. med. Ib Ostfeld,
reservelæge Birte Jørgensen,
kontorist Jørgen Schwartz.

Desuden har overlærer frk. Anna Rasmussen, Stormgades skole, og kommunelærer C. V. Sørensen, Østre skole, foretaget standpunktsprøver og intelligensundersøgelser for kontoret i 6 ugentlige timer.

Arbejdet har i det forløbne år formet sig nogenlunde på samme måde som i de foregående år. Antallet af henvisninger på grund af pædagogiske vanskeligheder udviser kun en svag stigning, hvorimod antallet af de børn, der henvises for tilpasningsvanskeligheder og nervøse vanskeligheder, er steget en del, hvilket måske har sin årsag i, at lærerne er blevet klar over, at Skolepsykologisk kontor råder over bedre muligheder for at hjælpe disse børn, end det tidligere var tilfældet.

Antallet af læsehold og læseklasser til skoleåret 1955—56 er også steget betydeligt. Læseholdene var i skoleåret 1954—55 overfyldte på så godt som alle skoler, og man har derfor i det nye skoleår oprettet nogle flere læsehold, således at man ikke i løbet af skoleåret står over for at skulle afvise læserearterede børn på grund af pladsmangel. Det er vort håb, at denne foranstaltning vil vise sig at være til gavn for såvel børn som lærere.

Dearbornprøver.

I begyndelsen af skoleåret foretog en del af klasselærerne i 2. klasserne Dearborngruppeprøver i deres klasser. Elever, som i denne prøve opnåede en meget høj eller meget lav intelligenskvotient, blev derpå efterprøvet med individuelle prøver. Dette arbejde blev i de fleste tilfælde foretaget af frk. Rasmussen og hr. Sørensen.

Intelligensundersøgelse af børn, der af skolerne er indstillet til hjælpeklasse eller til at blive omgængere.

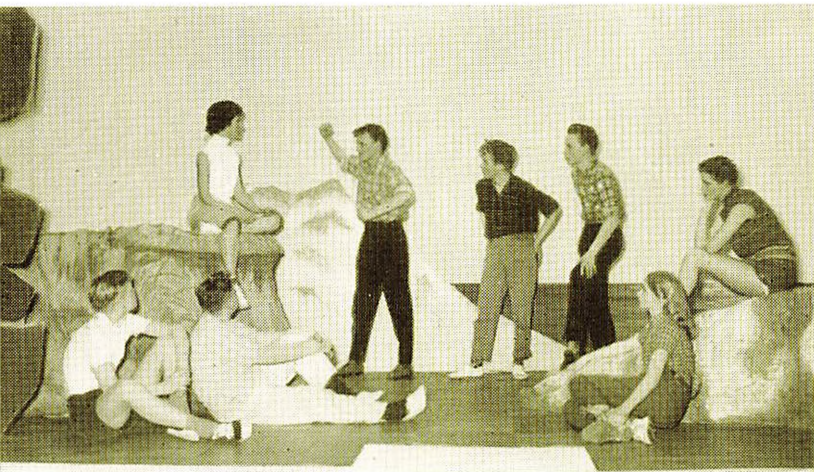
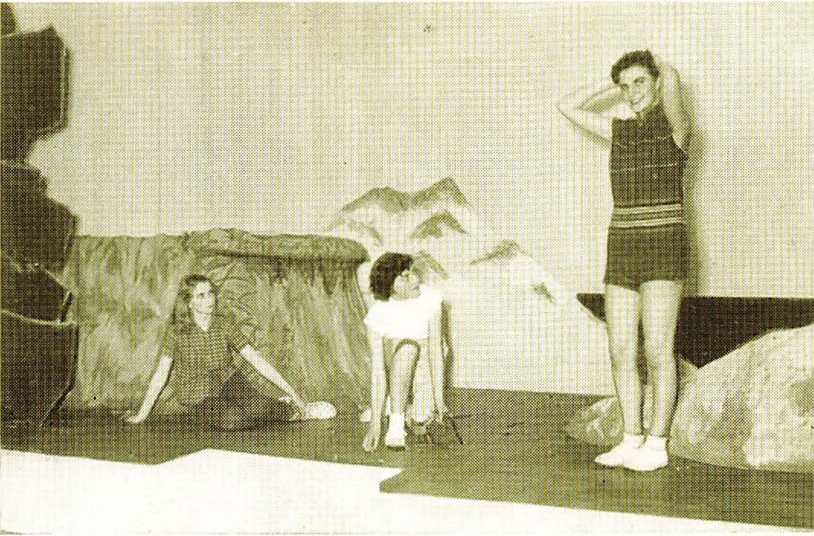
I januar—februar 1955 blev der undersøgt i alt 129 børn, der af skolerne var indstillet til hjælpeklasse eller til at være omgængere. Hvert enkelt barn blev underkastet en eller flere intelligensprøver, og der blev foretaget standpunktsprøver i de elementære skolefag. Vi tilrådede skolerne at overflytte 17 børn til hjælpeskolen og at lade 49 børn blive omgængere. 63 børn havde enten et standpunkt, der var for godt til, at man kunne lade dem blive omgængere, eller havde deres pædagogiske vanskeligheder på et begrænset område (f. eks. læsning, stavning eller diktat). En del af disse børn blev senere undersøgt med henblik på anbringelse i læseklasser eller på læsehold.

Undersøgelse og behandling af børn med tilpasningsvanskeligheder.

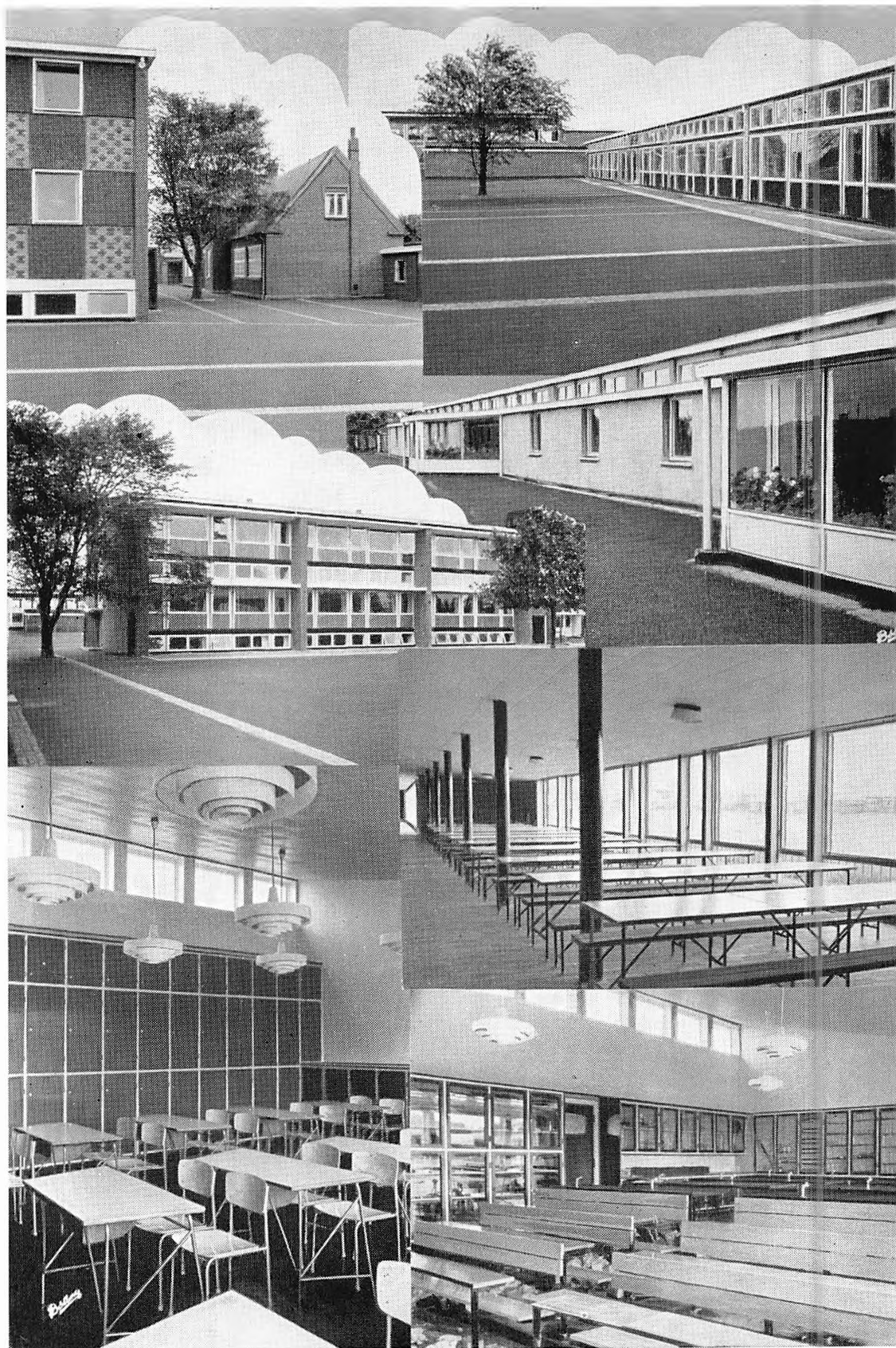
Antallet af børn, der er blevet undersøgt og evt. behandlet for tilpasningsvanskeligheder, vil ikke give noget korrekt billede af dette arbejdes omfang. Enkelte børn har kun været til ganske få samtaler med skolepsykologen, andre børn har gået til observation i længere tid, og der har været ført et betydeligt antal samtaler med forældre, skole, skolepsykiater o.s.v. Eet står imidlertid klart. Den tid, der står til disposition for skolepsykologerne til dette arbejde, står slet ikke i nogen rimelig relation til arbejdets omfang. Psykoterapeutisk arbejde og observation er uhyre tidsrøvende, og da der i begyndelsen af kalenderåret altid foreligger en meget stor arbejdsbyrde af pædagogisk-psykologisk art, betyder det, at man ser sig nødsaget til at begrænse antallet af kon-

»Vores egen o«
på
Nye scene,
Grådybskolen.

Den nye Gammelby skole.

sultationer for disse specielle børn. Dette er naturligvis uheldigt, og det bliver en af fremtidens opgaver at komme til klarhed over, hvordan dette problem bedst kan løses.

Forældrerådgivningen har indtaget en fremtrædende plads i behandlingen af børn med tilpasningsvanskeligheder.

En del af de indstillede børn har været til en eller flere konsultationer hos skolepsykiateren.

I begyndelsen af skoleåret blev skolevæsenets nye observationskoloni, »Rendbjergghjemmet«, indviet. Bortset fra den første måneds tid har kolonien været fuldt belagt hele skoleåret med det normerede antal børn: 15. Der har i skoleåret i alt været anbragt 18 børn på hjemmet. Årsagerne til anbringelsen har i de fleste tilfælde været tilpasningsvanskeligheder i skolen og i hjemmet, men man har også i enkelte tilfælde anbragt børn med nervøse symptomer, der ikke har givet sig udslag i tilpasningsvanskeligheder (f. eks. børn, der gennem længere tid har lidt af ufrivillig vandladning). Man har fra børneværnet modtaget 2 henvendelser om anbringelse på hjemmet. Disse blev i begge tilfælde fulgt. En del af de børn, der i det forløbne skoleår er blevet udskrevet fra Rendbjergghjemmet, er nu atter anbragt i deres respektive klasser igen, mens to elever er blevet udskrevet af skolen. Det er endnu for tidligt at gøre status, men det er vort indtryk, at for visse kategorier af børn har opholdet på Rendbjergghjemmet været overordentlig gavnligt. Da der på hjemmet ikke foretages og ikke kan foretages egentlig behandling af de anbragte børn, er det tanken, at der i hvert enkelt tilfælde foretages en observation af barnet, som kan danne grundlag for en fortsat behandling af barnet og af forældrene.

Eleverne på Rendbjergghjemmet er i de fleste tilfælde blevet undervist på selve hjemmet. Et par af de ældre elever har imidlertid efter indstilling fra forstanderen frekventeret skolen i Egernsund. Vi ønsker her at takke de kommunale myndigheder i Egernsund for den velvilje og interesse, vi har mødt.

Tunghøreklasse.

Til tunghøreklassen var udtaget 10 elever. 1 elev blev ved juletid udskrevet på grund af normal hørelse. Skolepsykologisk kontor har i løbet af skoleåret foretaget standpunktprøver af samtlige elever. I slutningen af skoleåret blev 3 elever indstillet til udskrivning, mens 5 nye elever indstilledes til optagelse. Disse elever vil i slutningen af august 1955 blive undersøgt af cand. psych. fru Lea Marekmann fra »Statens klinik for døde og svært tunghøre børn«.

Læseprøver.

Der er i det forløbne skoleår blevet foretaget ca. 600 læseprøver, dels på nyindstillede børn, dels på de børn, der i forvejen gik i en læseklasse eller på et læsehold.

Skolemodenhedsprøver.

I forbindelse med en undersøgelse vedrørende læseretarderede er der i maj 1954 foretaget skolemodenhedsprøver i 2 børnehaveklasser på Rørkjær skole. Erfaringerne med disse har vist, at de har givet så gode fingerpeg, at vi har ønsket at udvide forsøget med skolemodenhedsprøver.

Der er i maj 1955 taget skolemodenhedsprøver på samtlige børn i

børnehaveklasserne samt på de fleste af de børn, der direkte er indmeldt fra hjemmet. Det er hensigten med disse, at de skal kunne give læreren værdifulde fingerpeg, således at børnene kan blive hjulpet med deres pædagogiske vanskeligheder på et meget tidligt tidspunkt af skolegangen.

Forskellige andre undersøgelser.

En del børn, der skulle udskrives af hjælpeskolen ved udgangen af skoleåret 1954—55, er blevet intelligensundersøgt. Enkelte tilflyttere fra andre kommuner er blevet undersøgt med henblik på adækvat klasseplacering, og der er foretaget enkelte undersøgelser af kejlhåndede børn med henblik på valg af skrivehånd, givet råd med henblik på erhvervsvalg, videreuddannelse o. l.

Samarbejde med andre myndigheder og institutioner.

Skolepsykologisk kontor har i et stigende antal tilfælde søgt samarbejde med skolevæsenets to socialrådgivere, der bl. a. har været os til stor hjælp ved tilrettelæggelse af psykiaterkonsultationer og fremskaffelse af værdifulde sociale rapporter. Da der er et meget stort behov for socialrådgiverhjælp, bl. a. til alle de hjemmebesøg, som er en nødvendighed, når man »skal følge en sag op«, er det et spørgsmål, om der ikke til kontoret burde knyttes en socialrådgiver, der udelukkende arbejdede med skolepsykologiske sager. Hvis arbejdsbyrden i de kommende år fortsat vokser, vil det ganske simpelt blive nødvendigt, hvis sagerne skal underkastes en forsvarlig behandling.

Frk. Skov har som i de tidligere år med stor interesse og held drevet en fritidsklub for piger, der af skolepsykologerne er henvist til passende fritidsbeskæftigelse.

Med hospitaler, særforso rg og børneværn har været ført en omfattende korrespondance.

Deltagelse i skolepsykologiske fællesmøder, kursus m. m.

Som i de tidligere år har alle landets skolepsykologer været samlet til et par faglige møder, hvortil vi har fået økonomisk støtte af skoleudvalget. Konsulent Erik Matthiessen har deltaget i børneforsorgsinstitutionernes martskursus, og konsulent fru Binger har deltaget i socialpædagogisk uge. Skolepsykolog Harald Rasmussen har deltaget i det nordiske kursus for læsepædagoger samt foretaget en studierejse til Sverige for at studere særundervisning og forebyggende børneforsorgsinstitutioner. Rejsens udgifter blev afholdt af den svenske »5. maj Fonden« i Gøteborg.

Kontoret har været besøgt af adskillige gæster fra ind- og udland, bl. a. fra Norge, Sverige, Island, Guldkysten, Frankrig og U. S. A.

Læseklasser og læsehold.

I skoleåret 1954—55 har de læseretarderede børn været undervist i 3 læseklasser (på Boldesager, Rørkjær og Vestre skoler) og på 39 læsehold.

I alt fik 220 elever særundervisning i dansk i det forløbne skoleår.

Til skoleåret 1955—56 er der udtaget i alt 241 elever, der vil blive undervist i 4 læseklasser og 52 læsehold.

For at skabe bedre kontakt mellem læseholds- og læseklasselærerne og Skolepsykologisk kontor har vi udgivet et lille meddelelsesblad, »Læseklassenyt«, der allerede er udkommet i et par numre. Det er vort

håb, at dette lille blad vil vise sig at være et værdifuldt led i læseklassearbejdet.

Skolepsykologisk kontor har medvirket ved de af »Esbjerg årskursus« arrangerede kursus for læseklasselærere, idet fru Binger har givet instruktion i læsningens psykologi, mens hr. Matthiessen har undervist i læsemetoder, pædagogik, undervisningsmaterialer etc. Praktikken, der i alt omfattede kursister fra 4 kursus plus en del kursister fra Haderslev, var i år en meget hård belastning for de læseholds- og læseklasselærere, der var implicerede. De kolleger, der medvirkede til, at dette omfattende arrangement forløb så godt, som tilfældet var, fortjener en tak. (I øvrigt henvises til beretningen fra »Esbjerg årskursus«).

Oversigt over foretagne prøver i skoleåret 1954—55.

Binetprøver	366
Læseprøver	ca. 600
Ravenprøver	15
Performanceprøver	53
CAT + TAT	32
Rorschach	34
Andre prøver	ca. 25

Frirejser på statsbanerne 1954.

Der blev i alt udstedt 5259 fribilletter til sommerferierejser for skole-søgende børn i Esbjerg, hvoraf 1985 billetter var til elever over 12 år og 3274 billetter til elever under 12 år. Desuden ydedes der fri rejse til sommerlejre m. v. for 1431 børn og 133 ledsagere.

Kommunens samlede udgifter ved disse rejser har i alt andraget 17.144,87 kr.

Svaghørnskolonier.

Ethvert hjem, der har børn i de kommunale skoler, er berettiget til at søge et tre ugers ophold på svaghørnskoloni for børnene, idet dog de seksårige i børnehaveklasserne af rent praktiske årsager kun i meget ekstraordinære tilfælde kan få bevilget ophold.

Der indkom i alt 1410 anmodninger om ophold i sommeren 1955.

I henhold til de retningslinier, der er lagt for driften af skolevæsenets svaghørnskolonier, hvorefter samtlige udgifter afholdes af kommunen over skolevæsenets regnskab, blev samtlige anmodninger af skolelæger og skolevæsenets socialrådgivere rubricerede i henhold til:

- III betyder anbefales til det længst mulige ophold,
- II anbefales til et ophold,
- I ophold skønnes ikke nødvendigt,

idet der ved tilføjelse af et x var mulighed for at give en særlig præference.

De 1410 ansøgere fordeltes herefter på følgende måde:

IIIx: 21	11x: 110	1x: 0
III : 902	II : 227	I : 150

Skolevæsenet råder over to svaghørnskolonier, kolonien i Sønderho på Fanø med 110 sengepladser og kolonien i Rendbjerg med 80 sengepladser, i sommerferien dog med yderligere 34 sengepladser på Rend-

bjerghjemmet. Kolonien i Rendbjerg skal samtidig tjene som lejrskolehjem før og efter sommerferien. — Begge kolonier sættes i drift den 1. maj og lukkes ved udgangen af september.

Med den kapacitet, der således rådedes over, var der end ikke mulighed for at få alle af kategorierne IIIx og III sendt ud, hvorfor man måtte skrøde til en overbelægning, for Rendbjergs vedkommende i de to sommerferiehold, for Sønderhos vedkommende *tillige* i de to hold efter sommerferien.

Til Rendbjerg udsendtes 307 børn, til Sønderho 627, i alt 934 børn repræsenterende i alt 19.727 forplejningsdage. — Den samlede vægtforøgelse udgjorde 1059,8 kg.

Holdene før og efter sommerferien har regulær undervisning, væsentlig dansk og regning. — Herudover lægges der en del vægt på sang og sport.

I øvrigt holdes børnene i rimeligt omfang *beskæftigede*.

På Sønderho, hvor de mindste elever anbringes (1., 2., 3. og 4. klasse), beskæftiger man sig med leg, pasning af småhusdyr, badning, traveture med lidt botanik, og desuden indgår eventyr, film og lysbilleder i programmerne.

På Rendbjerg ligger de større børns beskæftigelsesprogram selvsagt på en mere »voksen« linie, som man formentlig kan få et indtryk af gennem følgende brudstykke af lederens indberetning:

»Hvor har badebroen dog spillet en stor rolle i sommer!

På grund af dette fine vejr er det ikke blevet til ret meget organiseret arbejde i koloniens tjeneste. Der har simpelt hen ikke været tid til det for bare driveri!

På R II lavede vi indkørselsvejen i stand og begyndte at belægge bålpladsen med mursten. Da vi indviede dette arbejde, viste det sig, at bålpladsen måtte laves dobbelt så stor, hvis ikke halvdelen af tilskuerne skal steges i deres eget fedt. Det vil nok tage en del tid til næste år, før dette store arbejde er færdigt, men så bliver det også en fin bålplads. Vi har lavet en udmærket vippe i æblehaven, og gyngerne er blevet monteret med kuglelejer, som vi har købt ved en produkthandler meget billigt. Uden lejer slides lænken igennem, og det kan ikke ses, før ulykken indtræffer. I den regnfulde tid i maj var det meget svært at gå om til cykleskuret uden gummistøvler. Nu har vi støbt fliser hele vejen. Endvidere har eleverne også støbt cementgulv i den lukkede del af cykleskuret, så det er vældig fint, synes vi da selv. Vi har lavet stærekasser til elleve familier, så til næste forår har vi forhåbentlig et helt orkester på Rendbjerg«.

Opholdet på svagbørnskolonierne repræsenterer så ganske givet et stort forebyggende arbejde. Kun burde det ikke omfatte tre, men fire ugers ophold, og den overbelægning af kolonierne, der har fundet sted i sommer, kan ikke være en varig foranstaltning.

Vi må nu se os om efter et tredje bosted.

Socialrådgivernes virksomhed.

Strukturen i socialrådgivernes arbejde ændres stort set ikke meget fra år til år.

De ulovlige forsømmelser udgør en stor del af vort arbejde. På dette område lægger vi stadig megen vægt på det forebyggende arbejde. Det er vor erfaring, at jo tidligere man er vågen over for et barns ulovlige

eller tvivlsomme forsømmelser og tager problemet op — des bedre resultat opnås der.

I den forbindelse vil vi gerne som tidligere fremhæve betydningen af, at nye lærerkræfter bliver gjort bekendt med socialrådgivernes arbejde.

Efter henvendelse fra skolerne aflægges besøg i børnenes hjem. Ofte kræver en sag flere besøg i hjemmet med samtaler med forældrene og barnet. I mange tilfælde må der arbejdes på længere sigt og i samarbejde med andre institutioner.

Inden for skolevæsenet har vi i mange sager haft et nært samarbejde med skolepsykologisk kontor. Vi har medvirket ved tilrettelæggelsen af de skolepsykiatriske konsultationer. Også i dette arbejde har vi deltaget med besøg i hjemmene, indhentning af oplysninger af betydning for sagens behandling og observation af forholdenes videre udvikling.

Også med andre institutioner har vi haft et udstrakt samarbejde. Her skal nævnes: socialkontoret, børneværnet, børnenes kontor, arbejdsanvisningen m. fl.

Der er i enkelte tilfælde opnået gode kontakter med landbohjem i byens yderdistrikt og omliggende kommuner. Det er vort håb, at det vil være muligt at udbygge dette arbejde.

Endelig har vi haft den glæde, at flere udgåede elever har henvendt sig her om råd for videre uddannelse m. v.

I foråret deltog fru Irene Christiansen i børnesagsarbejdernes årlige martskursus.

Skolevæsenets fritidsvirksomheder

Med det tredobbelte sigte dels at holde børnene borte fra gaderne i nogle eftermiddagstimer, dels at lade dem opleve, hvor frugtbart det er at falde til ro i en yndlingsbeskæftigelse, og dels at give dem en nyttig forberedelse til fritidsbenyttelse efter skolegangens ophør, opretholder skolevæsenet en udstrakt fritidsvirksomhed for skoleelever, idet man udnytter en af arbejds- og socialministeriet gennem overinspektionen for børneforsorgen givne anerkendelse af det kommunale skolevæsenes fritidsvirksomhed som institution for forebyggende børneforsorg i henhold til forsorgslovens paragraffer 126 og 127.

Mens vinterhalvårets virksomhed er indendør, tillades om sommeren kun udendørs virksomhed, idet dog sang- og musikhold, der af den respektive skole kan få pålagt opgaver ved f. eks. årsafslutning eller lign., har tilladelse til at virke hele året.

Fritidsvirksomheden har i skoleåret 1954—55 haft følgende omfang:

Vinterhalvåret:

Småsløjd	15 hold
Sløjd	8 »
Håndarbejde	5 »
Keramik	11 »
Tegning	1 »
Skak	2 »
Skoleteater	4 »

Overføres 46 hold

	Overført	46 hold	
Sang og musik		15 »	
Folkedans		1 »	
Fritidsklub		2 »	
Gymnastik		7 »	71 hold
<i>Sommerhalvåret:</i>			
Svømning		196 hold	
Roning		27 »	
Skolehave		3 »	
Sang og musik		7 »	
Atletik		1 »	
Småsløjd		1 »	235 »
I alt			<u>306 hold</u>

I alt har 5692 elever deltaget i fritidsvirksomheden, hvilket i gennemsnit giver 18,6 pr. hold.

Skolekomedier 1954—55.

Efterhånden indgår forberedelsen af en skolekomedie eller et julespil som et fast led i skolernes arbejdsplan. Indøvelsen, samt arbejde med dekorationer og regie, finder som regel sted i dramatiske klubber under fritidsvirksomheden, og i skoleåret 1954—55 opførtes ved 7 skoler i alt 15 dramatiske arbejder, rækkende fra rene klassikere (Heibergs »Nej«, Chr. Olufsen: »Gulddåsen«, Hertz: »Sparekassen«) over detektivkomedier til julespil (Arthur Arnholtz: »Et Hellig-Tre-Konger spil«, Lilli Nors Nordstrøm: »Et barn er født i Bethlehem«).

Dette arbejde toges op af 15 forskellige lærere og lærerinder som ledere og instruktører, og ca. 200 elever fra 4. kl. til realkl. medvirkede. Resultaterne vistes ved 33 opførelser for ca. 5600 kammerater og 1000 forældre.

De medvirkende er altid levende optaget af arbejdet, og selv om formålet ikke er at levere en fuldendt, kunstnerisk forsvarlig forestilling, ses ved mange skolekomedier udmærket sammenspil og indlevelse i rollerne, således at også tilskuerne får udbytte af kammeraternes anstrengelser. Skolevæsenet betragter dette arbejde som et meget værdifuldt led bl. a. i opdragelse til teaterforståelse.

Svømning 1955.

(Ved overlærer Erik Vind).

Det var snevejr, da vi midt i maj måned begyndte den frivillige svømmeundervisning i Boldesager friluftsbad. Ikke desto mindre mødte der 352 børn til frivillig svømmeundervisning, mens andre mennesker endnu gik indpakket i vintertøjet.

Men børnene fortrød det ikke. Takket være det tempererede vand (18—20°) og de opvarmede omklædningsrum var det fuldt forsvarligt, og ingen af børnene blev forkølede. Det kolde vejr holdt sig til første uge af juli, men så fik vi den bedste og varmeste sommer i mands minde. Det blev også kendeligt på deltagerantallet. Der kom over 900 flere børn end i 1954.

Planen var lagt som foregående år med eet kursus til hver skole før eller efter ferien. Til de 3 kursus i sommerferien havde alle skoler adgang.

I ugen fra 29. august til 2. september var Boldesager friluftsbad optaget af udtagelseskonkurrencer med afsluttende skolesvømmestævne, der er omtalt side 30.

Før og efter ferien lå undervisningen fra kl. 15—19; i ferien fra kl. 8—12. Børn fra og med 4. kl. måtte deltage.

	Kursus	Tid	Skoler	Deltagere	Svømme- prøver	Fri- svømme- prøver	Liv- redder prøver
Før ferien	I	16/5-3/6	Vestre-Østre	352	15	30	12
	II	6/6-22/6	Grådyb-Stormg.-Veldb.	392	31	21	13
I ferien	III	27/6-8/7	} for alle skoler	365	30	8	5
	IV	11/7-23/7		254	22	13	10
	V	25/7-10/8		361	51	30	9
Efter ferien	VI	15/8-26/8	Gammelby-Jerne-Rørkj. Svømmeugen	593	72	43	11
	VII	29/8-9/9 5/9-16/9	Boldesager-Danmarksg.	486	66	37	17
			I alt	2803	287	182	77

Følgende svømmelærere medvirkede: Marie Elholm Christensen, Kirsten Dige, Erna Faurholt Hansen, Jørgen Erenbjerg, M. Kruse Hansen, E. Damm Jensen, Alfred Jørgensen, Ole Klintø, Vagn Larsen, Ejvin Lau, Børge Hansen Nielsen, Niels Hansen Nielsen og Erik Vind.

Roning 1955.

(Ved kommunelærer N. Hansen Nielsen).

I år havde vi den glæde at kunne begynde sæsonen i Esbjerg roklubs nye bådhus, der er beliggende ved Trafikhavnens sydkaj.

Disse nye dejlige omgivelser, sammen med det strålende sommervejr, bevirkede, at programmet er blevet afviklet på en såre tilfredsstillende måde.

På grund af vejret har der i år næsten ingen aflysninger været, og vi har slået alle rekorder med hensyn til kilometerantal og tureantal.

Der er roet:

396 kortture på i alt	1983 km
34 langture på i alt	820 km
	<u>I alt 2803 km</u>

Langturene i år er blevet afviklet dels som week-end ture og dels som heldagsture. Følgende steder er blevet besøgt:

Sønderho, Rindby, Vesterhavsbadet, Skallingen, Varde å, Marbæk, Ho, Hjerting og Fuglekøjerne.

Til Esbjerg roklubs årlige efterårskaprøning, der på grund af dårligt vejr blev roet inde i Trafikhavnen, var der anmeldt to skoleløb: et med fire drengehold, hvor Jerne skole fik førstepladsen, og et med tre pigehold, hvor pokalen gik til Danmarksgades skole.

Som ledere har medvirket Jørn Carlsen, Aksel Jensen og N. Hansen Nielsen.

Skolehaverne ved Rørkjær skole sommeren 1955.

(Ved overlærer S. Holt Jensen).

Sommeren 1955 har været god for arbejdet i skolehaven. Selv om det kølige forår forsinkede fremvæksten af planterne, har varmen i højsommer og eftersommer i høj grad fremmet væksten. I denne sommer har også det nye stykke været udstykket i haver. Der er vel endnu en del ukrudt, men for de flittige elever har det dog været let at holde deres stykker rene. Der har været 79 deltagere fordelt på 3 hold. De fordeler sig på følgende klassetrin: 5. kl.: 66, 1x: 6, 1f: 3, 1lf: 1 og 4. kl.: 3 elever. Siden sommerferien har dog fredags- og lørdagsholdene været slået sammen til eet hold. Mødeprocenten har været god.

1. august forlod lærer A. B. Nielsen byen, og lærer O. Poulsen blev antaget som medhjælper i skolehaven.

Esbjerg skolevæsens musikreds.

(Ved viceinspektør G. Carlsen).

Under ovenstående benævnelse samler sig den del af fritidsvirksomhedens musikalske aktivitet, der udadtil fremtræder som Esbjerg skolevæsens strygeorkester, pigekor og blæseorkester. Disse ensembler har øvelseslokaler på Stormgades skole, men adgangen til dem er åben for alle skoler elever efter en optagelsesprøve. Hvert af orkestrene og koret har gennemsnitlig to øvedage ugentlig, men desuden drives der en udstrakt musikundervisning i mindre hold, idet orkestermedlemmerne som regel læres op fra det rene begynderstadium.

Strygeorkestret og pigekoret, der hver tæller ca. 35 medlemmer, er allerede »gamle« institutioner, idet de kan se tilbage på 7 års virksomhed. De ledes af lærer Viggo Birch og har i årets løb givet flere koncerter, medvirket ved forskellige arrangementer og var i efterårsferien 1954 på en koncertrejse til venskabsbyen Eskilstuna, hvor de fik en enestående hjertelig modtagelse og høstede megen ros for deres koncert i Fors Kyrka.

Blæseorkestret, »Vesterhavsdrengene« fra Esbjerg, trådte efter godt et års intenst arbejde under ledelse af musiker Bent O. Dalby første gang frem for offentligheden ved en præsentationskoncert ved Esbjerg kommunes administrationsbygning d. 20. juni 1955, hvorefter man samme og næste dag spillede i skolegårdene i anledning af forældredagene. »Vesterhavsdrengene« bærer en enkelt og smagfuld uniform, tæller 17 medlemmer og er allerede kendt for godt og præcist spil.

Musikkredsens arbejde koordineres af en komité bestående af skoledirektør N. P. Andersen (formand), skoleinspektør Sv. Å. Werborg, viceinspektør G. Carlsen og de to dirigenter, lærer V. Birch og musiker Bent O. Dalby; tillidsmænd fra hver af de to orkestre og koret tiltræder.

Samarbejdende organer

Blandt andet ud fra den grundindstilling, at skolen ikke har endeligt mål i sig selv, har skolevæsenet nært samarbejde med en række organer med undervisnings- og opdragelsesmæssigt formål og finder det derfor rimeligt, at også disse organers virksomhed kommer til udtryk i en årsberetning, der skal tegne et helhedsbillede af det kommunale skolevæsen.

Esbjerg kommune, børnebiblotekerne.

(Ved overbibliotekar Ingrid Vig Jensen).

Børnebibliotekernes bestyrelse:

Valgt af Esbjerg byråd:

Typograf Verner Fievé, næstformand.

Fru Rikke Jensen.

Fru Agnes Jensen, medlem af skolekommissionen.

Snedkermester C. Bjerregaard, medlem af skolekommissionen.

Valgt af Centralbiblioteket:

Landsretssagfører A. C. Krebs, formand.

Valgt af fælleslærerrådet:

Skoleinspektør Karl Bruun.

Selvskrevet medlem:

Skoledirektør N. P. Andersen.

Forretningsudvalget består af:

Landsretssagfører A. C. Krebs, formand.

Skoledirektør N. P. Andersen.

Typograf Verner Fievé.

Børnebibliotekerne, der udgør en administrativ enhed, omfatter:

1. Hovedbiblioteket (Børnebiblioteket) i Centralbibliotekets bygning.
2. Skolebibliotekerne:

Boldesager skole,
 Danmarksgades skole,
 Gammelby skole,
 Grådybskolen,
 Jerne skole,
 Rørkjær skole,
 Stormgades skole,
 Veldbæk skole,
 Vestre skole,
 Østre skole.

Den stigning i udlånsvirksomheden, der også i 1954—55 kan noteres for børnebibliotekernes vedkommende, falder helt på skolernes virksomhed, idet disse har udlånt 10.044 bd. flere end året forud. Denne stigning skyldes — foruden det stigende børnetal — især *Grådybskolen*, der fuldt udbygget blev taget i brug 14. august 1954. Dens meget smukke skolebibliotek, forsynet med 2.760 bd. nye børnebøger og 410 bd. på læsesalen, er i det børnerige yderkvarter af byen blevet meget populært. Det har været nødvendigt på særlig travle tidspunkter at sende assistance fra hovedbiblioteket i udlånstimen. Hovedbibliotekets nedgang i udlån skyldes en ændring i udlånsreglementet, hvorved der fremtidigt kun gives adgang til hjemlån for børn over 7 år, og kun 1 bog ad gangen til aldersklasserne 7—10 år mod tidligere indtil 3 bøger ad gangen.

Der har været en lille nedgang i benyttelsen af læsesalene; størst på hovedbiblioteket, hvilket ikke kan undre, når det tages i betragtning, at læsesalen her fungerer som kontor for hele virksomheden, hvorved der ikke levnes mulighed for forsvarlig og tiltrækkende drift af en børnelæsesal.

	Bogbestanden						Fag- litt.
	Fag- litt.	Skøn- litt.	Ialt 31/3 55	Ialt 31/3 54	heraf på læsesal 31/3 55 31/3 54		
Hovedbiblioteket	5.007	8.911	13.918	(13.136)	1.467	(1.319)	17.213
Boldesager skole	1.155	1.978	3.133	(2.621)	464	(370)	2.289
Danmarksgades skole.....	1.722	2.297	4.019	(3.750)	926	(863)	1.263
Gammelby skole.....	965	1.291	2.256	(1.951)	434	(358)	1.408
Grådybskolen	940	1.820	2.760	(1.412)	410	(132)	2.575
Jerne skole.....	1.114	1.510	2.624	(2.306)	524	(455)	1.802
Rørkjær skole	1.974	2.378	4.352	(4.287)	1.142	(1.103)	1.930
Stormgades skole.....	1.787	2.773	4.560	(4.182)	1.150	(1.089)	1.685
Veldbæk skole.....	575	472	1.047	(957)	286	(253)	399
Vestre skole	1.277	2.335	3.612	(3.411)	543	(470)	498
Østre skole.....	1.289	2.431	3.720	(3.343)	606	(531)	599
I alt	17.805	28.196	46.001	(41.356)	7.952	(6.943)	31.661

Børnebibliotekerne arrangerede sammen med Socialpædagogisk forening og Esbjerg lærerforening et møde den 1. oktober i ovenlyssalen, hvor den kendte børnebogsforfatter *Lisa Tetzner* talte om »Hvorfor jeg blev børnebogsforfatter«.

Bogudvalget har afholdt 4 møder. Den ledende børnebibliotekar har udarbejdet bogforslag til Ribe amts børne- og skolebiblioteker. Der har været afholdt 1 møde med skolebibliotekarer og medhjælpere.

Adskillige turister har aflagt besøg i børnebibliotekerne, således 30 engelske pædagoger.

VIRKSOMHEDEN I HOVEDBIBLIOTEKET

Udlånet:

Der har været åbent for udlån mandag, onsdag og fredag kl. 14—19, ialt 147 udlånsdage (1953/54: 148 dage), og der har været udlånt 68.646 bd. (1953/54: 80.510 bd.), en nedgang på 14,74 %.

Lånertallet:

3.256 børn (1953/54: 3.211) har benyttet biblioteket, deraf er 764 nyindmeldelser og 2.492 tidligere indmeldte, en stigning på 1,4 %.

Læsesalen:

Der har været åbent for læsesalsbenyttelse tirsdag, torsdag og lørdag kl. 15—19 (i tiden 1/6—31/8 dog lukket lørdag), ialt 132 dage (1953/54: 133 dage). 2.970 børn har besøgt læsesalen (1953/54: 3.523), en nedgang på 15,70 %.

Øvrige virksomhed:

Der har hver torsdag i tiden 1. okt.—31. marts været fast oplæsning, »Eventyrtime«, for mindre børn, og tirsdag aften for større børn. Even-

1954—55.

Udlån				Lånertal		Læsesalsbesøg		Udlån af frilæsnings-sæt til 1.—3. klasser 1954/55	
1954-55		1953-54		1954/55	1953/54	1954/55	1953/54	Antal sæt	Antal bind
Udenl. skønlitt.	Dansk skønlitt.	Ialt	Ialt						
751	50.682	68.646	(80.510)	3.256	(3.211)	2.970	(3.523)	24	889 *)
	7.816	10.105	(9.479)	335	(257)	2.304	(2.978)	31	910 *)
	6.037	7.300	(7.724)	503	(417)	1.562	(1.593)	15	450 *)
	5.560	6.968	(6.140)	326	(226)	3.209	(2.922)	12	348 *)
	11.344	13.919	(5.444)	467	(214)	2.168	(1.619)	26	634 *)
	5.215	7.017	(4.173)	339	(275)	2.627	(2.220)	12	335 *)
	6.793	8.723	(8.808)	450	(490)	3.672	(3.789)	23	640 *)
	9.272	10.957	(8.538)	431	(438)	2.416	(2.587)	19	543 *)
	1.238	1.637	(1.916)	53	(48)				
	3.875	4.373	(4.673)	194	(260)	746	(734)	17	510 *)
	4.531	5.130	(5.550)	316	(220)	1.246	(1.744)	13	489 *)
751	112.363	144.775	(142.955)	6.670	(6.056)	22.920	(23.709)	192	5.748 *)

*) Disse tal er ikke medregnet i den alm. udlånsstatistik.

tyrtimerne, hvor børnene har været delt i to hold, 4—6 årige og 7—10 årige, har været besøgt af 605 børn (1953/54: 973 børn). Oplæsningsaftenerne for større børn har været besøgt af 617 børn (1953/54: 317 børn).

Der har været 3 filmforestillinger i løbet af vinteren med et besøg på i alt 395 børn, et arrangement, som biblioteket dog ser sig nødsaget til at sløjfe for fremtiden, da lokalet ikke kan rumme de mange børn, som gerne vil være med.

Der har været afholdt en præmiekonkurrence i anledning af Lisa Tetzner-besøget, og der uddeltes 2 bogpræmier.

Sammen med byens boghandlere afholdtes d. 20.—22. nov. en velbesøgt udstilling for børn og voksne i hovedbibliotekets lokaler af børne- og ungdomsbøger. I forbindelse med udstillingen holdt forfatteren *Poul Jeppesen* søndag d. 20. nov. foredrag med titlen: »Hvorfor skriver jeg børnebøger«, og mandag d. 21. nov. fortalte børnebibiotekar *Grethe Norvang* om »Børns læsning«, med oplæsning af forskellige af de i foredraget nævnte bøger ved skolebibliotekar *A. Skov Thomassen*.

Biblioteket har desuden hjulpet skolebiblioteker i oplandet dels med gennemgang af nuværende bogbestand, dels med udarbejdelse af indkøbsforslag.

Der er udsendt 6.846 1.—2. hjemkaldelser (1953/54: 5.809) og 1.226 andre skrivelser (1953/54: 945).

Bibliotekets bud har måttet afhente uafleverede bøger 140 steder (1953/54: 236 steder).

Den samlede bogtilvækst har været 6.475 bd. + 321 bd. til dubletsamlingen (1953/54: 4.898 + 272 bd.), og der er kasseret i alt 1.830 bd. (1953/54: 2.200 bd.).

Samarbejdet med skolerne:

32 klasser (2fm og 3xm klasser) har besøgt Centralbiblioteket hver 2 timer og fået undervisning i biblioteksbenyttelse.

Der er udarbejdet 14 emnebiblioteker (261 bd.) og udlånt 24 sæt fri-læsningsbøger (889 bd.), som sammen med udlån af supplerende litteratur til skolebibliotekerne udgør i alt 1.310 bd.

Desuden har skolebibliotekerne på Boldesager skole, Grådybskolen og Stormgades skole og feriekolonierne i Brunsnæs og Rendbjerg haft udstationeret henholdsvis 201, 313, 134, 119, 129 bd. samt skolepsykologisk kontor 20 bd. og Esbjerg børnehjem 58 bd., i alt 896 bd.

For Esbjerg skolevæsen er classesætsamlingen på flg. skoler klassificeret og katalogiseret: Danmarksgades skole, Grådybskolen, Stormgades og Vestre skoler, desuden er skolevæsenets fællessamling af classesæt, der p. t. består af 14 skønlitterære og 38 faglitterære sæt, ordnet og katalogiseret, ligesom børnebiblioteket har forestået udlånet af sæt herfra til skolerne.

Der er foretaget hylderevision på Gammelby skole, Grådybskolen, Jerne, Rørkjær og Vestre skoler.

Skoleopsparingen.

Sparekassernes skoleopsparing har udsendt beretning for 1953—54, og det fremgår af beretningen, at danske skolebørn i dette år har opsparet ikke mindre end 4.314.188 kr.!

Beretningen indledes med følgende udtalelse af undervisningsminister Julius Bomholt:

»I den årrække, skoleopsparingen har virket, er betydelige summer opsparet af Danmarks skoleungdom til gavn og glæde for den selv og for det danske samfund. Det er af den største betydning også for vort samfund, at den enkelte allerede i barnealderen lærer, hvad det vil sige at spare op til et eller andet fornuftigt formål i stedet for at bruge de småbeløb, barnet har rådighed over, straks uden at få noget af blivende værdi for dem. Børnene får gennem denne sparereordning forståelse af og respekt for indtjente værdier og lærer vigtigheden af at have orden i den personlige økonomi at kende.

Det vil til enhver tid være gavnligt for et samfund, at den private opsparing trives; men det er mig magtpåliggende ved denne lejlighed at pege på den ganske særlige betydning, en voksende opsparing fra alle kredse af befolkningen har netop nu. Jeg henviser her til de særlige muligheder, der nu er skabt for den voksne borger til opsparing på særlig gunstige betingelser, og jeg opfordrer hjemmene og lærerne til at gøre en indsats for at øge den allerede store opsparing, danske skolebørn har præsteret.

Det store arbejde, der hidtil er gjort af sparekasserne og mange lærere, må nyde den største påskønnelse, og jeg ønsker fortsat fremgang og held med denne pædagogisk betydningsfulde og samfundsnyttige opgave«.

Også vore skoler er med i skoleopsparingen. Esbjerg og omegns sparekasse, der formidler funktionen, giver for perioden 1. august 1954—31. juli 1955 følgende oversigt:

Indestående pr. 1. august 1954 på 6340 konti	kr. 457.713,55
Indbetalt i sparemærker	kr. 51.601,10
Indbetalt i kontanter	» 153.494,44
	» 205.095,54
Tilskrevet renter pr. 31. januar 1955	» 21.147,22
Tilskrevet sparepræmier	» 990,00
Oprettet 1098 konti.	kr. 684.946,31
Udbetalt	» 124.560,46
Udgået 428 konti.	
Indestående pr. 31. juli 1955 på 7010 konti	kr. 560.385,85

Derudover blev der på alm. sparekassevilkår i sparemærker indbetalt
kr. 2.600,70

af børn, der over en kortere tid ønskede at spare til et bestemt formål.

Esbjerg og omegns skolescene.

(Ved skoledirektør N. P. Andersen).

Vedtægter for Esbjerg og omegns skolescene.

- § 1. »Esbjerg og omegns skolescene« er en fri sammenslutning af repræsentanter for de deltagende skoler.
Til »Esbjerg og omegns skolescene« kan som underafdeling knyttes »Skolescenens forældreforening« omfattende forældre, hvis barn er medlem af »Esbjerg og omegns skolescene«. I organisatorisk henseende ligestilles forældreforeningen med en skole.
- § 2. Sammenslutningens formål er at gøre skoleeleverne bekendt med teatrets kunst. Det sker ved at arrangere teaterforestillinger, oplæsninger m. v.
- § 3. Repræsentantskabet udpeges af de deltagende skoler med højst 4 for hver. Det udgør sammenslutningens højeste myndighed og sammenkaldes ordinært een gang årligt i september. Indkaldelse sker med en uges varsel ved opslag på skolerne.
Repræsentantskabet vedtager sammenslutningens love, vælger på det ordinære møde for et år ad gangen formand, 4 bestyrelsesmedlemmer, 2 suppleanter samt 2 revisorer, alt ved almindeligt stemmeflertal.
Dagsorden for det ordinære repræsentantskabsmøde omfatter beretning, regnskabsaflæggelse, valg, repertoireplan for den kommende sæson, eventuelt.
Ekstraordinært repræsentantskabsmøde kan indkaldes af bestyrelsen og skal indkaldes på forlangende af mindst 3 skolers repræsentanter; det sker på sædvanlig måde.
- § 4. Sammenslutningen ledes af bestyrelsen, der deler forretningsførelsen mellem sig.
- § 5. Repræsentanterne påtager sig efter bestyrelsens anvisning det praktiske arbejde ved skolerne.
- § 6. Regnskabsåret går fra 1. juni til 31. maj.

Sæsonen 1954—55 var en fast sammentømret sæson takket være det, at LANDSSKOLESCEENEN nu synes at være fuldt reorganiseret efter opløsningsperioden under besættelsen.

Reorganiseringen foregår dog ikke uden store besværligheder, væsentlig af økonomisk art; dels er rejseomkostningerne store, dels er mange af teatersalene små, og dels har det voldt nogen vanskelighed at få de pågældende bevillende myndigheder til helt ud at forstå den fulde kulturelle værdi af en »teaterforening« bestående af 35.000 skoleelever spredt over hele landet og ydermere dette taget i betragtning, at billetprisen nødvendigvis bør være så lav, at alle hjem kan være med.

Som støtte for landsskolescenens bestræbelser for en stabiliseret økonomi og dermed muligheden af at vise os regelmæssige kvalitetsforestillinger indgik de ansvarlige skoleledere fra 43 provinsbyer med følgende henvendelse:

»Til institutionen Dansk skolescenens styrelse og repræsentantskab.

I Dansk Skolescenens statutter findes en bestemmelse om, at hele landet er institutionens virkeområde.

Vi finder en sådan bestemmelse ganske selvfølgelig og helt i overensstemmelse med stifteren, Thomas P. Hejles grundindstilling, at det var et spørgsmål om et led i den danske ungdoms kulturelle opdragelse.

Helt i overensstemmelse hermed var da også i tiden indtil 1940 afdelingen »Landsskolescenen« i funktion, således at der nogenlunde regelmæssigt udsendtes tourneur med den københavnske skolescenens repertoire — et arbejde, der desværre standsedes af krig og besættelse.

Efter at vi i provinsen i en række år har været så godt som udelukket fra at kunne tilbyde den opvoksende ungdom lødige og specielt udvalgte og tilrettelagte teateroplevelser, har vi med største glæde og tilfredshed gennem de sidste par år modtaget de gennemarbejdede forestillinger, som institutionen Dansk Skolescene har taget initiativet til, og vi har forstået disse bestræbelser således, at man derigennem har villet undersøge behovet for en permanent tournévirkosomhed med henblik på en abonnementsordning for »Landsskolescenen« ligesom for »Skolescenen i Storkøbenhavn«.

Men med den store stigning i opførelsesantallet fra »Den Stundesløse« til »Genboerne« må det med tilstrækkelig kraft være konstateret, at et virkeligt behov for denne kulturelle faktor må siges at være fastslået, og selv om vi fuldt ud anerkender den indsats, der hidtil er gjort fra Dansk Skolescenens side for at opfylde den før nævnte passus fra institutionens statutter, beder vi Dem forstå, at vi føler det utilfredsstillende i vort planmæssige arbejde på længere sigt ikke forud for et skoleår at vide noget om, hvad der tilbydes, eller om der i det hele taget tilbydes noget.

Vi er fuldt ud klar over, at en landsskolescene er betydelig mere krævende end et storkøbenhavnsk foretagende, og at den stiller store krav til såvel organisation og administration som til gennemførelse af kvalitetsforestillinger, men vi mener på vor skoles vegne, at selv store krav er berettigede.

Ud fra det her anførte tillader vi os så indtrængende, som det er os muligt, at henstille til Dansk Skolescene at søge midler stillet til rådighed, således at provinsens skoleungdom på lige fod med den storkøbenhavnske kan blive delagtiggjort i den dramatiske kunsts kulturelle og opdragende værdier gennem planmæssig udsendelse af kvalitetsforestillinger.

Vi tilsiger vor fulde støtte f. eks. gennem vor medvirken til organisering af en tillidsmandsordning, som den Thomas P. Hejle i sin tid skabte til overvindelse af lokale vanskeligheder, og som jo har vist sig mu-

lig, hvad angår Deres nyeste afdeling »Landsskolescenens bio«, og forventer — med en gentagen understregning af det konstaterede behov — hurtig indsats fra Dansk Skolescenens side over for de bevilgende myndigheder«.

— og vi mener at have forstået, at henvendelsen har haft den tilsligtede virkning.

ESBJERG OG OMEGNS SKOLESCENE, der er at opfatte som en lokalafdeling under Landsskolescenen, føjede i sæsonen et nyt træk ind i billedet: FORÆLDREFORENINGEN

Hvad vi vil, og hvordan vi vil det, vil formentlig fremgå af vedtægten:

1. Forældreforeningens formål er for medlemmerne at arrangere lukkede forestillinger af de samme dramatiske arbejder, der opføres for børnene, for derved at skabe grundlag for samtaler mellem forældre og børn om de problemer og kunstneriske værdier, de pågældende arbejder indeholder.
2. Forældreforeningen indgår som en underafdeling af »Esbjerg og omegns skolescene« og ledes af dennes bestyrelse.
3. Organisatorisk indgår forældreforeningen i »Esbjerg og omegns skolescene« på lige fod med en skole og repræsenteres som sådan med 4 personer ved den årlige generalforsamling, hvorved opnås ret også til bestyrelsesposter.
4. Ret til medlemskab af forældreforeningen har ethvert forældrepar, hvis barn har betalt kontingent til »Esbjerg og omegns skolescene«.
5. Det årlige kontingent fastsættes hvert år på generalforsamlingen.
6. Ophæves foreningen, tilfalder eventuelle midler »Esbjerg og omegns skolescene«.

Esbjerg og omegns skolescene har i sæsonen 1954—55 haft 1800 elevmedlemmer og 600 forældremedlemmer.

Sæsonen er gennemført med 3 forestillinger:

Maxwell Anderson's: »High Tor« og

Holberg's: »Mascarade«,

der udsendtes af Landsskolescenen, og endvidere som et lokalt eksperiment *Leck Fischer's »Vores egen ø«* spillet af elever fra vore egne skoler og instrueret af lærerne E. Lau og A. Skov Thomassen. Forestillingen betegnede indvielsen af NYE SCENE på Grådybskolen. Eksperimentet faldt i alle henseender så heldigt ud, at det opfordrer til efterfølgelse.

Esbjerg og omegns skolebio.

(Ved viceinspektør J. Holmberg).

Delingen af eleverne i et yngste og et ældste hold med delelimien mellem 1. og 2. mellem er bibeholdt, og der har været den sædvanlige tilslutning.

Repertoiret har omfattet: Det lille mirakel (italiensk), Vesterhavsdrenge og de to Disneyfilm Sælernes ø og Bæverdalen for yngste hold, medens de større elever har set: Det lille mirakel, Den gode jord (amerikansk) og Onkel Toms børn (amerikansk). Som et forsøg viste vi for realister og gymnasieelever den franske dokumentarfilm: Livet begynder i morgen.

Til hver film blev der til eleverne uddelt en orientering om filmen indeholdende oplysninger om forfatter, instruktør samt baggrunden for filmens indhold.

Fortsættelsesskolerne.

(Ved forstander H. Mogensen).

Sæsonen 1954—55 blev den første under den nye ungdoms- og aften-skolelov af 11. juni 1954 (lov nr. 219). Cirkulærerne til denne lov kom på et ret sent tidspunkt, så vi måtte starte sæsonen væsentlig på grundlag af den gamle lov. Amsungdomsnævnet er nu den godkendende myndighed for ungdoms- og aftenskoler, medens ministeriet stadigvæk skal godkende aftenhøjskoler.

Bestræbelserne for at imødekomme så mange elevers ønsker som muligt er blevet fortsat. Der er »udvekslet« mange elever mellem den kommunale aftenskole og de mange tilmeldende oplysningsforbund og foreninger. På denne måde har vi kunnet opnå en mere hensigtsmæssig placering af mange elever.

I det følgende henviser tallene i parentes til sæson 1953—54.

Aftenskolen:

Der gennemførtes i den forløbne sæson 160 kursus (153) med 2910 elever (2656), 18,2 elever i gennemsnit pr. kursus (17,4).

Elevtimetallet — det virkelige tal til bedømmelse af undervisningens omfang var 160.591 (146.579). Heraf forsømtes 36.052 elevtimer (31.353) eller 22,4 % (21,4 %).

Eleverne fordeles således:

721 mandlige, heraf 69 mellem 14—18 år, 52 mellem 18—21 og 600 over 21 år.

2189 kvindelige, heraf 226 mellem 14—18 år, 255 mellem 18—21 og 1708 over 21 år.

Ca. 300 elever deltog i mere end eet kursus.

Fordeling af kursus:

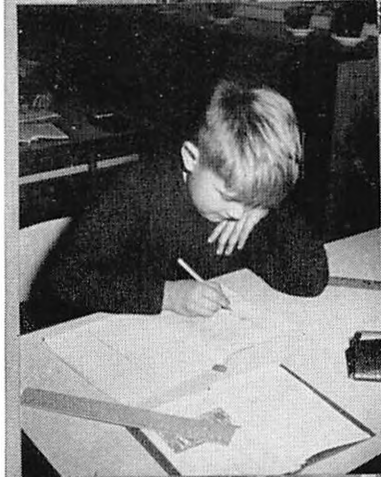
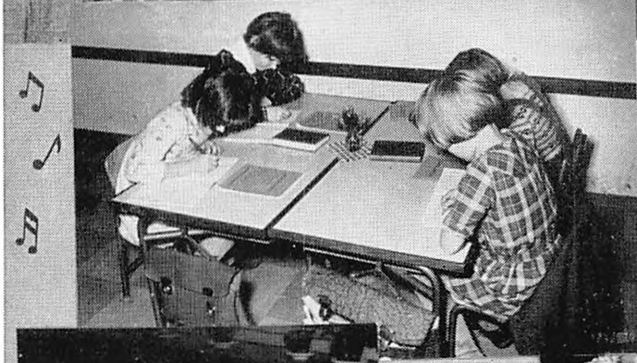
Aftenskolen . . .	36	kursus (41)	m. 680	elever (743)	og 43.162	elevt. (46.548)
A. O. F.	49	» (45)	» 794	» (681)	» 40.986	» (35.718)
F. O. F.	28	» (21)	» 513	» (362)	» 21.963	» (18.229)
Esbj. husm.-f. .	21	» (22)	» 380	» (396)	» 23.104	» (23.141)
L. O. F.	10	» (10)	» 207	» (195)	» 9.612	» (8.093)
Esbj. coop.						
husmoderforen.	6	» (3)	» 112	» (64)	» 6.918	» (3.390)
Dansk kv. samf.	5	» (5)	» 110	» (103)	» 6.271	» (5.829)
Fra private og						
foreninger	5	» (6)	» 114	» (112)	» 5.575	» (5.630)

Den nye Gammelby skole.

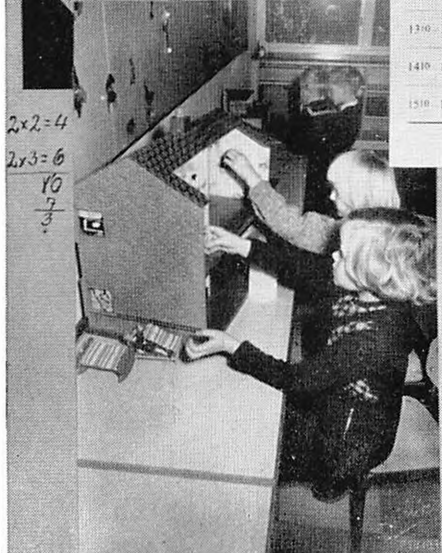

O-le = Ole

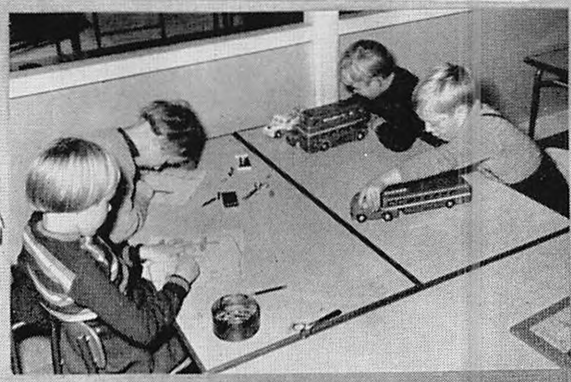
TIMEPLAN

178

Tid	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	Tid	LØRDAG
8:00 - 8:50	da.	hr.	rel.	regn.	da.	8:00 - 8:40	da.
8:55 - 9:45	fys.		gym.	da.	so.	8:45 - 9:25	skr.
9:55 - 10:45	regn.	gud.	regn.	sl.	regn.	9:30 - 10:10	ca.
10:55 - 1:15	son.	regn.	regn.	hh.	regn.	Spise-frikvarte	
	Spise-frikvarte					10:20 - 1:00	hi.st.
12:10 - 1:30	sl.	da.	sang.	hi.st.	gym.	1:10 - 1:45	re.st.
1:30 - 1:40	hsg.	da.		sang.	nat.	1:50 - 1:20	da.
1:40 - 1:50							
1:50 - 1:60		gym.					

2x2=4
2x3=6
10
7
7

Skoledagens mangfoldighed.

Fagene fordeler sig således:

Fag	Antal kursus	Elevtal	Gennemsnit pr. kursus	Elevtimer
Håndgerning	60	1005	16,8	59118
Husgerning	22	479	21,8	33908
Engelsk	16	306	19,1	12743
Tysk	4	98	24,5	4631
Fransk	3	72	24,0	2450
Regning	7	111	15,8	4429
Bogføring	2	23	11,5	506
Samfundslære	6	103	17,1	2901
Bast og peddigør	4	74	18,5	3450
Bogbinding	6	105	17,5	6426
Sløjd	3	40	13,3	3954
Sundhedslære og samarittergerning	2	44	22,0	1672
Sang og musik	10	175	17,5	9432
Porcelænsmaling og tegning	8	149	18,6	8970
Forskellige fag	7	126	18,0	6001
I alt.....	160	2910	18,2	160591

Forskellige fag omfatter dansk, litteratur, keramik, havebrug og fjerkræavl.

Husgerning fordeler sig således:

Aftenskolen.....	7	169	24,1	14.886
Esbjerg husmoderforen.	8	174	21,7	10.972
Coop. husmoderforen. .	5	95	19,0	5.898
Dansk kv. samfund....	2	41	20,5	2.152
I alt.....	22 kursus,	479 elever,	21,8 i gen. sn.	33.908 elevt.

Af eleverne i husgerning var 446 kvinder, heraf 219 under 21 år og 227 over 21 år. 33 mænd, heraf 32 under 21 år og 1 over 21 år.

Undervisningen er besørget af ca. 90 lærere, studiekredsledere, husholdningslærerinder, syersker, bogbindere m. m.

Medhjælp ved tilsynet har været viceinspektør H. Jacobsen (Danmarksgades skole), overlærer A. Krogh (Jerne skole), kommunelærerne Werner Petersen (Østre og Vestre), Bøgh Hansen (Stormgades skole), B. Hansen Nielsen (Boldesager skole), Olav Poulsen (Rørkjær skole) og B. O. Jensen (Grädyb skole).

Aftenhøjskolen.

Der gennemførtes 4 kursus (8) med 80 elever (123), 42 mænd og 38 kvinder. Undervisningen strakte sig over 158 timer (352) med 3298 elevtimer (5449). Alle 4 kursus var tilmeldte, nemlig 3 fra F. O. F. med 61 elever, der gennemgik litteratur, samfundslære og mellemfolkelige problemer. Det 4. kursus var tilmeldt fra toldetaten med 19 elever, der bl. a. gennemgik konkurslov og handelsret.

Ungdomsskolen.

Ungdomsskolen begyndte sæsonen med 138 elever (130) og sluttede med 108 elever (104). Af eleverne var 76 piger (87) og 62 drenge (43).

Eleverne fordeltes i 4 pigeklasser — heraf 1 husassistentklasse — og 3 drengeklasser. Heraf var 1 pige- og 1 drengeklasse 2. års.

Man lægger mærke til fremgangen for drengenes vedkommende og ligeledes til, at der var 5 1. års klasser. Det giver forhåbninger om en forøgelse af både elevtal og klassetal til næste sæson.

Værkstedet er blevet ombygget, og der er installeret nye maskiner og redskaber.

Den obligatoriske undervisning har været henlagt til ugens 3 første aftener kl. 19—22, for husassistenter dog fra kl. 14—21.

Obligatoriske fag for pigerne: Husgerning, boliglære, barnepleje, dansk, litteratur og gymnastik.

For drengene: Værkstedsundervisning, erhvervsorientering, dansk, regning, samfundslære og gymnastik.

Der har i forbindelse med undervisningen været aflagt besøg på flere virksomheder.

Fremmødet har været tilfredsstillende med en mødeprocent på ca. 70.

Hver torsdag har der været klub og frivillige fag — sport, vævning, syning, hobby. I forbindelse med klubben har der været film, grammofoaftener, »Hvem ved hvad« m. m. Vi har i år prøvet med dans nogle lørdagaftener, men tilslutningen hertil var for ringe. Til de store fester var der derimod stor tilslutning, og alle morede sig storartet. Elevrådet har været med ved tilrettelægning af festerne.

Kommunelærer Hemming Mortensen har ført det daglige tilsyn.

De unges haver.

Denne afdeling kom på grund af flytning til det nye haveanlæg ved Dano-anlægget ikke i gang i 1954. Haverne er nu anlagt, og huset er færdigt. Undervisningen i sæson 1955 begyndte den 20. april med 25 elever.

Ungdommens fritidsforanstaltninger.

Dette er et nyt arbejdsområde, som er henlagt under et særligt udvalg inden for ungdomsnævnet. På grund af manglende cirkulærer blev denne afdeling ikke fuldt udnyttet i den forløbne vinter. Her skal dog nævnes fritidsklubben i Kongensgade 64 under ledelse af assurandør A. Skeem. Denne klub er åben hver aften kl. 19—23 i tiden september—maj og søges af ca. 40 unge hver aften. Der er store muligheder for virksomhed på dette område i den kommende sæson. Udover til klubvirksomhed er der mulighed for at yde støtte bl. a. til ungdomsforeningernes lokaler, til lejrskoleophold for klubdeltagere samt til ophold på anerkendte efterskoler.

Fællesarrangementer.

De forskellige oplysningsforbund og foreninger har udvidet de kulturelle arrangementer for deres elever ret betydeligt, så der blev kun plads til 2 arrangementer fra vor side, en teateraften med »High-Tor« og en oplæsningsaften med »En sælgers død«. Samarbejdet om disse arrangementer har været godt, men det er uhyre svært at få dem placeret, så vi får fat i alle.

Med denne beretning om den første sæson under den nye lov bringes min bedste tak for samarbejde og hjælp. Denne tak gælder alle, lærere, medarbejdere ved tilsyn og på kontor, ledere af oplysningsforbund og foreninger, skoleinspektører, ungdomsnævn, byråd og amtsungdomsnævn.

De indhøstede erfaringer vil blive brugt til yderligere udbygning af virksomheden til imødegåelse af det stadigt stigende behov for viden og færdigheder.

Esbjerg årskursus for lærere.

(Ved skoleinspektør Sv. Å. Werborg).

Esbjerg årskursus oprettedes i 1936 af Esbjerg lærerforening.

Bortset fra korte instruktionskursus var et ophold på Danmarks lærerhøjskole den eneste form, under hvilken en lærer kunne erhverve sig pædagogisk uddannelse før dette tidspunkt.

De mange årskursus, der i slutningen af trediverne oprettedes i provinsen, må derfor ses som et led i bestræbelserne for at gøre den undervisning, som gives på Danmarks lærerhøjskole, tilgængelig for et større publikum og hermed imødekomme et fra lærerne længe næret ønske om at stå bedre rustet til det daglige arbejde i skolens tjeneste.

Esbjerg årskursus er af undervisningsministeriet anerkendt som berettiget til i fagene engelsk, tysk, fransk, matematik, dansk, svensk, fysik og kemi at give en undervisning svarende til den, der meddeles på Danmarks lærerhøjskoles 1. årskursus i disse fag, således at der for kursister, der har gennemgået undervisningen på tilfredsstillende måde, udstedes et af undervisningsministeriet godkendt vidnesbyrd, der giver adgang til optagelse på Danmarks lærerhøjskoles 2. årskursus i de pågældende fag.

Et kursus, der skal svare til et 1. års kursus på Danmarks lærerhøjskole, må omfatte ca. 210 timers undervisning fordelt på 2—3 år.

Foruden at oprette kursus i disse »anerkendte« fag har årskursus til opgave at oprette kursus af længere eller kortere varighed, når et rimeligt antal lærere udtrykker ønske derom, og det skønnes, at oprettelsen af sådanne kursus er til gavn for det daglige arbejde i skolen eller til fremme af lærernes personlige udvikling.

I kursusåret 1950—51 opnåede Esbjerg årskursus som det første i landet tilladelse til at oprette kursus for læseklasselærere i lighed med de kursus, der arrangeredes af undervisningsministeriets særklasseudvalg. Det er glædeligt at se, at provinsens øvrige årskursus har taget denne idé op og dermed skabt basis for at fremskaffe velkvalificerede lærere og lærerinder til at undervise læseklasser og læsehold.

Gennem de sidste år har der været en glædelig tendens til at lægge an på det praktisk-pædagogiske ved siden af det faglige. Der har således været afholdt kursus i regnemethodik, individuel undervisning og aktivitetspædagogik. Som noget nyt arrangeredes i fjor kursus i erhvervsvejledning og kursus for skolebibliotekarere.

Esbjerg årskursus ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer. Bestyrelsen består af skoledirektøren i Esbjerg, amtsskolekonsulenten for Ribe amt og 3 medlemmer valgt af Esbjerg lærerforenings bestyrelse.

Medlemmer af bestyrelsen er i øjeblikket skoledirektør N. P. Andersen, amtsskolekonsulent N. H. Nielsen, Starup, overlærer frk. E. Nielsen og skoleinspektør frk. K. M. Nielsen samt kommunelærer P. Vedde, der er bestyrelsens formand. Skoleinspektør Sv. Å. Werborg varetager den daglige ledelse af kursus.

Esbjerg årskursus har i det forløbne år fået følgende tilskud. Fra Esbjerg byråd 2500 kr., fra Ribe amts skolefond 1600 kr., fra staten 92,5 øre pr. elevtime i fagene dansk, engelsk, fransk og matematik. Des-

uden er modtaget 2800 kr. fra undervisningsministeriets særklasseudvalg.

Kursisterne har indbetalt 9044 kr.

På 17 hold er i kursusåret undervist 253 deltagere, 108 fra Esbjerg og 145 fra andre steder i Ribe amt.

Fra Esbjerg har der været deltagere på følgende hold:

Fransk III (lærer: lektor E. Tyrrestrup): Ole Klintø, Øjvind Jensen, A. Bækgaard Johansen, Inga Lau, Gudrun Krogh, Harald Lauridsen, Inger Matthiesen, Karen M. Møller, Niels Nøhr, Jytte Pedersen, Else Mandal Pedersen, Sv. A. Werborg.

Historie (lærer: lektor Kjærsgaard Jensen): Karl Aage Bach Sørensen, Anders Dalgaard, Lars Søndergaard Hansen, Signe Lorenzen, Karen Mosegaard Mikkelsen, Evald Munksgaard, Jens Bach.

Engelsk II (lærer: inspektør E. Halager): Karl Bjorholm, E. Mandal Pedersen, Maria Rasmussen, Ejvin Lau, Annalisa Plougsgaard, Kirsten Lønne, Ketty Hansen, Gunnar Søvad, Niels J. Svane Nielsen, Fr. Riis, Hans Peter Fogd.

Matematik I (lærer: lektor T. Toft): V. Tanghøj, Aksel Madsen, Kristian Mølgaard, Peter Vedde, E. Bøgh Hansen, Jens Chr. Nielsen, Johs. Flebo, Villiam Pedersen, Gunhild Lerbæk Jensen, Harly Møller, Poul Pedersen, Kr. B. Johansen.

Analyse (lærer: adjunkt Madsen): Anders Dalgaard, H. P. Eskildsen, Børge E. Hansen, Leif Jensen, Synnøve Jørgensen, Karen Mosegaard Mikkelsen, Hagbart Madsen, Anne M. Mølgaard, Nanna S. Ovesen, Jytte Pedersen, Poul E. Pedersen, Gyda Ravn Petersen, Maria Rasmussen, Gunnar Søvad, Kr. Larsen, N. J. Svane Nielsen, Kr. B. Johansen, Elise Bækholm.

Læseklasse (lærere: fru Binger og E. Matthiessen): Alfred Jørgensen, Harry Døssing, L. Søndergaard Hansen, Kaj Jensen, Øjvind Jensen, Selmer Krogh, H. C. Larsen, M. Lundsgaard Leth, Harly Møller, Viggo Nielsen, C. Bork Sørensen, Ulla Vorm, Olav E. Falsig, John Fog, Gerda Løkkegaard, Bang Mikkelsen, Johanne Nielsen.

Konservering (lærer: førstelærer Leo Novrup): Werner Petersen, E. Damm Jensen, Jørgen Phillipsen, Henning Hjuler, E. Andreasen, Ole Klintø, Andreas Nielsen, G. Aagaard Sørensen, Johs. Sole Pedersen.

Keramik (lærer: overlærer A. Østerskov Nielsen): M. D. Petersen, Marie Sørensen, Henry Sørensen, Eva Andreasen, E. Bobjerg Larsen, Richard Møller, Johanne Nielsen, Jenny K. Pedersen, Marie Lundsgaard-Leth, Frida Kløft, Agnete Kirkegaard, Jens Lambertsen.

Fysik (lærer: seminarielærer C. Dalsgård, Ribe): C. Thorstensen, Viggo Nielsen, Egon Skou, Hans P. Fogd, Anders Vase, Bent Madsen, Bent Otto Jensen, E. Bøgh Hansen, Karen Marie Nielsen, Gunnar Slot, N. O. Christensen.

Boldesager friluftsbad.

Badet blev i sin tid projekteret som et friluftsbad forbeholdt Boldesager skole.

Anlægget består af et svømmebassin, der er 25 m langt, 10 m bredt, i den dybe afdeling 3,10 m dybt og i den lave afdeling 0,90 m dybt. Der er opstillet en 1 m vippe og en 3 m vippe. Vandet holdes rent ved et rensningsanlæg, og det opvarmes i skolens varmeanlæg. Som omklæd-

nings- og afvaskningsafdelinger benyttes omklædnings- og baderum ved skolens gymnastiksale.

Straks efter badets åbning viste det sig imidlertid, at det var i stand til at honorere flere formål, og da byens behov for bade- og svømmemulighed er stort, åbnedes badet for såvel kommunens egne skoler som andre skoler i byen, byens svømmeklub og for offentligheden.

Badet har i sommeren 1955 været i drift i tiden 16. maj—24. september og har været benyttet i følgende omfang:

Det kommunale skolevæsen i undervisningstiden	271	driftstimer	9.941	bade
Det kommunale skolevæsens fritidsvirksomhed	316	»	25.378	»
Skolevæsenets »svømmeuge«	20	»	850	»
Esbjerg statsskole	38	»	1.140	»
Set. Nicolai skole	4	»	121	»
Statens sømandsskole	12	»	720	»
Svømmeklubben Esbjerg	90½	»	4.570	»
Offentligheden	414	»	24.554	»
Dansk livredningsforbund	20	»	120	»

I alt 1.185½ driftstimer 67.394 bade

Badets regnskab er på nuværende tidspunkt ikke afsluttet, men det kan oplyses, at den rent tekniske drift (eksklusive lønninger) de foregående år har beløbet sig til ca. 17 kr. pr. driftstime.

Sydjydsk ungdomskostskole, Holsted.

(Ved forstander S. N. Friborg).

Skolen har i år som sædvanlig haft 2 pigehold og 1 drengehold. Holdene har omfattet 89 piger og 36 drenge eller i alt 125 elever.

Af pigerne har 12 været på 14 år, 42 på 15 år, 20 på 16 år og 15 på 17 år. Af drengene var der 17 på 15 år, 13 på 16 år og 6 på 17 år. — Som tidligere må jeg konstatere, at der kommer lovlig mange elever i en for ung alder. Det bedste ville være, om eleverne var over 16 år. Det er meget uheldigt, at eleverne kommer i 14 års alderen og derefter skal tilbage for at blive konfirmeret midt under kursus, da denne begivenhed for dem er langt vigtigere end skolearbejdet.

Af de 125 elever var 30 børn af enlige kvinder, enker, fraskilte m. v., 3 var børn af rentemodtagere, 53 af arbejdsmænd, 27 af andre lønmodtagere og 12 af selvstændige erhvervsdrivende.

Inden for skolens forsyning med materiel er der forskellige betydelige forbedringer at notere: Til kjølesyningen har vi fået to nye symaskiner, hvilket var meget hårdt tiltrængt. Vort gamle stumfilmsapparat, som vi for 9 år siden arvede fra Stormgades skole, var nu udtjent og er blevet afløst af et moderne Siemens tonefilmsapparat, hvilket har gjort det muligt for os at udnytte en lang række for unge velegnede film, som vi før var afskåret fra at vise. Endelig kan nævnes, at på keramikværkstedet er vor gamle hjemmebyggede brændeovn blevet afløst af en elektrisk keramikovn, hvilket har medført langt bedre resultater af glasurbrændingerne, hvorfor besøget på værkstedet også er blevet fordoblet. Keramiker og kunstmaler Elvin Erud, Birkerød, der før har beskæftiget sig med ovnbyggeri, kom til skolen i juni 1954 og byggede ovnen i løbet af 14 dage, og da jeg, når jeg ikke havde timer,

fungerede som håndlanger, fik jeg under arbejdets gang mange gode råd, som nu kommer keramikarbejdet til gode. Vi er Erud meget taknemlige for hans arbejde og hans vejledning.

Inden for bestyrelsen er der sket den ændring, at politikommissær A. Schytt Larsen, Esbjerg, har overtaget formandsposten efter overlærer Kaae, Esbjerg. Ved Kaaes alt for tidlige død mistede Sydjysk ungdomskostskole en god ven. I de år, han var skolens formand, gjorde han et meget stort arbejde for skolens trivsel. Han var levende interesseret i skolens arbejde, og vi vil længe bevare mindet om en forstående ven og rådgiver.

Regnskabsoversigt

Udgifter til skolevæsenet 1954—55.

Lønninger, statens tilskud fradraget (lærere m. fl.)	2.050.209,55	kr.
De faste ejendomme (fradraget statens tilskud til forrentning og afdrag)	739.160,86	»
Drift af skolehave	2.276,39	»
Skolelæge m. v. (tilskud fra amtet fradraget)	72.929,23	»
Skoletandklinik	196.896,12	»
Inventar og materiel	278.980,13	»
Brændsel, belysning og vandforsyning	304.165,07	»
Undervisningsmidler	425.600,91	»
Kontorholdsudgifter	151.177,94	»
Rengøring og rengøringsmidler	528.324,09	»
Befordring af børn til og fra sportsplads m. v.	4.482,22	»
Tilskud til lærerbogsamlinger og udgifter ved drift af Esbjerg børnebiblioteker	127.946,30	»
Forsikringer, herunder ulykkesforsikring	7.826,15	»
Ungdomsskoler, aftenskoler (statens tilskud fradraget)	74.921,01	»
Diverse udgifter	512.733,41	»
	5.477.629,38	kr.
Indtægt: skolepenge, husleje, varmebidrag m. v.	31.300,61	»
Kommunens samlede udgift	5.446.328,77	kr.
Statens og amtets samlede udgift (heri tilskud til mellem- og realskolen)	2.638.890,61	»
Kommunens, statens og amtets samlede udgift	8.085.219,38	kr.

Den gennemsnitlige udgift pr. skolebarn og pr. indbygger.

	pr. barn	pr. indbygger
Kommunen i alt	638,34 kr.	107,81 kr.
Statens og amtets tilskud	309,29 »	52,24 »
I alt	947,63 kr.	160,05 kr.

Som tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond til delvis dækning af kommunens udgifter til skolevæsenet er i året 1954—55 indgået et beløb på 761.760,00 kr. Når hensyn tages hertil, bliver kommunens samlede udgift nedbragt til 4.684.568,77 kr., og den gennemsnitlige udgift bliver herefter for kommunen pr. barn 549,06 kr. og pr. indbygger 92,73 kr.

Efterskrift

Forsøgsvis afholdtes i marts 1955 på en af vore skoler et week-end-stævne for lærere, skolelæger og skolesundhedsplejersker med det formål at styrke samarbejdet mellem skolen og sundhedsplejen.

Efter indledende foredrag og diskussioner udarbejdedes en konklusion, hvori det bl. a. hedder:

»Målet er fælles for pædagog og sundhedspleje: at hjælpe hvert enkelt barn til den højeste grad af sundhed både somatisk og mentalt og at opdrage det til at forstå, hvad sundhed er, således at det bliver i stand til at tage ansvar såvel for sig selv som andre. — Dette fører direkte over i arbejdet for bedre og lykkeligere samfundsborgere.

På vejen mod dette mål må barnet ses som en helhed, hvis fysiske, psykiske og sociale udvikling er lige vigtig, hvorfor skolen må ses som en »socialiseret« skole, hvorved skal forstås, at dens opdragelsesmæssige opgave er af såvel kundskabsmæssig som sundhedsmæssig og social karakter«.

Med årsberetningen er søgt givet et billede af, at vi med undervisning som det grundlæggende element tilstræber det i citatet fremhævede helhedssyn.

N. P. Andersen.

Indholdsfortegnelse.

<i>Administration, ledelse og tilsyn:</i>	Esbjerg årskursus for lærere ...	67
Skolekommissionen	Boldesager friluftsbad	68
Byrådets skoleudvalg	Sydjydsk ungdomskostskole, Holsted, ...	69
Skolevæsenets administration ..	<i>Skolevæsenets fritidsvirksom-</i> <i>heder</i>	53
Skolevæsenets kontor	Skolekomedier	54
De kommunale skoler	Svømning	54
Fælleslærerrådet	Roning	55
Lærerrådene	Skolehaverne v. Rørkjær skole	56
Skolepsykologisk kontor	Esbjerg skolevæsenens musik-	56
Skolelægeinstitutionen	kreds	56
Skoletandklinikkerne	<i>Sundhed:</i>	
Skolevæsenets socialrådgivere .	Skolesundhedsplejen	40
Fortsættelsesskolerne	Tuberkuloseundersøgelse af børn m. fl.	43
Ungdomsnævnet for Esbjerg købstad	Skoletandplejen	44
<i>Efterskrift</i>	Taleskolen	45
<i>Elever:</i>	Skolebespisningen	47
Skolesøgende og undervisnings-	Det skolepsykologiske arbejde ..	47
pligtige børn i Esbjerg	Frirejser på statsbanerne	51
Klassetal og børnetal	Svagbørnskolonier	51
Flytning af elever i løbet af skoleåret	Socialrådgivernes virksomhed .	52
Elevforsømmelser	<i>Undervisning</i>	20
Elevunderstøttelser	Årsprøve	21
<i>Lærerpersonalet:</i>	Optagelsesprøve til eksamens-	23
Normering	mellemskole	27
Til- og afgang i lærerpersonalet	Mellemskoleeksamen	27
Lærerpersonalets fraværelse ...	Særlig mellemskoleeksamen ...	27
Møder	Realeksamen	28
Jubilæer	Afbrudt skolegang	28
Lærernes kursus og studierejser	Fortsat skolegang	28
Tilskud til læreres deltagelse i kursus	Overgang til gymnasium	28
Studierejse til Eskilstuna og Go-	Skoleidrætsstævnet	28
teborg	Skolebotanisk have	29
<i>Regnskabsoversigt:</i>	Svømning	30
Udgifter til skolevæsenet	Skolesvømmestævnet	30
Den gennemsnitlige udgift pr.	Færdselslære	31
skolebarn og pr. indbygger ..	Fuld udnyttelse af skoleradio ..	31
<i>Samarbejdende organer:</i>	Udveksling med venskabsbyer .	36
Esbjerg kommune, børnebiblio-	<i>Undervisningslokaler:</i>	
tekerne	Antal undervisningslokaler	6
Skoleopsparingen	Særlige arbejder og nyanskaf-	7
Esbjerg og omegns skolescene	felser	10
Esbjerg og omegns skolebio ...	Et år i Grådybskolens tegn ...	11
Fortsættelsesskolerne	Udlån af lokaler	11